

F. t. l. vedr. våbenloven m.v.

Lovforslag nr. L 130. Fremsat den 25. januar 2006 af justitsministeren (Lene Espersen)

Forslag

til

Lov om ændring af våbenloven, straffeloven og krigsmaterielloven

(Masseødelæggelsesvåben mv.)

§ 1

I lov om våben og eksplosivstoffer, jf. lovbekendtgørelse nr. 918 af 10. september 2004, som ændret ved lov nr. 555 af 24. juni 2005, foretages følgende ændringer:

1. § 1, stk. 1, nr. 4, affattes således:

»4) patroner, ampuller og spraydåser samt lignende genstande, der ved spredning af stoffer er beregnede til at virke skadevoldende, bedøvende eller irriterende i kortere tid efter eksponeringen,«

2. § 4, stk. 2, nr. 3, ophæves.

Nr. 4-7 bliver herefter nr. 3-6.

3. § 5 affattes således:

»§ 5. Det er forbudt at indføre, udføre, transportere, erhverve, overdrage, besidde, bære, anvende, tilvirke, udvikle eller med henblik på udvikling at forske i kemiske, biologiske, radiologiske eller nukleare våben og fremføringsmidler, der er specielt udformet eller modificeret til sådanne våben, jf. dog stk. 3 og 4. Det samme gælder dele, der er specielt udformet eller modificeret til at indgå i sådanne våben og fremføringsmidler.

Stk. 2. Forbuddet i stk. 1 omfatter med de begrænsninger, der følger af straffelovens §§ 7, 10, 10 a og 10 b, også handlinger foretaget i udlandet.

Stk. 3. Forbuddet i stk. 1 omfatter ikke transporter, der gennemføres uden for Danmark, her-

under om bord på dansk indregistreret fartøj, i det omfang transporten sker i overensstemmelse med internationale aftaler om ikke-spredning af masseødelæggelsesvåben.

Stk. 4. Forbuddet i stk. 1 omfatter ikke de i § 1, stk. 1, nr. 4, og § 4, stk. 2, nr. 3, nævnte genstande og stoffer.

Stk. 5. Justitsministeren kan i særlige tilfælde dispensere fra forbuddet i stk. 1.«

4. I § 6, stk. 1, nr. 1, indsættes efter »jagtvåben«: »», jf. dog stk. 2.«

5. I § 6, stk. 1, nr. 9, ændres »stk. 2« til: »stk. 3«.

6. I § 6 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. Forbuddet i stk. 1 omfatter ikke udførelse af varer, der er omfattet af Rådets forordning (EF) nr. 1236/2005 af 27. juni 2005 om handel med visse varer, der kan anvendes til henrettelse, tortur eller anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf, til destinationer uden for EU's toldområde, jf. forordningens artikel 18.«

Stk. 2-4 bliver herefter stk. 3-5.

7. I § 10, stk. 1, 1. pkt., ændres »5« til: »§ 5, stk. 1«.

§ 2

I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 909 af 27. september 2005, foretages følgende ændringer:

1. § 192 a, stk. 1, affattes således:

»§ 192 a. Den, som i strid med lovgivningen om våben og eksplosivstoffer indfører, udfører, transporterer, erhverver, overdrager, besidder, bærer, anvender, tilvirker, udvikler eller med henblik på udvikling forsker i våben eller eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnede til at forvolde betydelig skade, straffes med fængsel indtil 6 år.«

2. § 192 a, stk. 2, ophæves.

§ 3

I lov nr. 400 af 13. juni 1990 om krigsmateriel mv., som ændret ved lov nr. 386 af 20. maj 1992 og lov nr. 433 af 31. maj 2000, foretages følgende ændringer:

1. § 2, stk. 2 og 3, ophæves.

2. §§ 3-6 affattes således:

»§ 3. Det kræver særskilt tilladelse fra justitsministeren, hvis ejer- eller ledelsesforholdene mv. i en virksomhed, der fremstiller krigsmateriel, når tilladelse meddeles efter § 2 eller på grund af efterfølgende ændringer, indebærer, at:

- 1) en personligt drevet virksomhed har eller får en indehaver, der ikke er dansk statsborger,
- 2) aktieselskaber, anpartsselskaber, andelsselskaber eller lignende har eller får hjemsted uden for Danmark,
- 3) virksomheden har eller får direktører eller tegningsberettigede medarbejdere, som ikke er danske statsborgere,
- 4) andelen af virksomhedens bestyrelsesmedlemmer, som er danske statsborgere, er eller bliver mindre end 80 pct.,

- 5) andelen af dansk ejet selskabskapital er eller bliver mindre end 60 pct.,
- 6) udlændinge gennem ejerskab til selskabskapitalen repræsenterer eller kommer til at repræsentere over 20 pct. af stemmerne, eller
- 7) udlændinge i øvrigt gennem besiddelse af kapital eller på anden måde har eller får bestemmende indflydelse på virksomheden.

§ 4. Tilladelse efter § 3 meddeles, medmindre udenrigspolitiske eller sikkerhedsmæssige forhold taler herimod.

§ 5. Justitsministeren kan fastsætte regler om form og indhold for ansøgninger om tilladelse efter §§ 2-3.

Stk. 2. Tilladelser efter §§ 2-3 kan tilbagekaldes, når særlige forhold taler derfor.

§ 6. Aktierne i et selskab, som fremstiller krigsmateriel, skal udstedes på navn.«

3. I § 7 ændres »samtykke« til: »tilladelse«.

4. § 10, stk. 2, 2. pkt., affattes således:

»Justitsministeren udnævner våbenkontrollens formand, og forsvarsministeren og økonomi- og erhvervsministeren udnævner hver 2 medlemmer.«

5. I § 15, stk. 1, nr. 1, ændres »§ 2, stk. 1« til: »§§ 2-3«.

§ 4

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2006, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. § 1, nr. 4-6, træder i kraft den 30. juli 2006.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1.	<i>Indledning</i>	3892
2.	<i>Masseødelæggelsesvåben</i>	3893
2.1.	Spredning af masseødelæggelsesvåben mv.	3893
2.2.	Gældende ret	3893
2.2.1.	Våbenloven	3893
2.2.1.1.	Særlige regler om skadevoldende stoffer og spredningsudstyr	3893
2.2.1.2.	Udførsel af våben mv.	3894
2.2.1.3.	Transport af våben mv. mellem tredjelande	3894
2.2.1.4.	Våbenformidling	3894
2.2.1.5.	Teknisk bistand vedrørende masseødelæggelsesvåben mv.	3894
2.2.1.6.	Straffebestemmelser	3895
2.2.2.	Krigsmaterielloven	3895
2.2.3.	Straffeloven	3895
2.2.4.	Dansk straffemyndighed	3896
2.2.5.	Danske straffebestemmelser anvendelsesområde	3897
2.3.	Internationale instrumenter	3897
2.3.1.	Det internationale samarbejde om ikke-spredning af masseødelæggelsesvåben	3897
2.3.2.	FN's Sikkerhedsråds resolution nr. 1540 (2004)	3898
2.3.3.	Konventioner om ikke-spredning af masseødelæggelsesvåben mv.	3898
2.4.	Justitsministeriets overvejelser	3899
2.4.1.	Indførelse af et udvidet forbud mod masseødelæggelsesvåben	3899
2.4.2.	Hvilke handlinger skal være omfattet af forbuddet	3899
2.4.3.	Hvilke våben mv. skal være omfattet af forbuddet	3901
2.4.4.	Forbuddets geografiske afgrænsning	3902
2.4.5.	Dispensation	3902
2.4.6.	Strafferamme	3902
2.4.7.	Udvidelse af straffelovens § 192 a	3903
3.	<i>Torturinstrumenter mv.</i>	3903
3.1.	EU's forordning om torturinstrumenter mv.	3903
3.2.	Gældende ret	3905

3.3.	Justitsministeriets overvejelser	3905
4.	<i>Fremstilling af krigsmateriel</i>	3905
4.1.	Dansk ret	3905
4.2.	Omfanget af dansk krigsmaterielproduktion	3907
4.3.	Udenlandsk ret	3907
4.4.	Våbenarbejdsgruppens forslag	3907
4.5.	Justitsministeriets overvejelser	3908
5.	<i>Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser</i>	3909
6.	<i>Hørte myndigheder mv.</i>	3909
Bilag 1:	FN's Sikkerhedsråds resolution nr. 1540 (2004) om ikke-spredning af masseødelæggelsesvåben mv.	
Bilag 2:	Rådets forordning nr. 1236/2005 (EF) af 27. juni 2005 om handel med visse varer, der kan anvendes til henrettelse, tortur eller anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf.	
Bilag 3:	Våbenarbejdsgruppens rapport af 24. november 2005 om krigsmateriellovens regler om udenlandsk ejerskab mv.	
Bilag 3.1:	Beretning af 17. maj 2005 til Det Udenrigspolitiske Nævn i henhold til krigsmateriellovens § 8.	
Bilag 4:	Lovforslaget sammenholdt med gældende lov.	

1. Indledning

FN's Sikkerhedsråds resolution nr. 1540 af 28. april 2004 om ikke-spredning af masseødelæggelsesvåben til ikke-statslige aktører indebærer bl.a. en folkeretlig forpligtelse for Danmark til at vedtage og håndhæve national lovgivning, der forbyder ikke-statslige aktørers, herunder terroristers, adgang til masseødelæggelsesvåben. Desuden pålægger resolutionen Danmark at gennemføre og håndhæve en række nationale kontrolforanstaltninger mv. med henblik på at forhindre ulovlig spredning af sådanne våben. Lovforslaget har til formål at opfylde de forpligtelser i FN's Sikkerhedsråds resolution nr. 1540 (2004), som hører under Justitsministeriets område.

Herudover har lovforslaget til formål at gennemføre en generel modernisering og opdatering af de gældende bestemmelser i våbenloven og straffeloven om masseødelæggelsesvåben, der i vidt omfang er videreførelser fra lov nr. 122 af 28. april 1934 om Handel med samt Tilvirkning og Besiddelse af Vaaben mv.

Lovforslaget har endvidere til formål at ændre reglerne om udførsel af våben, som tillige er omfattet af EU's forordning nr. 1236/2005 af 27. juni 2005 om handel med visse varer, der kan anvendes til henrettelse, tortur eller anden grusom, umenneskelig eller ned-

værdigende behandling eller straf. Forordningen indeholder bl.a. regler om udførsel fra EU's toldområde af visse bærbare anordninger og stoffer til bekæmpelse af optøjer eller selvforsvar, som også er omfattet af reglerne i våbenlovens § 6 om udførsel af våben mv. fra Danmark.

Forordningen gælder umiddelbart i Danmark og har forrang for national ret. På den baggrund indebærer lovforslaget, at våbenlovens eksportkontrolregler ændres, således at det fremgår udtrykkeligt af loven, at forordningen finder anvendelse i de tilfælde, hvor våbenloven og forordningen overlapper hinanden.

Endelig har lovforslaget til formål at udvide mulighederne for udenlandske investeringer i krigsmaterielproducerende virksomheder i Danmark. Lovforslaget indebærer, at der ikke længere vil være et forbud mod overskridelse af lovens nuværende grænser for udenlandsk ejerskab til og indflydelse på krigsmaterielproducerende virksomheder. I stedet vil ejer- eller ledelsesforhold mv., som indebærer, at de nuværende grænser overskrides, blive underlagt kontrol i form af et krav om tilladelse fra Justitsministeriet.

Justitsministeriet har anmodet arbejdsgruppen om reglerne for udførsel af våben mv. – som har til opgave at vurdere de spørgsmål, som reglerne og praksis

for kontrol med udførsel af våben mv. giver anledning til – om tillige at vurdere krigsmateriellovens regler om udenlandsk ejerskab til krigsmaterielproducerende virksomheder. Arbejdsgruppen har den 24. november 2005 afgivet en rapport om emnet, som har dannet grundlag for denne del af lovforslaget. Rapporten er optrykt som bilag 3 til lovforslaget.

2. Masseødelæggelsesvåben

2.1. Spredning af masseødelæggelsesvåben mv.

Betegnelsen *masseødelæggelsesvåben* anvendes i dag i almindelighed som en samlebetegnelse for kemiske, biologiske, radiologiske og nukleare våben (CBRN-våben).

Som anført i EU's strategi mod spredning af masseødelæggelsesvåben, som blev godkendt af Rådet den 9. december 2003, udgør spredningen af masseødelæggelsesvåben og fremføringsmidler hertil en stadig større trussel mod den internationale fred og sikkerhed. Risikoen for, at terrorister kommer i besiddelse af sådanne våben og fremføringsmidler, tilfører denne trussel en ny dimension.

I regeringens redegørelse fra juni 2004 om indsatsen mod terrorisme: »En verden i forandring – nye trusler, nye svar« anføres bl.a.:

»Den internationale terrortrussel bliver særligt alarmerende i kombination med muligheden for anvendelse af kraftigere våbentechnologi. Adgang til ny våbentechnologi bliver stadig lettere for mindre grupper, der besidder den tilstrækkelige teknologiske ekspertise og de nødvendige økonomiske midler (...). Teknologien til at fremstille biologiske og kemiske våben kan udnyttes af såvel stater som, i stigende grad, ikke-statslige aktører. Der er indikationer på, at terrornetværk arbejder målrettet på at udvikle kemiske og biologiske kampstoffer, ligesom de forsøger at skaffe sig materiale til at konstruere primitive radiologiske våben, såkaldte »dirty bombs«.

Det er disse forhold, der er baggrunden for vedtagelsen af FN's Sikkerhedsråds resolution nr. 1540 (2004) om ikke-spredning af masseødelæggelsesvåben og fremsættelsen af dette lovforslag.

2.2. Gældende ret

2.2.1. Våbenloven

Våbenloven indeholder en lang række bestemmelser, som omfatter masseødelæggelsesvåben. En del af reglerne vedrører specifikt våben i form af skadevoldende stoffer og genstande til brug for spredning heraf. Disse er omtalt i afsnit 2.2.1.1. og 2.2.1.5. De øv-

rige regler, som vedrører våben og krigsmateriel af enhver art, er omtalt i afsnit 2.2.1.2.-2.2.1.4.

2.2.1.1. Særlige regler om skadevoldende stoffer og spredningsudstyr

I I henhold til våbenlovens § 1, stk. 1, nr. 4, er det forbudt uden tilladelse af justitsministeren eller den, han dertil bemyndiger, at indføre eller tilvirke håndgranater, bomber, patroner og lignende som våben eller ammunition fremtrædende genstande, der indeholder eller er beregnede til at indeholde faste stoffer, væsker eller luftarter, som ved spredning virker skadevoldende, bedøvende eller irriterende, såvel som dele af sådanne våben eller ammunitionsgenstande, samt redskaber til at bringe dem i virksomhed.

I I henhold til våbenlovens § 2, stk. 1, 1. pkt., er det forbudt uden tilladelse fra justitsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil, at erhverve, besidde, bære eller anvende genstande eller stoffer, der er omfattet af forbuddet i våbenlovens § 1, stk. 1, nr. 4. Efter våbenlovens § 2, stk. 2, er det ligeledes forbudt at overdrage eller overlade andre besiddelsen af disse genstande eller stoffer, medmindre erhververen eller modtageren foreviser den fornødne tilladelse til erhvervelse eller besiddelse.

Genstande, der ikke fremtræder som våben eller ammunition, er ikke omfattet af våbenlovens § 1, stk. 1, nr. 4, uanset om de indeholder stoffer, som ved spredning virker skadevoldende, bedøvende eller irriterende.

Efter våbenlovens § 4, stk. 2, nr. 3 og 4, kan justitsministeren imidlertid udstede regler om forbud mod at indføre, erhverve, besidde, bære, anvende, overdrage eller overlade andre besiddelsen af genstande, der uden at fremtræde som våben eller ammunition er egnede til at anvendes på lignende måde som de i § 1, stk. 1, nr. 4, nævnte genstande, samt stoffer, der kan anvendes til indfyldning i sådanne genstande.

Denne bemyndigelse er udnyttet i våbenbekendtgørelsens § 14, stk. 1, nr. 11, som indeholder forbud mod at erhverve, besidde, bære, anvende, overdrage eller overlade andre besiddelsen af spraydåser til selvforsvarsbrug, herunder tåregasampuller, -spraydåser og -patroner, uden politiets tilladelse.

Efter våbenbekendtgørelsens § 15, nr. 1, er det forbudt at indføre, udvikle, fremstille, anvende, opbevare, forhandle, udføre eller på anden måde være i besiddelse af kemiske våben.

Efter våbenlovens § 5 er det forbudt uden justitsministerens tilladelse at tilvirke og udvikle eller med henblik herpå forske i faste stoffer, væsker eller luftarter, som ved spredning virker skadevoldende, bedø-

vende eller irriterende. Endvidere bemyndiges justitsministeren til at fastsætte regler for opbevaring af sådanne stoffer.

Forbuddet i § 5 omfatter både kemiske, biologiske, radiologiske og nukleare stoffer, i det omfang de er specielt designet eller modificeret til anvendelse som våben. Derimod anses stoffer, der også kan anvendes til civile formål (såkaldte dual-use stoffer), for at falde uden for bestemmelsen.

2.2.1.2. Udførsel af våben mv.

I henhold til våbenlovens § 6, stk. 1, er det forbudt uden tilladelse fra justitsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil, i hvert enkelt tilfælde at udføre: 1) våben af enhver art, 2) ammunition, 3) materiel til krigsførelse, 4) militært simulations- og træningsudstyr, 5) produktionsmidler, der er specielt konstrueret eller modificeret til fremstilling eller vedligeholdelse af de under 1-4 nævnte genstande, 6) dele specielt konstrueret eller modificeret til de under 1-5 nævnte genstande, 7) eksplosivstoffer, 8) software specielt konstrueret eller modificeret til udvikling, fremstilling eller anvendelse af de under 1-7 nævnte genstande, og 9) teknologi til udvikling, fremstilling eller anvendelse af de under 1-8 nævnte genstande. Jagtvåben og ammunition hertil er dog undtaget fra bestemmelsen.

Det fremgår af forarbejderne til våbenlovens § 6, stk. 1, at ovennævnte 9 kategorier dækker, men ikke er begrænset til, samtlige produkter på EU's fælles liste over militært udstyr (EU's våbenliste), som senest vedtaget af Rådet den 17. november 2003 (2003/C 314/01).

Det følger af ovenstående, at masseødelæggelsesvåben i form af bomber, granater, patroner o.lign., der er beregnet til at volde skade ved spredning af stoffer, er omfattet af våbenlovens § 6, stk. 1. Det samme gælder kemiske, biologiske, radiologiske og nukleare stoffer i sig selv, hvis de er omfattet af EU's våbenliste eller i øvrigt er konstrueret eller modificeret specielt til at blive anvendt som våben og/eller til krigsførelse i øvrigt. Stoffer, der tillige kan anvendes til fredelige civile formål (såkaldte dual-use stoffer), falder derimod som udgangspunkt uden for våbenloven.

Fremføringsmidler, dele og udstyr i øvrigt til masseødelæggelsesvåben er ligeledes omfattet af våbenlovens § 6, stk. 1, hvis der er tale om produkter på EU's våbenliste eller produkter, der i øvrigt falder ind under en af de 9 kategorier i § 6, stk. 1.

2.2.1.3. Transport af våben mv. mellem tredjelande

Transport af våben mellem tredjelande, dvs. alle andre lande end Danmark, er reguleret i våbenlovens § 7 a.

Efter § 7 a, stk. 1, kan justitsministeren efter forhandling med udenrigsministeren forbyde transport af de af § 6, stk. 1, omfattede våben mv. mellem tredjelande, når der er tale om nærmere angivne modtagerlande. Det er i forarbejderne til bestemmelsen forudsat, at der skal udstedes forbud mod transport af våben til lande, der er omfattet af en FN-, EU- eller OSCE-våbenembargo. Herudover kan der eventuelt udstedes forbud vedrørende lande, som der i andre bredt sammensatte internationale fora træffes beslutning om at forbyde eller modvirke våbenoverførsler til.

Justitsministeren har i henhold hertil forbudt transport af våben mv. til 15 lande, jf. bekendtgørelse nr. 1167 af 6. december 2005 om transport af våben mv. mellem tredjelande.

Efter § 7 a, stk. 2, er det endvidere forbudt at transportere de i stk. 1 nævnte våben mv. mellem tredjelande, hvis der ikke fra de kompetente myndigheder i afsender- og modtagerlandet foreligger de efter lovgivningen i vedkommende lande nødvendige tilladelser til henholdsvis udførsel og indførsel.

I henhold til § 7 a, stk. 3, kan justitsministeren meddele dispensation fra de i stk. 1 og 2 nævnte forbud.

2.2.1.4. Våbenformidling

Våbenformidling er reguleret i våbenlovens § 7 b, som er indført ved lov nr. 555 af 24. juni 2005 med henblik på gennemførelse af bl.a. EU's fælles holdning af 23. juni 2003 om våbenmæglervirksomhed (2003/468/FUSP).

§ 7 b, stk. 1, fastslår, at det er forbudt uden tilladelse fra justitsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil, 1) som mellemmand at forhandle eller arrangere transaktioner, som indebærer overførsel af de i § 6, stk. 1, nævnte våben mv. mellem lande uden for EU, eller 2) at købe eller sælge de i § 6, stk. 1, nævnte våben mv. som led i en overførsel mellem lande uden for EU eller i øvrigt arrangere en sådan overførsel som ejer af de nævnte våben mv.

Forbuddet gælder efter stk. 2 ikke handlinger, som foretages i et andet EU-land. Forbuddet gælder heller ikke handlinger, som foretages uden for EU af personer med fast bopæl i udlandet.

2.2.1.5. Teknisk bistand vedrørende masseødelæggelsesvåben mv.

Teknisk bistand vedrørende masseødelæggelsesvåben er reguleret i våbenlovens § 7 c, som er indført

ved lov nr. 555 af 24. juni 2005 med henblik på gennemførelse af EU's fælles aktion af 22. juni 2000 vedrørende kontrol med teknisk bistand i forbindelse med visse former for militær endelig anvendelse (2000/401/FUSP).

I henhold til § 7 c, stk. 1, er det forbudt at yde teknisk bistand uden for EU vedrørende kemiske, biologiske eller nukleare våben og missiler, der er specielt udformet eller modificeret til fremføring af sådanne våben.

Efter § 7 c, stk. 3, omfatter forbuddet dog ikke teknisk bistand, der ydes i de lande, som efter Rådets forordning om en fællesskabsordning for kontrol med udførslen af produkter og teknologi med dobbelt anvendelse er omfattet af EU's fællesskabsudførelstiladelse, og teknisk bistand i form af overførsel af information, der er frit tilgængelig for offentligheden, eller som vedrører grundforskning, jf. § 7 c, stk. 3.

I henhold til § 7 c, stk. 4, kan justitsministeren dispensere fra forbuddet i stk. 1.

Overtrædelser af forbuddet mod teknisk bistand hører efter § 7 c, stk. 5, under dansk straffemyndighed, hvis handlingen er foretaget af en person, der på gerningsstedet havde dansk indfødsret eller var bosat i den danske stat, også selv om handlingen ikke er strafbar efter lovgivningen i det pågældende statsområde. Bestemmelsen er en undtagelse fra kravet om dobbelt strafbarhed i straffelovens § 7, som er omtalt i afsnit 2.2.4.

2.2.1.6. Straffebestemmelser

Overtrædelse af samtlige af de i afsnit 2.2.1.1.-2.2.1.5. nævnte forbud (våbenlovens §§ 1-2, § 5, § 6, stk. 1, § 7 a, stk. 2, § 7 b, stk. 1, og § 7 c, stk. 1, våbenbekendtgørelsens § 14, stk. 1, nr. 11, og § 15 samt våbentransportbekendtgørelsens § 1, stk. 1) straffes med bøde, fængsel indtil 4 måneder eller under skærpende omstændigheder fængsel indtil 2 år, jf. våbenlovens § 10, stk. 1, våbenbekendtgørelsens § 43, stk. 1, og våbentransportbekendtgørelsens § 2, stk. 1.

Strafansvaret for overtrædelse af våbentransportreglerne, jf. våbenlovens § 7 a og våbentransportbekendtgørelsen, er begrænset til forsætlige og groft uagtsomme overtrædelser. I de øvrige tilfælde gælder dansk rets hovedregel om, at både forsætlige og (groft og simpelt) uagtsomme overtrædelser af særlove straffes.

2.2.2. Krigsmaterielloven

Efter krigsmateriellovens § 2, stk. 1, jf. § 1, stk. 1, nr. 1 og 5, er det forbudt uden justitsministerens tilladelse at fremstille materiel, som er konstrueret til mi-

litær anvendelse, og som ikke finder civil anvendelse, samt komponenter og dele, som er konstrueret til at anvendes i materiel mv. som nævnt ovenfor, og som ikke finder civil anvendelse.

Justitsministeren kan dog efter krigsmateriellovens § 14 meddele dispensation fra kravet om tilladelse, hvis den pågældende virksomhed kun i ringe omfang fremstiller krigsmateriel eller udelukkende beskæftiger sig med underordnede delprocesser i fremstillingen.

Overtrædelse af krigsmateriellovens § 2, stk. 1, straffes med bøde, fængsel indtil 4 måneder eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 1 år, jf. § 15, stk. 1 og 2.

2.2.3. Straffeloven

Straffeloven indeholder en række bestemmelser, som direkte eller indirekte vedrører eller kan vedrøre masseødelæggelsesvåben, og som er af betydning for Danmarks forpligtelser i henhold til FN's Sikkerhedsråds resolution nr. 1540 (2004) om ikke-spredning af masseødelæggelsesvåben.

Efter straffelovens § 114, stk. 1, nr. 6, straffes for terrorisme med fængsel indtil på livstid den, som med forsæt til at skræmme en befolkning i alvorlig grad eller uretmæssigt at tvinge danske eller udenlandske offentlige myndigheder eller en international organisation til at foretage eller undlade at foretage en handling eller at destabilisere eller ødelægge et lands eller en international organisations grundlæggende politiske, forfatningsmæssige, økonomiske eller samfundsmæssige strukturer begår grove våbenlovovertrædelser efter straffelovens § 192 a, når handlingen i kraft af sin karakter eller den sammenhæng, hvori den begås, kan tilføje et land eller en international organisation alvorlig skade.

På samme måde straffes efter § 114, stk. 2, den, som med det i stk. 1 nævnte forsæt transporterer våben eller eksplosivstoffer.

Efter straffelovens § 114, stk. 3, straffes på samme måde som efter § 114, stk. 1, den, som med det i stk. 1 nævnte forsæt truer med at begå en af de i stk. 1 og 2 nævnte handlinger.

Efter § 114 a straffes med fængsel indtil 10 år endvidere den, som 1) direkte eller indirekte yder økonomisk støtte til, 2) direkte eller indirekte tilvejebringer eller indsamler midler til eller 3) direkte eller indirekte stiller penge, andre formuegoder eller finansielle eller andre lignende ydelser til rådighed for en person, en gruppe eller en sammenslutning, der begår eller har til hensigt at begå terrorhandlinger omfattet af § 114.

§ 114 b bestemmer, at den, som i øvrigt ved tilskyndelse, råd eller dåd medvirker til at fremme den kriminelle virksomhed eller det fælles formål for en gruppe eller sammenslutning, som foretager en eller flere handlinger omfattet af § 114 eller § 114 a, nr. 1 eller 2, når virksomheden eller formålet indebærer, at en eller flere handlinger af denne karakter begås, straffes med fængsel indtil 6 år. Bestemmelsen i § 114 b supplerer den almindelige regel om medvirken i straffelovens § 23, idet bestemmelsen kan anvendes, selv om der ikke foreligger et nærmere konkretiseret forsæt til en bestemt terrorhandling.

Ifølge straffelovens § 192 a, stk. 1, straffes den, som i strid med lovgivningen om våben og eksplosivstoffer indfører, tilvirker, besidder, bærer, anvender eller overdrager våben eller eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnede til at forvolde betydelig skade, med fængsel indtil 6 år. Efter forarbejderne omfatter bestemmelsen våben eller eksplosivstoffer, der er egnede til at forvolde betydelig skade, hvorved forstås ødelæggelse af en bygning, en del heraf eller et lokale, eller at våbnene kan dræbe eller kvæste flere mennesker på en gang.

Efter § 192 a, stk. 2, straffes på samme måde den, der i strid med lovgivningen om våben og eksplosivstoffer udvikler eller med henblik herpå forsker i faste stoffer, væsker eller luftarter, som ved spredning virker skadevoldende, bedøvende eller irriterende.

Straffelovens kapitel 20 om almenfarlige forbrydelser omfatter herudover en række bestemmelser, som efter omstændighederne vil kunne være relevante i forbindelse med masseødelæggelsesvåben, herunder bl.a. § 183 om spredning af skadevoldende luftarter og § 186 om forurening af vandbeholdninger mv.

Efter straffelovens § 21 straffes handlinger, som til sigter at fremme eller bevirke udførelsen af en forbrydelse, når denne ikke fuldbyrdes, som forsøg.

I henhold til straffelovens § 23 omfatter den for en lovovertrædelse givne straffebestemmelse alle, der ved tilskyndelse, råd eller dåd medvirker til at begå en lovovertrædelse.

2.2.4. Dansk straffemyndighed

Handlinger, som foretages i den danske stat og på danske fartøjer (dvs. skibe, der sejler under dansk flag, og luftfartøjer, som er dansk registreret), hører under dansk straffemyndighed, jf. straffelovens § 6 (territorialprincippet). Der stilles efter bestemmelsen ikke krav om, at hele den kriminelle virksomhed er foretaget i den danske stat. Når blot en del af virksomheden er foretaget her i landet, antages forholdet således at være undergivet dansk straffemyndighed.

Handlingen kan tillige være undergivet dansk straffemyndighed, hvis den uden at være foretaget i Danmark har haft virkning her i landet, jf. straffelovens § 9 (virkningsprincippet).

Dansk straffemyndighed omfatter endvidere handlinger foretaget i udlandet af personer, der har dansk statsborgerskab eller bopæl i Danmark, jf. straffelovens § 7, stk. 1, (personalprincippet). Hvis handlingen foretages inden for et folkeretligt anerkendt statsområde, er det dog som altovervejende hovedregel en betingelse, at handlingen er strafbar både efter gerningsstedets lov og dansk lov (princippet om dobbelt strafbarhed), og at den pågældende danske straffebestemmelse ikke efter sit gerningsindhold er territorielt begrænset til forhold begået i Danmark. Efter stk. 2 finder bestemmelsen tilsvarende anvendelse på udlands handlinger begået af en person, der har indfødsret eller bopæl i de andre nordiske lande, og som opholder sig her i landet på påtåle tidspunktet.

Hvis der er tale om en handling udført i udlandet af en ansat i et selskab med hjemsted i Danmark, som er ansvarlig for den ansattes handlinger, er spørgsmålet, om lovovertrædelsen/handlingen skal anses for begået i udlandet eller i Danmark.

Efter retspraksis anses en selskabsovertrædelse som udgangspunkt for begået dér, hvor den ansatte begår den handling eller undladelse, som udløser selskabsansvaret, jf. Vestre Landsrets dom refereret i Ugeskrift for Retsvæsen 1987, side 705, og Højesterets dom refereret i Ugeskrift for Retsvæsen 1995, side 9. De nævnte domme vedrører imidlertid begge objektivt arbejdsgiveransvar (dvs. at arbejdsgiveren ifalder strafansvar for den ansattes lovovertrædelse, selv om overtrædelsen ikke kan tilregnes arbejdsgiveren som forsætlig eller uagtsom), hvor der ikke beviseligt forelå et forsætligt eller uagtsomt forhold, der kunne stæfæstes til selskabets (arbejdsgiverens) hjemsted.

Hvis selskabsovertrædelsen udløses af et tilregneligt forhold, der i stedlig henseende kan henføres til selskabets hjemsted, f.eks. i tilfælde, hvor en mangelfuld eller urigtig instruktion har ført til, at ansatte begår en overtrædelse uden for selskabets hjemsted, er det mere usikkert, hvor den lovstridige handling kan og bør anses for begået. I Straffelovrådets betænkning nr. 1289/1995 om juridiske personers bødeansvar anføres herom:

»Gode grunde, herunder hensynet til en ensartet regel, der finder anvendelse ved selskabsovertrædelser, uanset hvordan overtrædelsen nærmere er begået, kunne tale for at vælge det sted, hvor gerningsindholdet realiseres, som gerningssted. I modsat fald vil det f.eks. kunne blive vanskeligt

at afgøre, hvor en selskabsovertrædelse skal anses for begået, hvis overtrædelsen skyldes flere fejl, der er begået forskellige steder, f.eks. tilfælde hvor en selskabsovertrædelse må tilskrives mangelfuld instruktion på hjemstedet i kombination med uforsigtighed udvist af en ansat på »gerningsstedet«. På den anden side kan en sådan regel være betænkelig, hvis den afskærer dansk jurisdiktion over for et selskab her i landet i tilfælde, hvor der påviseligt foreligger fejl begået på dansk område. En løsning, der sikrer dansk jurisdiktion i denne type sager, opnås, hvis såvel selskabets hjemsted som det sted, hvor overtrædelsen manifesterer sig, anses som gerningssted.«

Straffelovens §§ 6-7 (territorial- og personalprincippet) suppleres af § 8, hvorefter der efter omstændighederne er dansk straffemyndighed i forhold til udlandshandlinger uden hensyn til, hvor gerningsmanden hører hjemme. Det gælder bl.a. i tilfælde, hvor »handlingen er omfattet af en mellemfolkelig overenskomst, ifølge hvilken Danmark er forpligtet til at foretage retsforfølgning«, jf. § 8, nr. 5. Formålet med denne bestemmelse, der blev indsat ved lov nr. 322 af 4. juni 1986, er bl.a. at opfylde – og muliggøre opfyldelse af fremtidige – konventioner eller andre mellemfolkelige aftaler, der indebærer en forpligtelse for Danmark til at have dansk straffemyndighed med henblik på at kunne strafforfølge nærmere angivne overtrædelser, jf. Folketingstidende 1985-86, tillæg A, sp. 2080-2081 og 2087.

Når der i medfør af de ovennævnte regler sker påtale her i landet, skal afgørelsen såvel om straf som om andre retsfølger af handlingen ske efter danske regler, jf. straffelovens § 10, stk. 1. Er forholdet undergivet dansk straffemyndighed i medfør af straffelovens § 7, stk. 1, nr. 2 (vedrørende handlinger foretaget af danskere i udlandet, når handlingerne er strafbare både efter dansk ret og efter lovgivningen på gerningsstedet), kan der dog ikke idømmes strengere straf end efter gerningsstedets lovgivning, jf. § 10, stk. 2.

Regler om forbud mod dobbelt strafforfølgning (ne bis in idem) er fastsat i straffelovens § 10 a og § 10 b.

Efter § 10 a, stk. 1, kan en person, over for hvem der er afsagt (1) en straffedom i den stat, hvor handlingen er begået, eller (2) en dom, der er omfattet af (a) den europæiske konvention om straffedommes internationale retsvirkninger eller (b) af lov om overførsel til et andet land af retsforfølgning i straffesager, som udgangspunkt ikke strafforfølges her i landet for den samme handling, når den pågældende er endeligt frifundet, den idømte sanktion er fuldbyrdet, under fuldbyrdelse eller bortfaldet efter domslandets regler, eller

når den pågældende er fundet skyldig, uden at der er fastsat nogen sanktion. Dette gælder dog efter stk. 2 ikke i tilfælde, hvor handlingen er omfattet af straffelovens § 6, dvs. handlingen er begået på dansk territorium, eller hvor handlingen er omfattet af § 8, nr. 1, dvs. handlingen krænker den danske stats selvstændighed, sikkerhed, forfatning eller offentlige myndigheder mv.

Sker der efter reglerne i straffelovens § 10 a strafforfølgning mod en person, som i en anden stat er pålagt en sanktion for samme handling, skal der i det omfang, denne sanktion er fuldbyrdet, ske en tilsvarende nedsættelse af den sanktion, der pålægges her i landet, jf. straffelovens § 10 b.

2.2.5. Danske straffebestemmelers anvendelsesområde

Ud over dansk straffemyndighed, jf. afsnit 2.2.4., forudsætter idømmelse af straf ved danske domstole for handlinger foretaget i udlandet som udgangspunkt, at den pågældende handling er omfattet af en dansk straffebestemmelse, hvis anvendelsesområde omfatter udlandshandlinger.

Det bemærkes i den forbindelse, at de fleste af straffelovens bestemmelser har universel gyldighed, således at bestemmelserne kan anvendes uanset, hvor den pågældende handling er begået. Omvendt er de fleste bestemmelser i særlovgivningen territorialt begrænsede, således at de alene finder anvendelse på handlinger, der foretages på dansk område.

2.3. Internationale instrumenter

2.3.1. Det internationale samarbejde om ikke-spredning af masseødelæggelsesvåben

Det internationale samarbejde om ikke-spredning af masseødelæggelsesvåben omfatter en lang række nedrustnings- og ikke-spredningsaftaler, der bl.a. i FN-regi er opbygget over de seneste 50 år. Indsatsen omfatter navnlig kontrol med spredningen af biologiske, kemiske og nukleare masseødelæggelsesvåben samt våbenteologi. Traditionelt har samarbejdet været rettet mod spredningen til stater, mens spredningen af masseødelæggelsesvåben til ikke-statslige aktører ikke har været i fokus. I lyset af den internationale terrorisme er der opstået et behov for at skærpe kontrollen med spredning af både teknologi og våben også til ikke-statslige aktører.

I det følgende gennemgås FN's Sikkerhedsråds resolution nr. 1540 (2004) og de centrale konventioner på området.

2.3.2. FN's Sikkerhedsråds resolution nr. 1540 (2004)

Den 28. april 2004 vedtog FN's Sikkerhedsråd resolution nr. 1540 vedrørende ikke-spredning af masseødelæggelsesvåben til ikke-statslige aktører. Resolutionen er vedtaget med hjemmel i FN-pagten kapitel 7 og er dermed folkeretligt bindende for Danmark.

Resolutionens pkt. 2 pålægger staterne at vedtage og håndhæve passende og effektive regler, som forbyder ikke-statslige aktører at fremstille, erhverve, besidde, udvikle, transportere, overdrage eller anvende nukleare, kemiske og biologiske våben samt fremføringsmidler til sådanne våben – særligt når handlingerne begås med henblik på terrorisme. På samme måde skal staterne indføre regler, som forbyder forsøg på, medvirken til og finansiering af de ovennævnte aktiviteter.

I henhold til resolutionens pkt. 3 skal staterne indføre effektive kontrolforanstaltninger med henblik på at forhindre spredning af nukleare, kemiske og biologiske våben og fremføringsmidler hertil, herunder ved at etablere passende kontrol med relateret udstyr.

I resolutionens pkt. 3, litra a-d, er det nærmere defineret, hvilke kontrolforanstaltninger staterne nærmere bestemt skal indføre vedrørende »sådanne genstande«, dvs. masseødelæggelsesvåben, fremføringsmidler og relateret udstyr. Det bemærkes, at det nævnte »relaterede udstyr« omfatter produkter med dobbelt anvendelse (såkaldte dual-use produkter), som hører under Økonomi- og Erhvervsministeriets område og derfor ikke er omfattet af lovforslaget.

I henhold til pkt. 3, litra a og b, skal staterne indføre forholdsregler til sikring af sådanne genstande i forbindelse med fremstilling, brug, opbevaring og transport samt sørge for fysiske beskyttelsesforanstaltninger.

Resolutionens pkt. 3, litra c, pålægger endvidere staterne bl.a. at etablere effektive retshåndhævelsesmidler med henblik på at bekæmpe ulovlig smugling og formidling af de pågældende genstande i overensstemmelse med national lovgivning.

Endelig er staterne efter resolutionens pkt. 3, litra d, forpligtede til at etablere passende love og regler om kontrol med udførsel, transit, omladning (»trans-shipment«) og genudførsel af de pågældende genstande. Staterne skal desuden kontrollere tilvejebringelse af kapital og tjenesteydelser (»funds and services«), som relaterer sig til sådan udførsel, og omladning (»trans-shipment«) og transport, som kan medvirke til spredning. Staterne skal endvidere etablere slutbrugerkontrol og sikre, at der tilvejebringes og håndhæves behørig strafferetlige eller civilretlige sanktioner for overtrædelse af de indførte kontrolbestemmelser.

Danmark har i henhold til resolutionens pkt. 4 afgivet en rapport til FN den 28. oktober 2004, der redegør for Danmarks efterlevelse af bestemmelserne i resolutionen. I rapporten oplyses det bl.a., at Danmark vil gennemgå våbenlovgivningen i lyset af resolutionen med henblik på at identificere eventuelle nødvendige lovændringer og i givet fald fremsætte lovforslag herom inden udgangen af 2005.

2.3.3. Konventioner om ikke-spredning af masseødelæggelsesvåben mv.

Danmark deltager i en række internationale konventioner, der har til formål at modvirke spredning af masseødelæggelsesvåben mv., herunder:

FN's konvention om forbud mod kemiske våben (CWC). Traktaten forbyder de deltagende stater at udvikle, fremstille, erhverve, oplagre, beholde eller anvende kemiske våben. Det er endvidere forbudt at overføre kemiske våben til nogen eller bistå eller tilskynde andre til aktiviteter, som er forbudt ifølge konventionen.

FN's konvention om forbud mod biologiske våben (BTWC). Traktaten forbyder de deltagende stater at udvikle, producere, oplagre, erhverve eller beholde biologiske våben samt produktionsudstyr og fremføringsmidler hertil. Det er endvidere forbudt at tilskynde andre til eller hjælpe dem med at anskaffe sig sådanne våben, produktionsudstyr og fremføringsmidler.

Traktaten om ikke-spredning af kernevåben (NPT) forpligter de 5 anerkendte atomvåbenmagter (USA, Rusland, Kina, UK og Frankrig) til ikke at overføre atomvåben til ikke-atomvåbenmagter og til ikke at bistå disse med at fremstille eller erhverve atomvåben. Ikke-atomvåbenmagterne forpligter sig bl.a. til ikke at modtage eller fremstille atomvåben.

FN's konvention om et altomfattende forbud mod atomprøvesprængninger (CTBT) forpligter bl.a. deltagerstaterne til ikke at foretage prøvesprængning af atomvåben eller nogen som helst anden nuklear sprængning samt til at forbyde og forhindre enhver nuklear sprængning på et hvilket som helst sted under dens jurisdiktion eller kontrol. Endvidere forpligter traktaten deltagerstaterne til at afstå fra at forårsage, opmuntre til eller medvirke ved gennemførelsen af nogen prøvesprængning af atomvåben eller nogen som helst anden nuklear sprængning. Traktaten, som endnu ikke er trådt i kraft, er implementeret i dansk ret ved lov nr. 403 af 2. juni 1999 om foranstaltninger i medfør af De Forenede Nationers traktat af 24. september 1996 om et altomfattende forbud mod atomprøvesprængninger.

I september 2005 undertegnede Danmark FN's konvention om nuklear terrorisme (International Convention for the Suppression of Acts of Nuclear Terrorism). Konventionen er endnu ikke trådt i kraft. Formålet med konventionen er bl.a. at styrke forebyggelsen af og retsforfølgning i forbindelse med nuklear terrorisme. Konventionen indeholder en række forpligtelser for de kontraherende stater, herunder til at kriminalisere ulovlig besiddelse og brug mv. af radioaktivt materiale med forsæt til at forårsage død eller alvorlig personskade eller til at forårsage betydelig tings- eller miljøskade. Justitsministeriet har bedt Straffelovrådet om nærmere at overveje, hvilke lovgivningsmæssige ændringer en dansk ratifikation og gennemførelse af konventionen vil medføre på det strafferetlige område med henblik på at fremsætte lovforslag senere i denne folketingssamling.

FN's internationale søfartsorganisation IMO har i oktober 2005 vedtaget en ændringsprotokol til konventionen til bekæmpelse af ulovlige handlinger mod søfartens sikkerhed (SUA) og den tilhørende protokol for faste boreplatforme. Protokollen, der vil blive åbnet for undertegnelse i februar 2006, har bl.a. til formål at kriminalisere terrorhandlinger, der foregår i forbindelse med maritim transport, som f.eks. udledninger fra skibet samt transport af eksplosiver eller radioaktivt materiale, som kan forårsage massive ødelæggelser. Ændringsprotokollen indeholder en særskilt transportbestemmelse, der pålægger medlemsstaterne at kriminalisere maritim transport af masseødelæggelsesvåben, jf. også pkt. 2.4.2.

2.4. Justitsministeriets overvejelser

2.4.1. Indførelse af et udvidet forbud mod masseødelæggelsesvåben

Justitsministeriet foreslår, at der indføres en ny samlet regulering af masseødelæggelsesvåben i våbenlovens § 5, stk. 1.

I den gældende våbenlov er masseødelæggelsesvåben i vidt omfang sidestillet med andre tilladelsespligtige våben, jf. nærmere herom pkt. 2.2.1. og 2.2.2.

Justitsministeriets kompetence til at meddele tilladelser vedrørende masseødelæggelsesvåben og fremføringsmidler hertil, jf. våbenlovens § 1, stk. 1, nr. 4, § 2, stk. 1 og 2, § 5 og § 6, stk. 1, samt krigsmaterielovens § 2, stk. 1, skal imidlertid administreres i overensstemmelse med de forpligtelser, som Danmark har påtaget sig i det internationale samarbejde om ikke-spredning af masseødelæggelsesvåben, jf. afsnit 2.3.

Selv om den eksisterende tilladelsesordning således i vidt omfang udgør et lovgivningsmæssigt værn mod

spredning af masseødelæggelsesvåben, finder Justitsministeriet det ønskeligt, at der i våbenloven indføres et mere generelt forbud mod masseødelæggelsesvåben, som omfatter alle relevante handlinger i relation til sådanne våben, og som ophæver den nuværende adgang for Justitsministeriet til at give tilladelse hertil, jf. dog nedenfor pkt. 2.4.5. om dispensation i særlige tilfælde.

Et sådan forbud vil efter ministeriets opfattelse i højere grad afspejle de internationale forpligtelser, som Danmark er underlagt vedrørende ikke-spredning af masseødelæggelsesvåben, herunder navnlig forpligtelsen i FN's Sikkerhedsråds resolution nr. 1540 (2004) til at indføre passende og effektive regler, som forbyder ikke-statslige aktører at få adgang til masseødelæggelsesvåben.

Det bemærkes i den forbindelse, at den nuværende lovgivning om våben og krigsmateriel, jf. pkt. 2.2.1. og 2.2.2., ikke indeholder regler, som specifikt vedrører udvikling af fremføringsmidler til masseødelæggelsesvåben.

Transport mellem tredjelande af masseødelæggelsesvåben og fremføringsmidler hertil er endvidere kun forbudt, hvis modtagerlandet er underlagt en FN-, EU- eller OSCE-våbenembargo, eller hvis afsender- og modtagerlandene ikke har udstedt tilladelser til henholdsvis udførsel og indførsel i henhold til disse landes nationale regler, jf. pkt. 2.2.1.3.

Det skal i øvrigt bemærkes, at bemyndigelsen i våbenlovens § 4, stk. 2, nr. 4, til at udstede regler om forbud mod at indføre, erhverve, besidde, bære, anvende, overdrage eller overlade andre besiddelsen af masseødelæggelsesvåben i form af skadevoldende stoffer alene er udnyttet til at udstede forbud mod disse handlinger i relation til kemiske våben, jf. våbenbekendtgørelsens § 15, nr. 1, der er omtalt i pkt. 2.2.1.1.

2.4.2. Hvilke handlinger skal være omfattet af forbuddet

I henhold til FN's Sikkerhedsråds resolution nr. 1540 (2004) er Danmark inden for Justitsministeriets område forpligtet til at indføre regler, som forbyder ikke-statslige aktører at fremstille, erhverve, besidde, udvikle, transportere, overdrage eller anvende nukleare, kemiske og biologiske våben og fremføringsmidler til sådanne våben samt indføre regler, som forbyder forsøg på, medvirken til og finansiering af de ovennævnte aktiviteter.

Danmark er endvidere forpligtet til at bekæmpe ulovlig smugling og formidling af nukleare, kemiske og biologiske våben og fremføringsmidler hertil i

overensstemmelse med Danmarks nationale lovgivning.

Endelig er Danmark forpligtet til at etablere passende love og regler med henblik på kontrol med udførsel, transit, omladning (»trans-shipment«) samt tilvejebringelse af kapital og tjenesteydelser vedrørende sådanne våben og deres fremføringsmidler.

For at opfylde disse forpligtelser foreslås det, at det foreslåede forbud mod masseødelæggelsesvåben i § 5, stk. 1, skal omfatte handlinger, der består i at *indføre, udføre, transportere, erhverve, overdrage, besidde, bære, anvende, tilvirke, udvikle eller med henblik på udvikling forske i masseødelæggelsesvåben mv.*

For så vidt angår forslaget om et forbud mod at *indføre, udføre, erhverve, besidde, bære, overdrage, anvende og tilvirke masseødelæggelsesvåben mv.* bemærkes, at disse handlinger efter gældende ret er forbudt, medmindre Justitsministeriet har givet tilladelse hertil, jf. våbenlovens § 1, stk. 1, nr. 4, § 2, stk. 1 og 2, og §§ 5-6 samt krigsmateriellovens § 2, stk. 1, jf. pkt. 2.2.1.1., 2.2.1.2. og 2.2.2. Den foreslåede nye bestemmelse i våbenlovens § 5, stk. 1, indebærer imidlertid, at forbuddet bliver ufravigeligt, idet Justitsministeriet ikke længere vil kunne give tilladelse hertil, jf. dog nedenfor pkt. 2.4.5. om dispensation i særlige tilfælde.

Det foreslåede forbud mod *udvikling af og forskning i masseødelæggelsesvåben mv.* i § 5, stk. 1, omfatter i modsætning til forbuddet i den gældende bestemmelse i våbenlovens § 5 ikke alene stoffer, men også (andre) dele og fremføringsmidler til masseødelæggelsesvåben.

Det foreslåede forbud mod at *transportere* masseødelæggelsesvåben mv. er delvis en nydannelse.

Efter gældende ret er transport af masseødelæggelsesvåben mv. mellem andre lande end Danmark således alene forbudt, hvis de pågældende lande ikke har meddelt de nødvendige udførsels- og indførselstilladelser i henhold til landenes egne regler, eller hvis modtagerlandet er omfattet af en FN-, EU- eller OSCE-våbenembargo, jf. våbenlovens § 7 a og våbentransportbekendtgørelsen, som er omtalt i pkt. 2.2.1.3.

Transport af masseødelæggelsesvåben mv. til, fra eller i Danmark er efter gældende ret forbudt, medmindre Justitsministeriet har givet tilladelse hertil, idet transporten typisk indebærer indførsel, udførsel, besiddelse mv., jf. våbenlovens § 1, stk. 1, nr. 4, § 2, stk. 1 og 2, og § 6.

Transport af masseødelæggelsesvåben mv. med forsat til terrorisme kan dog i alle tilfælde straffes efter straffelovens § 114, stk. 2, jf. stk. 1.

Med indførelsen af det udvidede forbud mod masseødelæggelsesvåben mv. bliver udgangspunktet, at

enhver transport af masseødelæggelsesvåben mv. forbydes. Dog undtages transporter, der gennemføres uden for Danmark, herunder om bord på dansk indregistreret fartøj, i det omfang transporten sker i overensstemmelse med internationale aftaler om ikke-spredning af masseødelæggelsesvåben, jf. § 5, stk. 3.

Bestemmelsen i stk. 3 skal sikre, at danske virksomheder kan medvirke til transporter, der gennemføres inden for rammerne af de traktater om ikke-spredning af masseødelæggelsesvåben, som Danmark har tiltrådt. Som eksempler kan nævnes transport af kemiske våben med henblik på destruktion i overensstemmelse med FN's konvention om forbud mod kemiske våben eller transport af nukleare våben inden for rammerne af traktaten om ikke-spredning af kernevåben.

Transporter mellem tredjelande, som undtages fra forbuddet i § 5, stk. 1, i medfør af reglen i § 5, stk. 3, vil fortsat være omfattet af våbenlovens § 7 a og våbentransportbekendtgørelsen, jf. pkt. 2.2.1.3.

Det forudsættes, at begrebet transport i § 5 på linje med våbenlovens § 7 a omfatter såvel indgåelse af – og instruktion om indgåelse af – aftale om transport som faktisk udførelse af – og instruktion om faktisk udførelse af – transport. Dermed kan både det firma, som står bag transporten, og den skibsfører/pilot/chauffør, der udfører transporten, straffes selvstændigt for overtrædelse af bestemmelsen, forudsat at den pågældende efter almindelige strafferetlige principper kan anses for ansvarlig for den ulovlige transport.

Ud over at opfylde Danmarks forpligtelse efter FN's Sikkerhedsråds resolution nr. 1540 (2004) til generelt at forbyde transport af masseødelæggelsesvåben mv. sikrer det foreslåede transportforbud i våbenlovens § 5, stk. 1, at Danmark ved tiltrædelse af ændringsprotokollen til konventionen til bekæmpelse af ulovlige handlinger mod søfartens sikkerhed (SUA) og den tilhørende protokol for faste boreplatforme vil opfylde den heri indeholdte forpligtelse til at kriminalisere maritim transport af masseødelæggelsesvåben, jf. også pkt. 2.3.3.

For så vidt angår *formidling og tilvejebringelse af tjenesteydelser* vedrørende masseødelæggelsesvåben er det Justitsministeriets opfattelse, at de eksisterende regler om våbenformidling og teknisk bistand vedrørende masseødelæggelsesvåben og fremføringsmidler hertil i våbenlovens § 7 b og § 7 c, jf. pkt. 2.2.1.4. og 2.2.1.5., opfylder kravene i FN's Sikkerhedsråds resolution nr. 1540 (2004). Der foreslås derfor ingen lovændringer på dette punkt.

For så vidt angår *transit og omladning* (»trans-shipment«) af masseødelæggelsesvåben vil sådanne handlinger efter våbenloven skulle behandles som kombi-

nerede ind- og udførsler og vil dermed være omfattet af det foreslåede forbud mod ind- og udførsel af masseødelæggelsesvåben i § 5, stk. 1.

For så vidt angår forpligtelsen i FN's Sikkerhedsråds resolution nr. 1540 (2004) til at indføre regler, som forbyder *forsøg på, medvirken til og finansiering af* visse aktiviteter vedrørende masseødelæggelsesvåben og fremføringsmidler til sådanne våben, er det Justitsministeriets vurdering, at sådanne handlinger vil kunne straffes for forsøg på og medvirken til overtrædelse af våbenlovgivningen og/eller straffeloven, jf. straffelovens § 21 og § 23, som er omtalt i pkt. 2.2.3.

2.4.3. Hvilke våben mv. skal være omfattet af forbuddet

Der findes ingen international anerkendt autoritativ definition af begrebet masseødelæggelsesvåben. Betegnelsen masseødelæggelsesvåben anvendes dog i almindelighed som en samlebetegnelse for kemiske, biologiske, radiologiske og nukleare våben (CBRN-våben).

En række internationale instrumenter på området indeholder forskellige – og ikke altid overensstemmende – beskrivelser og definitioner af disse våbentyper. De pågældende definitioner er dog altovervejende bredere end det i dansk ret anvendte våbenbegreb. De omfatter således typisk også produkter, der både kan anvendes som våben og til fredelige, civile formål (såkaldte dual-use produkter). Sådanne produkter er ikke omfattet af den danske våbenlovgivning, men derimod reguleret i reglerne om dual-use produkter, som administreres af Økonomi- og Erhvervsministeriet (Erhvervs- og Byggestyrelsen).

I relation til det foreslåede forbud i våbenlovens § 5, stk. 1, må begreberne kemiske, biologiske, radiologiske og nukleare våben herefter forstås på følgende måde:

Kemiske våben omfatter anordninger, som virker ved spredning af kemiske stoffer, og som har til formål at dræbe, skade eller inaktivere mennesker eller forvolde betydelig tings- eller miljøskade.

Biologiske våben omfatter anordninger, der virker gennem spredning af levende organismer (f.eks. bakterier eller virus) eller disses giftige produkter (toksiner), og som har til formål at forårsage sygdom hos mennesker, husdyr og planter eller betydelig skade på materialer (nedbrydning).

Radiologiske våben omfatter anordninger, der kan sprede radioaktivt materiale eller udsende ioniserende stråling, og som følge af de radiologiske egenskaber

kan forårsage død, personskade eller betydelig tings- eller miljøskade.

Nukleare våben omfatter anordninger, der virker gennem frigørelse af energi ved spaltning eller sammensmeltning af atomkerner, og som har til formål at dræbe eller skade mennesker eller forvolde betydelig tings- eller miljøskade. Energien kan frigøres ved en spaltning (fission) af atomkerner i tunge grundstoffer, f.eks. uran og plutonium, eller ved sammensmeltning (fusion) af lette atomkerner, f.eks. brint og lithium.

Som det fremgår af pkt. 2.3., vedrører hovedparten af den internationale regulering om ikke-spredning af masseødelæggelsesvåben, herunder FN's Sikkerhedsråds resolution nr. 1540 (2004), alene kemiske, biologiske og nukleare våben (ABC-våben) og fremføringsmidler til sådanne våben. Radiologiske våben og disses fremføringsmidler er dog bl.a. reguleret i den nye FN-konvention om nuklear terrorisme.

Det er Justitsministeriets opfattelse, at den nye bestemmelse om forbud mod masseødelæggelsesvåben bør omfatte både kemiske, biologiske, radiologiske og nukleare våben. Ministeriet lægger vægt på, at alle 4 våbentyper må anses for særdeles farlige og egnede til at skabe omfattende ødelæggelser, og at såvel spredning af kemiske, biologiske, radiologiske som nukleare våben må anses for at udgøre en reel og alvorlig risiko for den internationale fred og sikkerhed.

Det er endvidere Justitsministeriets opfattelse, at forbuddet i våbenlovens § 5, stk. 1, udover masseødelæggelsesvåben også bør omfatte *fremføringsmidler, der er specielt udformet eller modificeret til sådanne våben, og dele specielt udformet eller modificeret til at indgå i sådanne våben og fremføringsmidler*. Produkter, der tillige kan anvendes til fredelige, civile formål, falder derimod som ovenfor omtalt uden for våbenloven.

Justitsministeriet forudsætter i den forbindelse, at kemiske, biologiske, radiologiske og nukleare stoffer i sig selv skal være omfattet af forbuddet, hvis stofferne er udformet eller modificeret specielt til anvendelse som våben, mens stoffer, der både kan anvendes som våben og til fredelige, civile formål, falder uden for våbenloven.

Patroner, ampuller og spraydåser samt lignende genstande, der er beregnede til ved spredning af stoffer at virke skadevoldende, bedøvende eller irriterende i kortere tid efter eksponeringen, herunder f.eks. tåregaspistoler og peberspraydåser til selvforsvarsbrug, må – ligesom de pågældende stoffer i sig selv – principielt anses for (dele til) kemiske våben. Det er imidlertid Justitsministeriets opfattelse, at disse våben og

stoffer bør undtages fra det foreslåede forbud i våbenlovens § 5.

Justitsministeriet lægger herved vægt på, at de pågældende våben som udgangspunkt alene virker inaktiverende eller irriterende i kortere tid efter eksponeringen og f.eks. kan anvendes til legitime retshåndhævelsesmæssige formål.

Justitsministeriet finder imidlertid, at de nævnte patroner, ampuller, spraydåser mv. bør være omfattet af våbenlovens almindelige krav om våbentilladelse. Sådanne våben er – i det omfang de fremtræder som våben – allerede omfattet af tilladelsesordningen i henhold til våbenlovens § 1, stk. 1, nr. 4. Våben af den pågældende art, som ikke fremtræder som våben, er omfattet af bemyndigelsesbestemmelsen i § 4, stk. 2, nr. 3. Bemyndigelsen er udnyttet i våbenbekendtgørelsens § 14, stk. 1.

Efter Justitsministeriets opfattelse er det mest hensigtsmæssigt at samle disse våben i våbenlovens § 1, stk. 1, nr. 4, hvorefter § 4, stk. 2, nr. 3, kan ophæves som overflødig.

Tåregas og lignende stoffer, som er egnede til indfyldning i de i § 1, stk. 1, nr. 4, omhandlede våben, vil i sig selv som hidtil være omfattet af våbenlovens § 4, stk. 2, nr. 4, der bliver nr. 3. Bestemmelsen bemyndiger justitsministeren til at fastsætte krav om tilladelse til disse stoffer.

Undtaget er dog transportere, der gennemføres uden for Danmark i overensstemmelse med internationale aftaler om ikke-spredning af masseødelæggelsesvåben, jf. § 5, stk. 3.

Der henvises til lovforslaget § 1, nr. 1-3.

2.4.4. *Forbuddets geografiske afgrænsning*

Vedrørende den geografiske afgrænsning af forbuddet mod masseødelæggelsesvåben er spørgsmålet, om alene aktiviteter foretaget på dansk område eller tillige aktiviteter foretaget i udlandet skal omfattes af forbuddet.

Som de fleste særlove, jf. herved afsnit 2.2.5., finder våbenlovens bestemmelser som udgangspunkt alene anvendelse på handlinger, der foretages på dansk område. Dog finder våbenlovens regler om våbenformidling og teknisk bistand i et vist omfang anvendelse på udlandshandlinger, jf. §§ 7 b og 7 c.

Under hensyn til de pågældende våbens særlige karakterer finder Justitsministeriet, at forbuddet i våbenlovens § 5, stk. 1, bør udstrækkes til også at omfatte handlinger begået i udlandet, dog med de begrænsninger der følger af straffelovens §§ 7, 10, 10 a og 10 b.

Dette indebærer navnlig, at danske statsborgere og personer med fast bopæl i Danmark efter omstændig-

hederne vil kunne straffes for at indføre, udføre, transportere, erhverve, overdrage, besidde, bære, anvende, tilvirke, udvikle eller med henblik på udvikling at forske i masseødelæggelsesvåben mv. på andre staters område, hvis handlingen også er strafbar efter den dér gældende lovgivning, og uden for folkeretligt anerkendte områder, f.eks. om bord på et fremmed fartøj i internationalt farvand, hvis handlingen kan medføre mere end 4 måneders fængsel.

Undtaget er dog transportere, der gennemføres uden for Danmark i overensstemmelse med internationale aftaler om ikke-spredning af masseødelæggelsesvåben, jf. § 5, stk. 3.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.2.4. om dansk strafemyndighed.

2.4.5. *Dispensation*

Det er Justitsministeriets opfattelse, at der bør være adgang for justitsministeren til i særlige tilfælde at meddele dispensation fra det foreslåede forbud. Det forudsættes herved, at dispensation kun vil blive meddelt helt undtagelsesvist og kun i tilfælde, hvor der foreligger ganske særlige sikkerhedspolitiske, humanitære eller andre beskyttelsesværdige hensyn.

Der kan f.eks. være tale om situationer, hvor der i tilknytning til internationale nedrustningsaftaler gives dispensation til at (dele af) masseødelæggelsesvåben transporteres gennem dansk territorium med henblik på destruktion, eller at en offentlig forskningsinstitution får dispensation til at besidde mindre mængder kemiske kampstoffer med henblik på udvikling af beskyttelses- eller modforanstaltninger mod sådanne våben.

Dispensationer af mere generel karakter vil efter omstændighederne kunne meddeles civile statslige myndigheder, som deltager i CBRN-beredskabet (beredskabet mod kemiske, biologiske, radiologiske og nukleare hændelser), f.eks. Beredskabsstyrelsen og Statens Seruminstitut.

Det foreslåede forbud gælder ikke for militære myndigheder, jf. våbenlovens § 8, stk. 1.

Det vil i alle tilfælde være en forudsætning, at dispensationen ikke er uforenelig med de forpligtelser, som Danmark har påtaget sig i det internationale samarbejde, jf. pkt. 2.3.

2.4.6. *Strafferamme*

Justitsministeriet foreslår, at overtrædelse af det foreslåede forbud mod masseødelæggelsesvåben i § 5, stk. 1, straffes på samme måde som overtrædelse af de nugældende regler i våbenloven om masseødelæggelsesvåben, jf. § 10, stk. 1, det vil sige med bøde,

fængsel indtil 4 måneder eller under skærpende omstændigheder fængsel indtil 2 år.

I det omfang overtrædelsen ligeledes er omfattet af straffelovens § 192 a, jf. nærmere herom pkt. 2.4.7., vil strafferammen være fængsel indtil 6 år.

2.4.7. Udvidelse af straffelovens § 192 a

Forsætlige overtrædelser af det foreslåede forbud i våbenlovens § 5, stk. 1, kan – for så vidt angår at indføre, overdrage, besidde, bære, anvende og tilvirke masseødelæggelsesvåben mv. – straffes med op til 6 års fængsel efter straffelovens § 192 a, stk. 1, hvis der er tale om våben, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnede til at forvolde betydelig skade. Sidstnævnte betingelse må i almindelighed anses for opfyldt, når det drejer sig om masseødelæggelsesvåben. Bestemmelsen i straffelovens § 192 a, stk. 1, omfatter efter sin ordlyd ikke udførsel, transport og erhvervelse af sådanne våben. I mange tilfælde vil sådanne handlinger dog ligeledes indebære overdragelse eller besiddelse af de pågældende våben og vil dermed være strafbare som sådan.

Forsætlige overtrædelser af forbuddet mod at udvikle og med henblik herpå forske i masseødelæggelsesvåben i form af skadevoldende stoffer kan straffes med op til 6 års fængsel efter straffelovens § 192 a, stk. 2. Udvikling af og forskning i masseødelæggelsesvåben i øvrigt, herunder fremføringsmidler til disse våben, eller andre særdeles farlige våben er derimod ikke omfattet af bestemmelsen i straffelovens § 192 a.

Bestemmelsen i straffelovens § 192 a, stk. 2, blev indført ved lov nr. 378 af 6. juni 2002 (anti-terrorpakken) med henblik på at udvide anvendelsesområdet for § 192 a til at omfatte overtrædelser af våbenlovens § 5. Våbenlovens § 5 blev ved samme lejlighed udvidet fra alene at omfatte fremstilling af våben i form af skadevoldende stoffer til også at omfatte udvikling og forskning med henblik herpå af disse stoffer. Anvendelsesområdet for den gældende bestemmelse i straffelovens § 192 a, stk. 2, svarer således til den gældende bestemmelse i våbenlovens § 5.

Det er Justitsministeriets opfattelse, at straffelovens § 192 a fremover bør omfatte samtlige handlinger, som er omfattet af den foreslåede nye bestemmelse om masseødelæggelsesvåben i våbenlovens § 5, stk. 1, i det omfang handlingerne vedrører kemiske, biologiske, radiologiske og nukleare våben, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnede til at forvolde betydelig skade.

Det er endvidere ministeriets opfattelse, at den, som i strid med lovgivningen om våben og eksplosivstoffer indfører, udfører, transporterer, erhverver, over-

drager, besidder, bærer, anvender, tilvirker, udvikler eller med henblik på udvikling forsker i våben og eksplosivstoffer af enhver art, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnede til at forvolde betydelig skade, generelt bør kunne straffes efter straffelovens § 192 a.

Det foreslås derfor, at bestemmelsen i straffelovens § 192 a, stk. 1 – som vedrører særdeles farlige våben og eksplosivstoffer af enhver art – udvides fra alene at omfatte den, som i strid med våbenlovgivningen indfører, tilvirker, besidder, bærer, anvender eller overdrager sådanne våben mv., til også at omfatte den, som i strid med våbenlovgivningen udfører, transporterer, erhverver, udvikler og med henblik på udvikling forsker i sådanne våben.

Bestemmelsen i 192 a, stk. 2, som alene vedrører udvikling og forskning med henblik på udvikling af særdeles farlige våben i form af skadevoldende stoffer, bliver dermed overflødig og kan ophæves.

Den foreslåede nyaffattelse af § 192 a omfatter – ligesom den gældende bestemmelse – kun handlinger, som er i strid med våbenlovgivningen. Det bemærkes i den forbindelse, at der ikke i den gældende våbenlovgivning findes regler om udvikling af og forskning i konventionelle våben. Sådant udvikling og forskning vil derfor heller ikke blive strafbar med den foreslåede ændring af straffelovens § 192 a.

Justitsministeriet finder ikke tilstrækkeligt grundlag for også at henføre fremføringsmidler og dele til våben og fremføringsmidler under den skærpede straffebestemmelse i § 192 a. Overtrædelser af det foreslåede forbud i våbenlovens § 5, stk. 1, som består i at indføre, udføre, transportere, erhverve, overdrage, besidde, bære, anvende, tilvirke, udvikle eller med henblik på udvikling at forske i fremføringsmidler, der er specielt udformet eller modificeret til kemiske, biologiske, radiologiske og nukleare våben og dele, der er specielt udformet eller modificeret til at indgå i sådanne fremføringsmidler og våben, vil således ikke kunne straffes efter straffelovens § 192 a, men alene efter våbenlovens § 10, stk. 1, jf. pkt. 2.4.6. ovenfor.

Der henvises til lovforslagets § 2.

3. Torturinstrumenter mv.

3.1. EU's forordning om torturinstrumenter mv.

Den 27. juni 2005 vedtog Rådet forordning nr. 1236/2005 (EF) om handel med visse varer, der kan anvendes til henrettelse, tortur eller anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf. Forordningen, som træder i kraft den 30. juli 2006, er optrykt som bilag 2 til lovforslaget.

Forordningen er vedtaget med hjemmel i artikel 133 i Traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Fællesskab og har til formål at bidrage til at forhindre dødsstraf samt tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf i tredjelande.

Forordningens artikel 3 og 4 forbyder udførsel fra og indførsel til EU's toldområde af de i forordningens bilag II nævnte varer. Bilaget omfatter galger, guilottiner og visse andre anordninger, som er konstrueret til henrettelse af mennesker, samt visse elektriske bæltter, der er konstrueret til at indskrænke menneskers frihed ved indgivelse af elektriske chok.

Det er endvidere forbudt at yde teknisk bistand i forbindelse med sådanne varer til personer, enheder eller organer i et tredjeland, ligesom det er forbudt for personer, enheder eller organer i EU at modtage sådan teknisk bistand fra et tredjeland.

Den kompetente myndighed kan dog give tilladelse til eksport og import af de pågældende anordninger og dermed forbunden teknisk bistand, hvis det godtgøres, at de pågældende anordninger i modtagerlandet udelukkende vil blive anvendt til offentlig udstilling på et museum på grund af deres historiske betydning.

Efter forordningens artikel 5, stk. 1, kræves der tilladelse til udførsel fra EU's toldområde af de i forordningens bilag III, nr. 1-3, nævnte varer, medmindre varerne kun passerer gennem EU's toldområde.

Bilagets nr. 1 omfatter fodlænker, tommelskruer og visse andre anordninger, der er konstrueret til at indskrænke menneskers frihed.

Nr. 2 omfatter bærbare elektriske anordninger, som er konstrueret med henblik på bekæmpelse af optøjer eller selvforsvar, herunder elektriske stave, elektriske skjold, bedøvelsespistoler og pilepistoler til udsendelse af elektriske ladninger med en tomgangsspænding på over 10.000 V. Elektriske bæltter, som nævnt i forordningens bilag II, og særskilte elektriske anordninger, der følger deres bruger med henblik på brugerens egen personlige beskyttelse, er ikke omfattet.

Nr. 3 omfatter dels bærbare anordninger til bekæmpelse af optøjer eller selvforsvar ved indgivelse eller udspreddning af et lammende kemisk stof, dels de kemiske stoffer N-((4-hydroxy-3-methoxyphenyl)methyl)nonanamid (CAS-nr. 2444-46-4) og oleoresin capsicum (CAS-nr. 8023-77-6). Undtaget er dog anordninger, der følger deres bruger med henblik på brugerens egen personlige beskyttelse, uanset om de indeholder et kemisk stof.

Kravet om udførselstilladelse gælder i henhold til artikel 5, stk. 2, ikke udførsel til de medlemsstaters territorier, der er opført i forordningens bilag IV, dvs. for Danmarks vedkommende Grønland, for Frankrigs

vedkommende Ny Kaledonien med tilhørende områder, Fransk Polynesien, territoriet under de franske sydlige og antarktiske områder, Wallis og Futunaøerne, Mayotte, Saint Pierre og Miquelon, og for Tysklands vedkommende Büsingen. Det er dog en forudsætning, at varerne anvendes af den myndighed, der har ansvaret for retshåndhævelsen i både bestemmelseslandet/-området og det moderland, som det pågældende territorium hører under.

I henhold til artikel 5, stk. 3, gælder kravet om udførselstilladelse heller ikke udførsel til lande uden for EU, hvis varerne anvendes af en medlemsstat eller EU's militære eller civile personel, hvis dette personel deltager i en fredsbevarende mission eller en krisestyringsmission under EU eller FN i det pågældende tredjeland eller i en operation på grundlag af forsvarsrelaterede aftaler mellem medlemsstaterne og tredjelande.

Artikel 6, stk. 1, bestemmer, at afgørelser om ansøgninger om eksporttilladelser for varer, der er opført i bilag III, træffes i de konkrete tilfælde af den kompetente myndighed under hensyn til alle relevante overvejelser, herunder især om, hvorvidt en anden medlemsstat i løbet af de foregående tre år har afslået en ansøgning om tilladelse til en i alt væsentligt identisk eksport.

Den kompetente myndighed giver ikke tilladelse, når der er rimelig grund til at antage, at en retshåndhævende myndighed eller en fysisk eller juridisk person i et tredjeland kan anvende de pågældende varer til tortur eller anden grusom, umenneskelig, nedværdigende behandling eller straf, herunder korporlig straf inden for retssystemets rammer, jf. artikel 6, stk. 2.

Det fremgår af artikel 8, at tilladelser til eksport og import og ydelse af teknisk bistand kun må gives af den kompetente myndighed i den medlemsstat, hvor ansøgeren har hjemsted. I Danmark er Økonomi- og Erhvervsministeriet (Erhvervs- og Byggestyrelsen) kompetent myndighed for så vidt angår produkter opført i bilag II og bilag III, nr. 1, mens Justitsministeriet er kompetent myndighed for så vidt angår produkter opført i bilag III, nr. 2 og 3. Forordningens bilag I indeholder en liste over samtlige EU-medlemsstaters kompetente myndigheder.

I henhold til artikel 9 udstedes tilladelser til eksport og import på en formular svarende til modellen i forordningens bilag V. Tilladelsen er gyldig i hele EU og har en gyldighedstid på 3-12 måneder, der kan forlænges med op til 12 måneder.

Tilladelsen skal forelægges for toldmyndighederne i forbindelse med udførslen, jf. artikel 10.

I henhold til artikel 11 skal de kompetente myndigheder i medlemsstaterne notificere hinanden og Kom-

F. t. l. vedr. våbenloven m.v.

missionen om afslag på ansøgninger om tilladelser og tilbagekaldelse af meddelte tilladelser i henhold til forordningen. Finder en kompetent myndighed i en medlemsstat, at der bør meddeles tilladelse til en transaktion, som i alt væsentligt er identisk med en transaktion, som den kompetente myndighed i en anden medlemsstat inden for 3 år har afslået at meddele tilladelse til, skal den første myndighed konsultere den anden myndighed. Hvis den første myndighed herefter beslutter at meddele tilladelsen, skal den redegøre for årsagerne hertil.

Det følger af artikel 17, at medlemsstaterne fastsætter, hvilke sanktioner der skal anvendes ved overtrædelse af forordningen. Sanktionerne skal være effektive, stå i rimeligt forhold til overtrædelsen og have afskrækkende virkning.

I henhold til artikel 18 finder forordningen anvendelse på EU's toldområde som defineret i forordning (EØF) nr. 2913/92 om indførelse af en EF-toldkodeks samt territorierne Ceuta, Helgoland og Melilla. For så vidt angår forordningen behandles Ceuta, Helgoland og Melilla endvidere som en del af EU's toldområde.

3.2. Gældende ret

Våbenlovens § 6, stk. 1, forbyder udførsel af våben mv. fra Danmark uden tilladelse fra justitsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil. Bestemmelsen omfatter 9 kategorier af våben, krigsmateriel mv., herunder våben af enhver art med undtagelse af jagtvåben, jf. § 6, stk. 1, nr. 1.

De af torturforordningens bilag III, nr. 2 og 3, omfattede anordninger mv. til bekæmpelse af optøjer eller selvforsvar må efter Justitsministeriets opfattelse anses for våben og er dermed omfattet af våbenlovens § 6, stk. 1, nr. 1. Derimod er de i forordningens bilag II og bilag III, nr. 1, nævnte varer ikke omfattet af våbenloven.

Overtrædelse af våbenlovens § 6, stk. 1, straffes i henhold til våbenlovens § 10, stk. 1, med bøde eller fængsel indtil 4 måneder eller under skærpende omstændigheder fængsel indtil 2 år.

Lov om anvendelse af visse af De europæiske Fællesskabers retsakter om økonomiske forbindelser til tredjelande (herefter bemyndigelsesloven), som administreres af Økonomi- og Erhvervsministeriet, indeholder følgende bestemmelse i § 2, stk. 3:

»Den, der foretager handlinger i strid med bestemmelser, der er indeholdt i eller udstedt i medfør af Det Europæiske Fællesskabs forordninger efter artikel 133 om ind- og udførsel i Traktaten om Det Europæiske Fællesskab, uden at være i besiddelse af en tilladelse,

som kræves i henhold til disse retsakter, straffes med bøde.«

3.3. Justitsministeriets overvejelser

Både torturforordningens artikel 5 om udførsel fra EU's toldområde og våbenlovens § 6, stk. 1, om udførsel fra Danmark finder anvendelse på de af torturforordningens bilag III, nr. 2 og 3, omfattede våben.

Forordninger er umiddelbart gældende i EU-medlemsstaterne. De har endvidere forrang for national ret og skal anvendes i deres EU-retlige form. Når torturforordningen træder i kraft, skal sager om udførsel af de pågældende produkter til destinationer uden for EU's toldområde derfor behandles efter forordningen. Da forordningen ikke vedrører overførsler inden for EU's toldområde, kan udførsel af de pågældende produkter til destinationer inden for dette område fortsat behandles efter våbenlovens § 6, stk. 1.

Det er Justitsministeriets opfattelse, at det bør fremgå udtrykkeligt af våbenlovens § 6, at det område, hvor forordningens artikel 5 nu overlapper våbenlovens § 6, stk. 1, skal behandles efter forordningen.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 4-6.

4. Fremstilling af krigsmateriel

4.1. Dansk ret

Fremstilling af krigsmateriel er reguleret i krigsmaterielloven, som i vidt omfang er en videreførelse af lov nr. 137 af 7. maj 1937 om kontrol med tilvirkning af krigsmateriel m.m. I henhold til denne lov kunne tilladelse til fremstilling af krigsmateriel dog kun gives til virksomheder, der var 100 pct. dansk ejet og ledet. Dette skal ses i sammenhæng med den særlige situation i 1937, hvor man lagde afgørende vægt på at hindre tysk indflydelse på dansk krigsmaterielproduktion.

Med vedtagelsen af den gældende krigsmateriellov i 1990 blev der i et vist omfang åbnet op for udenlandsk ejerskab til og indflydelse på krigsmaterielproducerende virksomheder, jf. lovens §§ 4-6, som er omtalt nedenfor.

Baggrunden herfor var navnlig, at man under hensyn til det stigende internationale samarbejde i NATO-regi og blandt de europæiske NATO-lande om udvikling og produktion af krigsmateriel fandt det nødvendigt at åbne mulighed for, at udenlandsk kapital kunne indgå som ansvarlig kapital i danske krigsmaterielproducerende virksomheder.

I henhold til krigsmateriellovens § 2 må krigsmateriel kun fremstilles, hvis justitsministeren giver tilladelse dertil. Der kan dog efter § 14, stk. 1, i visse til-

fælde gives dispensation fra dels kravet om tilladelse, dels kravene til dansk ejerskab mv. i lovens §§ 4-7. Disse regler er nærmere beskrevet nedenfor.

Efter krigsmateriellovens § 1, stk. 1, forstås ved krigsmateriel:

- 1) Materiel, som er konstrueret til militær anvendelse, og som ikke finder civil anvendelse.
- 2) Skydevåben, bortset fra våben, der er specielt konstrueret til jagtbrug, sportsbrug eller lignende.
- 3) Ammunition, som kan anvendes til militære formål.
- 4) Krudt og sprængstoffer.
- 5) Komponenter og dele, som er konstrueret til at anvendes i materiel mv., som nævnt ovenfor, og som ikke finder civil anvendelse.

Virksomheder, som staten ejer, er ikke omfattet af loven, jf. § 1, stk. 2.

Efter lovens § 2, stk. 2, kan der kun meddeles fremstillingstilladelse til virksomheder, der opfylder betingelserne i lovens §§ 4-6. En tilladelse kan i øvrigt tilbagekaldes, når særlige forhold taler derfor, jf. § 3.

Lovens §§ 4-6 har følgende indhold:

»§ 4. Krigsmateriel må fremstilles i personligt drevne virksomheder, hvis indehaveren er dansk statsborger. Aktieselskaber, anpartsselskaber, andelselskaber eller lignende, som fremstiller krigsmateriel, skal have hjemsted i Danmark.

§ 5. Direktører og tegningsberettigede medarbejdere i virksomheder, som fremstiller krigsmateriel, skal være danske statsborgere. Mindst 80 pct. af bestyrelsesmedlemmerne skal ligeledes være danske statsborgere.

§ 6. I en virksomhed, som fremstiller krigsmateriel, skal mindst 60 pct. af selskabskapitalen være dansk ejet. Udlændinge må dog tilsammen kun eje en så stor del af selskabskapitalen i et selskab eller lignende, at de tilsammen højst repræsenterer 20 pct. af stemmerne.

Stk. 2. Udlændinge må i øvrigt ikke gennem besiddelse af kapital eller på anden måde udøve bestemmende indflydelse på en virksomhed, der producerer krigsmateriel.

Stk. 3. Aktierne i et selskab, som fremstiller krigsmateriel, skal udstedes på navn.«

Det følger endvidere af lovens § 7, at virksomheder, som fremstiller krigsmateriel, kun må optage udenlandske lån eller lån med udenlandsk garanti med samtykke fra justitsministeren.

Justitsministeren skal efter lovens § 8 hvert år afgive en beretning til Det Udenrigspolitiske Nævn om antallet af virksomheder, der med tilladelse fra Justits-

ministeriet fremstiller krigsmateriel, og hvilke former for krigsmateriel tilladelserne omfatter.

Justitsministeren kan i henhold til lovens § 9 fastsætte regler om salg af krigsmateriel, herunder at salg kun må ske med ministerens tilladelse. Denne bemyndigelse er ikke udnyttet. Det skal dog bemærkes, at våbenlovens § 6, stk. 1, indeholder krav om tilladelse til udførsel af krigsmateriel, ligesom våbenlovens § 1, stk. 1, jf. § 2, stk. 2, indeholder krav om tilladelse til overdragelse og overladelse af visse former for krigsmateriel (skydevåben, håndgranater, bomber mv.) på dansk område.

Virksomheder, som fremstiller krigsmateriel, er i henhold til lovens § 10 underkastet tilsyn af Statens Våbenkontrol. Statens Våbenkontrol består af fem medlemmer, hvoraf justitsministeren udnævner våbenkontrollens formand. Forsvarsministeren og økonomi- og erhvervsministeren udnævner hver to medlemmer.

Det følger af lovens § 11, at virksomheder, som fremstiller krigsmateriel, efter anmodning skal give Statens Våbenkontrol enhver oplysning om virksomheden og dens produktion, herunder om økonomiske og regnskabsmæssige forhold. Våbenkontrollen har endvidere adgang til forretningsbøger af enhver art, aktiebøger, regnskabsbilag, kontrakter og andet materiale, som efter våbenkontrollens skøn er nødvendigt for våbenkontrollen. I øvrigt skal virksomhederne uanmodet indsende årsregnskab til våbenkontrollen senest 3 måneder efter regnskabsårets slutning.

Statens Våbenkontrol eller de personer, som våbenkontrollen bemyndiger dertil, har i henhold til lovens § 12, hvis det skønnes nødvendigt, til enhver tid uden retskendelse og mod behørig legitimation adgang til virksomheder, der fremstiller krigsmateriel, med henblik på at tilvejebringe oplysninger til brug for våbenkontrollens virksomhed.

Virksomheder med tilladelse til fremstilling af krigsmateriel betaler efter lovens § 13 en årlig afgift til dækning af omkostninger ved administrationen af krigsmaterielloven. For regnskabsåret 2003 udgør det samlede beløb 342.353,45 kr. Alle virksomheder, som i løbet af året har haft en gyldig tilladelse, betaler en grundafgift på 500 kr. Det resterende beløb fordeles mellem virksomhederne i forhold til den enkelte virksomheds omsætningsmæssige andel af den samlede krigsmaterielproduktion det pågældende år.

I henhold til lovens § 14, stk. 1, kan justitsministeren tillade, at en virksomhed er undtaget fra bestemmelserne i lovens §§ 2-7 i følgende tre tilfælde:

- 1) Virksomheden fremstiller kun i ringe omfang krigsmateriel.

- 2) Virksomheden fremstiller udelukkende sprængstoffer eller krudt.
- 3) Virksomheden beskæftiger sig udelukkende med underordnede delprocesser i fremstillingen.

I henhold til lovens § 15 er det strafbart at producere krigsmateriel uden tilladelse fra Justitsministeriet, at tilsidesætte vilkår for en tilladelse og at undlade at efterkomme en anmodning om oplysninger mv. til Statens Våbenkontrol. Straffen er bøde eller fængsel indtil 4 måneder eller under skærpene omstændigheder fængsel i indtil 1 år. Er overtrædelsen begået af et aktieselskab, andelsselskab, anpartsselskab eller lignende, kan der pålægges selskabet som sådant bødesansvar.

4.2. Omfanget af dansk krigsmaterielproduktion

I 2004 havde 28 virksomheder tilladelse efter krigsmateriellovens § 2 til fremstilling af krigsmateriel, mens 30 virksomheder havde dispensation efter krigsmateriellovens § 14, stk. 1, jf. afsnit 4.1. I 2002 og 2003 havde 22 virksomheder fremstillingstilladelse, mens antallet af virksomheder med dispensation var 13 i 2002 og 24 i 2003. Stigningen i antallet af virksomheder med dispensation omfatter navnlig underleverandører til virksomheder med fremstillingstilladelse.

Den danske krigsmaterielproduktion omfatter i vidt omfang delkomponenter til våben og andet militært udstyr, som færdiggøres i andre lande, f.eks. dele til militære fly og køretøjer. Derimod omfatter produktionen kun få færdige våben mv.

Værdien af den samlede krigsmaterielproduktion i virksomheder med fremstillingstilladelse efter krigsmateriellovens § 2 udgjorde i 2002 knap 663 mio. kr. og i 2003 knap 1,5 mia. kr. Værdien af produktionen i 2004 er endnu ikke opgjort. Der foreligger ikke oplysninger om værdien af produktionen i virksomheder med dispensation efter lovens § 14, stk. 1.

4.3. Udenlandsk ret

Våbenarbejdsgruppen har indhentet oplysninger om reglerne for krigsmaterielproduktion i Belgien, Finland, Frankrig, Grækenland, Holland, Italien, Norge, Portugal, Spanien, Storbritannien, Sverige, Tyskland og Østrig, jf. nærmere herom afsnit 4 i arbejdsgruppens rapport (bilag 3).

I henhold til disse oplysninger er der stor variation i landenes ordninger. Nogle lande kræver slet ikke tilladelse til fremstilling af krigsmateriel eller kun til enkelte former herfor. Dette gælder Belgien, Finland, Norge og Storbritannien, hvoraf Storbritannien dog har oplyst, at man vurderer de krigsmaterielproduce-

rende virksomheders fusioner, overdragelser mv. og kan sætte »beskyttelsesforanstaltninger« i kraft, hvis hensynet til den nationale sikkerhed tilsiger dette.

Andre lande har et generelt krav om fremstillingstilladelse, uden at der i loven er fastsat bestemte krav til ejerskab, statsborgerskab mv. Det er tilfældet i Italien, Portugal og Sverige. Sverige har dog har oplyst, at der som udgangspunkt fastsættes vilkår om svensk bestemmende indflydelse i fremstillingstilladelserne.

Der er endvidere lande, som har tilladelsesordninger med specificerede krav til ejerskab, statsborgerskab o.lign. Frankrig stiller krav om, at ejerkreds og topledelse er fransk eller kommer fra EU-/EØS-lande. Spanien har visse krav om spansk statsborgerskab og spansk ejet kapital, men kun for virksomheder, der fremstiller skydevåben. Østrig stiller generelt krav om østrigsk statsborgerskab for fysiske personer og for medlemmer af ansvarlige bestyrelser mv. i selskaber, der fremstiller krigsmateriel.

Endelig kan nævnes den tyske ordning, hvor en ansøgning om fremstillingstilladelse kan nægtes, hvis ansøgeren ikke er tysk eller har permanent bopæl uden for Tyskland. Samtidig gælder der et krav om, at udenlandsk erhvervelse af en andel af en krigsmaterielproducerende virksomhed på 25 pct. eller derover skal anmeldes til de tyske myndigheder, som kan underkende erhvervelsen under hensyn til den nationale sikkerhed.

4.4. Våbenarbejdsgruppens forslag

Justitsministeriets arbejdsgruppe har den 24. november 2005 afgivet rapport om krigsmateriellovens regler om udenlandsk ejerskab mv. (bilag 3).

Våbenarbejdsgruppen bemærker, at tendensen til stigende internationalt samarbejde på krigsmaterielområdet og den generelle industrielle globalisering er fortsat siden 1990, hvor der med vedtagelsen af den gældende krigsmateriellov i et vist omfang blev åbnet op for udenlandsk ejerskab mv. i krigsmaterielproducerende virksomheder.

Arbejdsgruppen bemærker endvidere, at der er forskellige regler på dette område i andre europæiske lande, og at Danmark med krigsmateriellovens ufravigelige grænser for udenlandsk ejerskab til og indflydelse på krigsmaterielproducerende virksomheder synes at ligge i den mest restriktive ende af spektret.

Efter arbejdsgruppens opfattelse vil det som udgangspunkt være en fordel for Danmark, hvis personer eller virksomheder fra nærtstående lande, herunder de fleste EU- og NATO-lande, men også lande som Australien, New Zealand og Japan, får øget mulighed for at investere i krigsmaterielproducerende

virksomheder i Danmark og dermed skabe vækst i dansk industri.

Det er samtidig arbejdsgruppens opfattelse, at en helt ubegrænset adgang for udlændinge til at eje eller på anden måde have bestemmende indflydelse på krigsmaterielproducerende virksomheder i Danmark – alt andet lige – vil indebære en øget risiko for, at udenlandske interesser, som er uforenelige med de danske, får indflydelse på dansk krigsmaterielproduktion.

Alt efter karakteren af det fremstillede udstyr, de pågældende investorer og omstændighederne i øvrigt kan det endvidere ikke udelukkes, at der vil være tilfælde, hvor der også for så vidt angår personer eller virksomheder fra f.eks. ovennævnte EU- og NATO-lande kan være grund til at begrænse adgangen til ejerskab og indflydelse. Omvendt kan der være situationer, hvor det må anses for uproblematisk at slække på begrænsningerne vedrørende personer eller virksomheder fra lande, som normalt ikke anses for nærtstående.

På den baggrund finder arbejdsgruppen, at den gældende retstilstand bør ændres, så overholdelse af de nuværende grænser for udenlandsk ejerskab mv. ikke længere skal være en betingelse for at opnå tilladelse til fremstilling af krigsmateriel.

I stedet foreslår arbejdsgruppen en ordning, hvor overskridelse af de nuværende grænser for udenlandsk ejerskab mv. kræver særskilt tilladelse fra Justitsministeriet, og hvor tilladelse vil blive meddelt, medmindre udenrigspolitiske eller sikkerhedsmæssige forhold taler herimod.

For at sikre, at der ikke ved efterfølgende ændringer i virksomhedens ejerkreds, ledelse mv. opstår udenrigspolitisk eller sikkerhedsmæssigt betænkelige situationer, bør kravet om tilladelse gælde både overskridelser, som eksisterer på tidspunktet for ansøgning om fremstillingstilladelse, og overskridelser, som er et resultat af efterfølgende ændringer i virksomhedens ejer- og ledelsesforhold mv.

Arbejdsgruppen forudsætter endvidere, at kravet om særskilt tilladelse også skal gælde i tilfælde, hvor virksomheder, som allerede har f.eks. udenlandsk ejet kapital i et omfang, der overskrider de nuværende grænser, ønsker enten at udvide andelen af udenlandsk ejet kapital eller at lade ejerskabet til en kapitalandel overgå fra én udlænding til en anden. På samme måde skal f.eks. en virksomhed, der allerede har over 20 pct. udenlandske bestyrelsesmedlemmer, søge om tilladelse til både at udvide andelen af udenlandske bestyrelsesmedlemmer og til at udskifte ét

udenlandsk bestyrelsesmedlem med et andet udenlandsk bestyrelsesmedlem.

Arbejdsgruppen foreslår, at Justitsministeriet skal forelægge ansøgninger om de pågældende særskilte tilladelser for Udenrigsministeriet, Forsvarsministeriet og Rigspolitichefen med henblik på en vurdering af de udenrigspolitiske og sikkerhedsmæssige aspekter.

Arbejdsgruppen finder endvidere, at også sager, hvor en virksomhed for første gang søger om fremstillingstilladelse *uden* samtidig at søge om særskilt tilladelse til overskridelse af de nuværende grænser for udenlandsk ejerskab mv., bør forelægges for Forsvarsministeriet og Rigspolitichefen med henblik på en vurdering af sagens sikkerhedsmæssige aspekter.

Justitsministeriet bør som altovervejende hovedregel meddele tilladelse, hvis de hørte myndigheder ikke har indvendinger herimod.

Den foreslåede ordning indebærer, at krigsmateriellovens regler om udenlandsk ejerskab mv. skifter karakter, idet der ikke længere vil være et *forbud* mod udenlandsk ejerskab mv. ud over lovens nuværende grænser. Derimod vil ejer- og ledelsesforhold mv., som indebærer, at de nuværende grænser overskrides, blive underlagt *kontrol* i form af et krav om særskilt tilladelse fra Justitsministeriet.

Sammenfattende betyder de foreslåede ændringer, at udenlandske personer og virksomheder vil kunne eje, deltage i ledelsen af eller i øvrigt have bestemmende indflydelse på krigsmaterielproducerende virksomheder i Danmark, medmindre de danske myndigheder kan pege på udenrigspolitiske eller sikkerhedsmæssige betænkeligheder herved.

Arbejdsgruppen bemærker, at ordningen indebærer en betydelig udvidelse af mulighederne for udenlandske investeringer i krigsmaterielproducerende virksomheder i Danmark og endvidere må siges at bringe Danmark på linje med ordningerne i andre lande, som vi normalt sammenligner os med.

4.5. Justitsministeriets overvejelser

Justitsministeriet kan i det hele tiltræde våbenarbejdsgruppens forslag. Justitsministeriet deler således arbejdsgruppens opfattelse af, at det vil være fordelagtigt for Danmark at forlade den nuværende ordning med ufravigelige grænser for udenlandsk ejet kapital og indflydelse i krigsmaterielproducerende virksomheder og dermed øge mulighederne for udenlandske investeringer.

Justitsministeriet finder det samtidig af afgørende betydning, at overskridelse af de nuværende grænser, der forhindrer udenlandsk bestemmende indflydelse i virksomhederne, kun kan ske med Justitsministeriets

tilladelse, og at de relevante myndigheder får lejlighed til at vurdere, om der i den konkrete sag er udenrigspolitiske eller sikkerhedsmæssige hensyn, som taler imod at give tilladelse.

Der henvises til lovforslagets § 3.

5. Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser

Med lovforslaget ændres den eksisterende tilladelsesordning i våbenloven, således at masseødelæggelsesvåben, der i dag i vidt omfang er sidestillet med andre tilladelsespligtige våben, i stedet omfattes af et udvidet forbud, hvorfra der kun kan dispenseres helt undtagelsesvis og under ganske særlige omstændigheder. Reguleringen af masseødelæggelsesvåben vil dermed i højere grad afspejle de internationale forpligtelser, som Danmark er underlagt på dette område, og som den gældende tilladelsesordning er administreret i overensstemmelse med.

Forslaget om et udvidet forbud mod masseødelæggelsesvåben skønnes derfor ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige eller for erhvervslivet.

Den foreslåede ophævelse af krigsmateriellovens absolutte krav til dansk ejerskab og indflydelse i virksomheder, der fremstiller krigsmateriel, indebærer, at justitsministeren efter en konkret vurdering vil kunne give tilladelse til fremstilling af krigsmateriel i tilfæl-

de, hvor vedkommende virksomhed i højere grad er under udenlandsk ejerskab eller indflydelse. Det forudsættes, at justitsministeren, inden tilladelse meddeles, forelægger spørgsmålet for Udenrigsministeriet, Forsvarsministeriet og Rigspolitichefen med henblik på en vurdering af, om der er udenrigspolitiske eller sikkerhedsmæssige hensyn, der taler imod tilladelse.

Forslaget vil indebære en betydelig udvidelse af mulighederne for udenlandske investeringer i den danske krigsmaterielbranche og vil således kunne have positive økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

Administrationen af samtykkeordningen skal ses i sammenhæng med de gældende kontrolordninger for virksomheder på våbenområdet og forventes alene at ville omfatte et begrænset antal sager årligt. Forslaget forventes derfor ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige af betydning.

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

Lovforslaget tilpasser dansk ret til de ændringer, der følger af artikel 5, stk. 1, i Rådets forordning nr. 1236/2005 (EF) om handel med visse varer, der kan anvendes til henrettelse, tortur eller anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf.

	Positive konsekvenser/mindreudgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	Ingen af betydning
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	Ingen af betydning
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Den foreslåede samtykkeordning åbner mulighed for øgede udenlandske investeringer i den danske krigsmaterielbranche.	Ingen af betydning
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen af betydning
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget tilpasser dansk ret til de ændringer, der følger af artikel 5, stk. 1, i Rådets forordning nr. 1236/2005 (EF) om handel med visse varer, der kan anvendes til henrettelse, tortur eller anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf.	

6. Hørte myndigheder mv.

Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret,

Præsidenten for Retten i Århus, Præsidenten for Retten i Odense, Præsidenten for Retten i Ålborg, Præsidenten for Retten i Roskilde, Den Danske Dommer-

forening, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Rigsadvokaten, Rigspolitichefen, Politidirektøren i København, Foreningen af Politimestre i Danmark, Politifuldmægtigforeningen, Politiforbundet i Danmark, Advokatrådet, Landsforeningen af beskikkede advokater, Fagligt Fælles Forbund, Danmarks Rederiforening, Dansk Skibsmæglerforening, Dansk Industri, Dansk Handel & Service, Statens Luftfartsvæsen, Scandinavian Airlines, Mærsk Air, Erhvervsflyvningens Sammenslutning, Danske Spejdtører, Dansk Transport og Logistik og Institut for Menneskerettigheder.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

I bilag 4 til lovforslaget er lovforslagets enkelte bestemmelser sammenholdt med de gældende bestemmelser.

Til § 1

Til nr. 1 og 2 (§ 1, stk. 1, nr. 4, og § 4, stk. 2, nr. 3)

De foreslåede ændringer er en konsekvens af forslaget om den nye bestemmelse om forbud mod kemiske, biologiske, radiologiske og nukleare våben i våbenlovens § 5.

I henhold til den foreslåede nyaffattelse af § 5, stk. 1, 1. pkt., jf. lovforslagets § 1, nr. 3, omfatter forbuddet som udgangspunkt alle de genstande, som er nævnt i de gældende bestemmelser i våbenlovens § 1, stk. 1, nr. 4, og § 4, stk. 2, nr. 3. Dog undtages patroner, ampuller og spraydåser samt lignende genstande, der ved spredning af stoffer er beregnede til at virke skadevoldende, bedøvende eller irriterende i kort tid efter eksponeringen, jf. den foreslåede bestemmelse i § 5, stk. 4.

Sådanne våben er – i det omfang de fremtræder som våben – allerede omfattet af tilladelsesordningen i henhold til den gældende bestemmelse i våbenlovens § 1, stk. 1, nr. 4. Våben af den pågældende art, som ikke fremtræder som våben, er omfattet af den gældende bemyndigelsesbestemmelse i § 4, stk. 2, nr. 3. Bemyndigelsen er udnyttet i våbenbekendtgørelsens § 14, stk. 1.

De pågældende våben er samlet under ét i den foreslåede nyaffattelse af § 1, stk. 1, nr. 4. § 4, stk. 2, nr. 3, bliver dermed overflødig og foreslås ophævet.

Stoffer, der kan anvendes til indfyldning i de pågældende våben, herunder tåregas og lignende stoffer, vil som hidtil være omfattet af våbenlovens § 4, stk. 2, nr. 4, der bliver nr. 3. Bestemmelsen bemyndiger justitsministeren til at fastsætte krav om tilladelse til disse stoffer.

Der henvises til pkt. 2.4.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 3 (§ 5)

Bestemmelsen har til formål at opfylde de forpligtelser i FN's Sikkerhedsråds resolution nr. 1540 (2004), som hører under Justitsministeriets område. Herudover tilsigter bestemmelsen at forenkles og opdatere våbenlovens regler om masseødelæggelsesvåben, der i vidt omfang er videreført fra lov nr. 122 af 28. april 1934 om Handel med samt Tilvirkning og Besiddelse af Vaaben mv.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 2.3.2. og 2.4.1.

Det foreslås forbudt at indføre, udføre, transportere, erhverve, overdrage, besidde, bære, anvende, tilvirke, udvikle eller med henblik på udvikling forsøge i masseødelæggelsesvåben mv.

Handlinger, der består i at indføre, udføre, erhverve, besidde, bære, overdrage, anvende og tilvirke masseødelæggelsesvåben mv., er efter gældende ret forbudt uden tilladelse. Ændringen indebærer, at forbuddet bliver ufravigeligt, således at det ikke længere vil være muligt for Justitsministeriet at meddele tilladelse til de ovennævnte handlinger, jf. dog den foreslåede dispensationsadgang i særlige tilfælde i stk. 5, som er omtalt nedenfor.

For så vidt angår forbuddet mod udvikling af og med henblik herpå forskning i masseødelæggelsesvåben mv. omfatter bestemmelsen i modsætning til forbuddet i den gældende § 5 ikke alene stoffer, men også (andre) dele og fremføringsmidler til masseødelæggelsesvåben.

Forbuddet mod transport af masseødelæggelsesvåben mv. omfatter enhver transport, herunder såvel indgåelse af – og instruktion om indgåelse af – aftale om transport som faktisk udførelse af – og instruktion om faktisk udførelse af – transport, jf. dog stk. 3. Dermed kan både det firma, som står bag transporten, og den skibsfører/pilot/chauffør, der udfører transporten, straffes selvstændigt for overtrædelse af bestemmelsen, forudsat at den pågældende efter almindelige strafferetlige principper kan anses for ansvarlig for den ulovlige transport.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 2.4.2.

Forbuddet omfatter både kemiske, biologiske, radiologiske og nukleare våben samt fremføringsmidler, der er specielt udformet eller modificeret til sådanne våben, og dele specielt udformet eller modificeret til at indgå i sådanne våben og fremføringsmidler.

Kemiske våben omfatter anordninger, som virker ved spredning af kemiske stoffer, og som har til formål at dræbe, skade eller inaktivere mennesker eller forvolde betydelig tings- eller miljøska-

Biologiske våben omfatter anordninger, der virker gennem spredning af levende organismer (f.eks. bakterier eller virus) eller disses giftige produkter (toksiner), og som har til formål at forårsage sygdom hos mennesker, husdyr og planter eller betydelig skade på materialer (nedbrydning).

Radiologiske våben omfatter anordninger, der kan sprede radioaktivt materiale eller udsende ioniserende stråling, og som følge af de radiologiske egenskaber kan forårsage død, personskade eller betydelig tings- eller miljøska-

Nukleare våben omfatter anordninger, der virker gennem frigørelse af energi ved spaltning eller sammensmeltning af atomkerner, og som har til formål at dræbe eller skade mennesker eller forvolde betydelig tings- eller miljøska-

Kemiske, biologiske, radiologiske og nukleare stoffer er i sig selv omfattet af forbuddet, hvis stofferne er udformet eller modificeret specielt til anvendelse som våben, mens stoffer, der både kan anvendes som våben og til fredelige, civile formål, falder uden for den foreslåede bestemmelse.

Forbuddet omfatter med de begrænsninger, der følger af straffelovens §§ 7, 10, 10 a og 10 b, også handlinger foretaget i udlandet, jf. § 5, stk. 2.

Der henvises til pkt. 2.4.4. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Transporter, der gennemføres uden for Danmark, herunder om bord på dansk indregistreret fartøj, er undtaget fra forbuddet i stk. 1, i det omfang transporten sker i overensstemmelse med internationale aftaler om ikke-spredning af masseødelæggelsesvåben, jf. § 5, stk. 3.

Der henvises til pkt. 2.4.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Den foreslåede bestemmelse i § 5, stk. 4, indebærer, at patroner, ampuller og spraydåser samt lignende genstande, der ved spredning af stoffer er beregnede til at virke skadevoldende, bedøvende eller irriterende i kortere tid efter eksponeringen, samt stoffer til indfyldning i disse genstande, undtages fra forbuddet i § 5, stk. 1.

Der henvises til pkt. 2.4.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Efter § 5, stk. 5, kan justitsministeren dispensere fra forbuddet i § 5, stk. 1. Det forudsættes, at dispensation vil blive givet helt undtagelsesvist og kun i tilfælde, hvor der foreligger ganske særlige sikkerhedspoli-

tiske, humanitære eller andre beskyttelsesværdige hensyn.

Der henvises til pkt. 2.4.5. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 4-6 (§ 6)

Med den foreslåede ændring af § 6 undtages udførsel af varer, der er omfattet af EU's forordning om torturinstrumenter mv. til destinationer *uden for* EU's toldområde (således som dette er fastlagt i forordningens artikel 18), udtrykkeligt fra forbuddet i våbenlovens § 6, stk. 1, mod udførsel uden tilladelse fra justitsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil.

I henhold til forordningens artikel 18 skal territorierne Ceuta, Helgoland og Melilla i relation til forordningen anses som en del af EU's toldområde, som i øvrigt er defineret i Rådets forordning (EØF) nr. 2913/92 af 12. oktober 1992 om indførelse af en EF-toldkodeks.

Undtagelsen er udtryk for, at udførsel til destinationer uden for ovennævnte område af de i bilag III, nr. 2 og 3, nævnte varer, som er omfattet af begrebet »våben af enhver art« i våbenlovens § 6, stk. 1, nr. 1, ikke længere skal behandles efter våbenlovens regler, men efter reglerne i forordningen.

Forordningen indebærer som udgangspunkt et krav om tilladelse til udførsel af varer omfattet af bilag III, nr. 2 og 3, til destinationer *uden for* EU's toldområde, jf. artikel 5, stk. 1, 1. pkt. Dog kan våben, som alene er i transit i EU's toldområde, udføres uden tilladelse, jf. artikel 5, stk. 1, 2. pkt.

Kravet om udførselstilladelse gælder endvidere ikke ved eksport til de medlemsstaters territorier, der er opført i forordningens bilag IV, hvis våbnene anvendes af en myndighed, der har ansvaret for retshåndhævelsen i både bestemmelseslandet eller -området og det moderland, som det pågældende territorium tilhører, jf. artikel 5, stk. 2. Disse territorier er for Danmarks vedkommende Grønland, for Frankrigs vedkommende Ny Kaledonien med tilhørende områder, Fransk Polynesien, territoriet under de franske sydlige og antarktiske områder, Wallis og Futunøerne, Mayotte, Saint Pierre og Miquelon, og for Tysklands vedkommende Büsingen.

Endelig gælder kravet om udførselstilladelse ikke udførsel til tredjelande, hvis varerne anvendes af en medlemsstat eller EU's militære eller civile personel, hvis dette personel deltager i en fredsbevarende mission eller en krisestyingsmission under EU eller FN i det pågældende tredjeland eller i en operation på

grundlag af forsvarsrelaterede aftaler mellem medlemsstaterne og tredjelande, jf. artikel 5, stk. 3.

Udførselstilladelse til eksportører med hjemsted i Danmark for våben omfattet af forordningens bilag III, nr. 2 og 3, udstedes af Justitsministeriet, jf. artikel 8, stk. 1, jf. forordningens bilag I.

Ansøgninger om udførselstilladelse, jf. forordningens artikel 5, stk. 1, skal behandles af Justitsministeriet i overensstemmelse med de i forordningen fastsatte kriterier og procedurer. Udstedte tilladelser vil være gyldige i hele EU og vil blive udstedt med en gyldighedstid på 3-12 måneder. Tilladelserne vil kunne forlænges med op til 12 måneder, jf. artikel 9, stk. 1.

Udførsel af de af forordningens bilag III, nr. 2 og 3, omfattede våben til destinationer *inden for* EU's toldområde og territorierne Ceuta, Helgoland og Melilla vil fortsat være forbudt uden tilladelse fra justitsministeren eller den, ministeren bemyndiger hertil, jf. våbenlovens § 6, stk. 1, og ansøgninger herom vil fortsat blive behandlet i henhold til national praksis.

Der henvises til pkt. 3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 7 (§ 10, stk. 1)

Ændringen indebærer, at overtrædelse af det foreslåede forbud mod masseødelæggelsesvåben i våbenlovens § 5, stk. 1, straffes på samme måde som overtrædelser af de nugældende regler i våbenloven om masseødelæggelsesvåben.

Der henvises til pkt. 2.4.6. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 2

Til nr. 1 og 2 (§ 192 a)

Den foreslåede ændring indebærer, at straffelovens § 192 a, stk. 1, udvides, så bestemmelsen ligeledes omfatter den, som i strid med lovgivningen om våben og eksplosivstoffer udfører, transporterer, udvikler eller med henblik på udvikling forsker i våben og eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnede til at forvolde betydelig skade.

Hermed sikres det, at alle overtrædelser af forbuddet mod masseødelæggelsesvåben i våbenlovens § 5, stk. 1, vil kunne henføres under straffelovens § 192 a og dermed straffes med fængsel indtil 6 år, i det omfang handlingerne vedrører kemiske, biologiske, radiologiske og nukleare våben, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnede til at forvolde betydelig skade.

Herudover vil også den, som i øvrigt i strid med lovgivningen om våben og eksplosivstoffer indfører,

udfører, transporterer, erhverver, overdrager, besidder, bærer, anvender, tilvirker, udvikler eller med henblik på udvikling forsker i våben og eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnede til at forvolde betydelig skade, kunne straffes efter straffelovens § 192 a, stk. 1.

Bestemmelsen i 192 a, stk. 2, som alene vedrører udvikling og forskning med henblik på udvikling af særdeles farlige våben i form af skadevoldende stoffer, bliver dermed overflødig og foreslås ophævet.

Den foreslåede nyaffattelse af § 192 a omfatter – ligesom den gældende bestemmelse – kun handlinger, som er i strid med våbenlovgivningen. Det bemærkes i den forbindelse, at der ikke i den gældende våbenlovgivning findes regler om udvikling af og forskning i konventionelle våben.

Det bemærkes endvidere, at § 192 a alene omfatter våben, mens fremføringsmidler og dele til våben og fremføringsmidler ikke er omfattet. Overtrædelser af det foreslåede udvidede forbud i våbenlovens § 5, stk. 1, for så vidt angår fremføringsmidler til kemiske, biologiske, radiologiske og nukleare våben samt dele til sådanne fremføringsmidler og våben kan således ikke straffes efter § 192 a som affattet i lovforslaget.

Til § 3

Til nr. 1 og 2 (§§ 2-6)

Efter den gældende lov er det en ufravigelig betingelse for at opnå og beholde tilladelse til fremstilling af krigsmateriel, at den pågældende virksomhed opfylder kravene i lovens §§ 4-6 vedrørende dansk statsborgerskab, ejerskab mv., jf. herom pkt. 4.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Den nye affattelse af §§ 2-6 indebærer, at overholdelse af de nugældende grænser for udenlandsk ejerskab mv. ikke længere er en betingelse for at opnå tilladelse til fremstilling af krigsmateriel.

I stedet vil overskridelse af de nuværende grænser for udenlandsk ejerskab mv. kræve særskilt tilladelse fra Justitsministeriet, jf. den nyaffattede § 3. Kravet om særskilt tilladelse vil gælde både overskridelser, som eksisterer på tidspunktet for ansøgning om fremstillingstilladelse, og overskridelser, som er et resultat af efterfølgende ændringer i virksomhedens ejer- og ledelsesforhold mv.

Kravet om særskilt tilladelse gælder også i tilfælde, hvor virksomheder, som allerede har f.eks. udenlandsk ejt kapital i et omfang, der overskrider de nuværende grænser, ønsker enten at udvide andelen af udenlandsk ejt kapital eller at lade ejerskabet til en kapitalandel overgå fra én udlænding til en anden. På

samme måde skal f.eks. en virksomhed, der allerede har over 20 pct. udenlandske bestyrelsesmedlemmer, søge om tilladelse til både at udvide andelen af udenlandske bestyrelsesmedlemmer og til at udskifte ét udenlandsk bestyrelsesmedlem med et andet udenlandsk bestyrelsesmedlem.

Det forudsættes, at Justitsministeriet forelægger ansøgninger om de pågældende særskilte tilladelser for Udenrigsministeriet, Forsvarsministeriet og Rigspolitichefen med henblik på en vurdering af de udenrigspolitiske og sikkerhedsmæssige aspekter.

Også sager, hvor en virksomhed for første gang søger om fremstillingstilladelse efter § 2 *uden* samtidig at søge om særskilt tilladelse til overskridelse af de nuværende grænser for udenlandsk ejerskab mv. efter § 3, vil blive forelagt for Forsvarsministeriet og Rigspolitichefen med henblik på en vurdering af sagens sikkerhedsmæssige aspekter.

Justitsministeriet vil som altovervejende hovedregel meddele tilladelse, hvis de hørte myndigheder ikke har indvendinger herimod.

Den foreslåede ordning indebærer, at krigsmateriellovens regler om udenlandsk ejerskab mv. skifter karakter, idet der ikke længere vil være et *forbud* mod udenlandsk ejerskab mv. ud over lovens nuværende grænser. Derimod vil ejer- og ledelsesforhold mv., som indebærer, at de nuværende grænser overskrides, blive underlagt *kontrol* i form af et krav om særskilt tilladelse fra Justitsministeriet.

Den foreslåede nyaffattelse af §§ 2-6 har i øvrigt en afledet effekt på lovens § 14, stk. 1, hvorefter Justitsministeriet kan undtage virksomheder, som kun i ringe omfang fremstiller krigsmateriel, som udelukkende fremstiller sprængstoffer eller krudt, eller som udelukkende beskæftiger sig med underordnede delprocesser i fremstillingen, fra bestemmelserne i §§ 2-7.

Efter de gældende regler er der tale om undtagelse fra kravet i § 2, stk. 1, om fremstillingstilladelse, grænserne i §§ 4-6 vedrørende udenlandsk ejerskab mv., og kravet i § 7 om samtykke til optagelse af udenlandske lån mv.

Med den foreslåede nyaffattelse af §§ 2-6 giver § 14, stk. 1, derimod Justitsministeriet hjemmel til at undtage de pågældende virksomheder fra kravet i § 2 om fremstillingstilladelse, kravet i § 3 om særskilt tilladelse til visse ejer- og ledelsesforhold mv., kravet i § 6 om, at aktier skal udstedes på navn og kravet i § 7 om tilladelse til optagelse af udenlandske lån mv.

Til nr. 3 (§ 7)

Den foreslåede ændring er redaktionel og indebærer ingen ændring af den gældende retstilstand.

Til nr. 4 (§ 10, stk. 2, 2. pkt.)

Den foreslåede ændring er redaktionel og indebærer ingen ændring af den gældende retstilstand, idet Erhvervsministeriet (det tidligere Industriministerium) og Økonomiministeriet i 2001 blev lagt sammen til det nuværende Økonomi- og Erhvervsministerium.

Til nr. 5 (§ 15)

Den foreslåede ændring er en konsekvens af den foreslåede nyaffattelse af krigsmateriellovens §§ 2-3, jf. lovforslagets § 3, nr. 1 og 2.

Til § 4

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. juli 2006.

Det foreslås dog, at lovforslagets § 1, nr. 4-6, som vedrører EU's forordning om torturinstrumenter mv. (bilag 2), træder i kraft på samme dato som forordningen, dvs. den 30. juli 2006.

Resolution 1540 (2004)
Adopted by the Security Council at its 4956th meeting, on 28 April 2004

The Security Council,

Affirming that proliferation of nuclear, chemical and biological weapons, as well as their means of delivery, * constitutes a threat to international peace and security,

Reaffirming, in this context, the Statement of its President adopted at the Council's meeting at the level of Heads of State and Government on 31 January 1992 (S/123500), including the need for all Member States to fulfil their obligations in relation to arms control and disarmament and to prevent proliferation in all its aspects of all weapons of mass destruction,

Recalling also that the Statement underlined the need for all Member States to resolve peacefully in accordance with the Charter any problems in that context threatening or disrupting the maintenance of regional and global stability,

Affirming its resolve to take appropriate and effective actions against any threat to international peace and security caused by the proliferation of nuclear, chemical and biological weapons and their means of delivery, in conformity with its primary responsibilities, as provided for in the United Nations Charter,

Affirming its support for the multilateral treaties whose aim is to eliminate or prevent the proliferation of nuclear, chemical or biological weapons and the importance for all States parties to these treaties to implement them fully in order to promote international stability,

Welcoming efforts in this context by multilateral arrangements which contribute to non-proliferation,

Affirming that prevention of proliferation of nuclear, chemical and biological weapons should not hamper international cooperation in materials, equipment and technology for peaceful purposes while goals of peaceful utilization should not be used as a cover for proliferation,

Gravely concerned by the threat of terrorism and the risk that non-State actors * such as those identified in the United Nations list established and maintained by the Committee established under Security Council resolution 1267 and those to whom resolution 1373 applies, may acquire, develop, traffic in or use nuclear, chemical and biological weapons and their means of delivery,

Gravely concerned by the threat of illicit trafficking in nuclear, chemical, or biological weapons and their means of delivery, and related materials, * which adds a new dimension to the issue of proliferation of such weapons and also poses a threat to international peace and security,

Recognizing the need to enhance coordination of efforts on national, subregional, regional and international levels in order to strengthen a global response to this serious challenge and threat to international security,

Recognizing that most States have undertaken binding legal obligations under treaties to which they are parties, or have made other commitments aimed at preventing the proliferation of nuclear, chemical or biological weapons, and have taken effective measures to account for, secure and physically protect sensitive materials, such as those required by the Convention on the Physical Protec-

tion of Nuclear Materials and those recommended by the IAA Code of Conduct on the Safety and Security of Radioactive Sources,

Recognizing further the urgent need for all States to take additional effective measures to prevent the proliferation of nuclear, chemical or biological weapons and their means of delivery,

Encouraging all Member States to implement fully the disarmament treaties and agreements to which they are party,

Reaffirming the need to combat by all means, in accordance with the Charter of the United Nations, threats to international peace and security caused by terrorist acts,

Determined to facilitate henceforth an effective response to global threats in the area of non-proliferation,

Acting under Chapter VII of the Charter of the United Nations,

1. *Decides that* all States shall refrain from providing any form of support to non-State actors that attempt to develop, acquire, manufacture, possess, transport, transfer or use nuclear, chemical or biological weapons and their means of delivery;

2. *Decides also* that all States, in accordance with their national procedures, shall adopt and enforce appropriate effective laws which prohibit any non-State actor to manufacture, acquire, possess, develop, transport, transfer or use nuclear, chemical or biological weapons and their means of delivery, in particular for terrorist purposes, as well as attempts to engage in any of the foregoing activities, participate in them as an accomplice, assist or finance them;

3. *Decides also* that all States shall take and enforce effective measures to establish domestic controls to prevent the proliferation of nuclear, chemical, or biological weapons and their means of delivery, including by establishing appropriate controls over related materials and to this end shall:

- (a) Develop and maintain appropriate effective measures to account for and secure such items in production, use, storage or transport;
- (b) Develop and maintain appropriate effective physical protection measures;
- (c) Develop and maintain appropriate effective border controls and law enforcement efforts to detect, deter, prevent and combat, including through international cooperation when necessary, the illicit trafficking and brokering in such items in accordance with their national legal authorities and legislation and consistent with international law;
- (d) Establish, develop, review and maintain appropriate effective national export and trans-shipment controls over such items, including appropriate laws and regulations to control export, transit, trans-shipment and re-export and controls on providing funds and services related to such export and trans-shipment such as financing, and transporting that would contribute to proliferation, as well as establishing end-user controls; and establishing and enforcing appropriate criminal or civil penalties for violations of such export control laws and regulations;

4. *Decides* to establish, in accordance with rule 28 of its provisional rules of procedure, for a period of no longer than two years, a Committee of the Security Council, consisting of all members of the Council, which will, calling as appropriate on other expertise, report to the Security Council for its examination, on the implementation of this resolution, and to this end calls upon States to present a first report no later than six months from the adoption of this resolution to the Committee on steps they have taken or intend to take to implement this resolution;

5. *Decides* that none of the obligations set forth in this resolution shall be interpreted so as to conflict with or alter the rights and obligations of State Parties to the Nuclear Non-Proliferation Treaty, the Chemical Weapons Convention and the Biological and Toxin Weapons Convention or alter the responsibilities of the International Atomic Energy Agency or the Organization for the Prohibition of Chemical Weapons;

6. *Recognizes* the utility in implementing this resolution of effective national control lists and calls upon all Member States, when necessary, to pursue at the earliest opportunity the development of such lists;

7. *Recognizes* that some States may require assistance in implementing the provisions of this resolution within their territories and invites States in a position to do so to offer assistance as appropriate in response to specific requests to the States lacking the legal and regulatory infrastructure, implementation experience and/or resources for fulfilling the above provisions;

8. *Calls upon* all States:

- (a) To promote the universal adoption and full implementation, and, where necessary, strengthening of multilateral treaties to which they are parties, whose aim is to prevent the proliferation of nuclear, biological or chemical weapons;
- (b) To adopt national rules and regulations, where it has not yet been done, to ensure compliance with their commitments under the key multilateral non-proliferation treaties;
- (c) To renew and fulfil their commitment to multilateral cooperation, in particular within the framework of the International Atomic Energy Agency, the Organization for the Prohibition of Chemical Weapons and the Biological and Toxin Weapons Convention, as important means of pursuing and achieving their common objectives in the area of non-proliferation and of promoting international cooperation for peaceful purposes;
- (d) To develop appropriate ways to work with and inform industry and the public regarding their obligations under such laws;

9. *Calls upon* all States to promote dialogue and cooperation on non-proliferation so as to address the threat posed by proliferation of nuclear, chemical, or biological weapons, and their means of delivery;

10. Further to counter that threat, *calls upon* all States, in accordance with their national legal authorities and legislation and consistent with international law, to take cooperative action to prevent illicit trafficking in nuclear, chemical or biological weapons, their means of delivery, and related materials;

11. *Expresses* its intention to monitor closely the implementation of this resolution and, at the appropriate level, to take further decisions which may be required to this end;

12. *Decides* to remain seized of the matter.

* Definitions for the purpose of this resolution only:

Means of delivery: missiles, rockets and other unmanned systems capable of delivering nuclear, chemical, or biological weapons, that are specially designed for such use

Non-State actor: individual or entity, not acting under the lawful authority of any State in conducting activities which come within the scope of this resolution

Related materials: materials, equipment and technology covered by relevant multilateral treaties and arrangements, or included on national control lists, which could be used for the design, development, production or use of nuclear, chemical and biological weapons and their means of delivery

30.7.2005

DA

Den Europæiske Unions Tidende

Bilag 2

L 200/1

I

(Retsakter, hvis offentliggørelse er obligatorisk)

RÅDETS FORORDNING (EF) Nr. 1236/2005

af 27. juni 2005

om handel med visse varer, der kan anvendes til henrettelse, tortur eller anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 133,

under henvisning til forslag fra Kommissionen, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) I henhold til artikel 6 i traktaten om Den Europæiske Union er respekt for menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder et af de principper, som medlemsstaterne har til fælles. Derfor besluttede Fællesskabet i 1995 at gøre respekten for menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder til et væsentligt element i sine forbindelser med tredjelande. Det blev besluttet at indsætte én bestemmelse med sigte herpå i alle nye handels-, samarbejds- og associeringsaftaler af generel karakter, som Fællesskabet indgår med tredjelande.
- (2) Artikel 5 i verdenserklæringen om menneskerettighederne, artikel 7 i den internationale konvention om borgerlige og politiske rettigheder og artikel 3 i den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder indeholder alle et ubetinget, altomfattende forbud mod tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf. Andre bestemmelser, især FN's erklæring mod tortur⁽¹⁾ og FN's konvention fra 1984 mod tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf, pålægger landene en pligt til at forhindre tortur.
- (3) Ifølge artikel 2, stk. 2, i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder⁽²⁾ må ingen idømmes dødsstraf eller henrettes. Den 29. juni 1998 vedtog

Rådet »Retningslinjer for EU's politik over for tredjelande med hensyn til dødsstraf» og besluttede, at Den Europæiske Union ville arbejde hen imod universel afskaffelse af dødsstraf.

- (4) Ifølge artikel 4 i det nævnte charter må ingen underkastes tortur og ej heller umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf. Den 9. april 2001 vedtog Rådet »Retningslinjer for en EU-politik over for tredjelande med hensyn til tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf». Både vedtagelsen af EU's adfærdskodeks for våbeneksport i 1998 og det igangværende arbejde med at indføre EU-dækkende kontrol med eksport af paramilitært udstyr beskrives i disse retningslinjer som eksempler på foranstaltninger, hvormed der inden for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik reelt kan arbejdes på at forhindre tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf. Ifølge disse retningslinjer skal det også indtrængende henstilles til tredjelandene at forebygge brug og produktion af samt handel med udstyr, der er konstrueret for at blive anvendt til tortur eller anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf, og forebygge misbrug af andet udstyr til dette formål. Desuden fastslås det i retningslinjerne, at forbud mod grusom, umenneskelig eller nedværdigende straf sætter klare grænser for anvendelsen af dødsstraf. Derfor og i overensstemmelse med disse tekster betragtes henrettelse ikke under nogen omstændigheder som en lovlig straf.
- (5) De Forenede Nationers Menneskerettighedskommission opfordrede i sin resolution om tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf, der blev vedtaget den 25. april 2001 og støttet af EU-medlemsstaterne, FN-medlemsstaterne til at træffe egnede foranstaltninger, herunder også lovgivningsmæssige, til at forhindre og forbyde bl.a. eksport af udstyr, der specielt er konstrueret for at blive anvendt til tortur eller anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf. Dette punkt blev bekræftet i resolutioner, der blev vedtaget den 16. april 2002, den 23. april 2003, den 19. april 2004 og den 19. april 2005.

⁽¹⁾ De Forenede Nationers generalforsamlings resolution 3452 (XXX) af 9.12.1975.

⁽²⁾ EFT C 364 af 18.12.2000, s. 1.

- (6) Den 3. oktober 2001 vedtog Europa-Parlamentet en beslutning ⁽¹⁾ om Rådets anden årsberetning udarbejdet i henhold til punkt 8 i de operative bestemmelser i adfærdskodeksen for våbeneksport i Den Europæiske Union og opfordrede kraftigt Kommissionen til at handle hurtigt for at få etableret et hensigtsmæssigt fællesskabsinstrument, der forbyder fremme af, handel med og eksport af politi- og sikkerhedsudstyr, hvis anvendelse i sig selv er grusom, umenneskelig eller nedværdigende, og til at søge for, at dette fællesskabsinstrument suspenderer overførsel af politi- og sikkerhedsudstyr, hvis medicinske virkninger ikke er bekendt i fuldt omfang, og af udstyr, hvis anvendelse i praksis har afsløret en væsentlig risiko for misbrug eller uforholdsmæssige skader.
- (7) Der bør derfor fastsættes fællesskabsregler for handel med tredjelands med varer, der kan anvendes til henrettelse, og varer, der kan anvendes til tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf. Disse regler er et middel til at øge respekten for menneskeliv og forbedre respekten for de grundlæggende menneskerettigheder og dermed til at tjene formålet om at beskytte den offentlige moral. Disse regler bør sikre, at økonomiske beslutningstagere i Fællesskabet ikke drager fordele af handel, der fremmer eller på anden vis befører gennemførelsen af en politik for dødsstraf eller tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf, der ikke er forenelig med relevante EU-retningslinjer, Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder og internationale konventioner og traktater.
- (8) I denne forordning anses det for hensigtsmæssigt at anvende de definitioner af tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf, der blev fastlagt i De Forenede Nationers konvention fra 1984 mod tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf og i De Forenede Nationers generalforsamlings resolution 3452 (XXX). Disse definitioner bør fortolkes under hensyntagen til retspraksis for fortolkningen af de tilsvarende udtryk i den europæiske menneskerettighedskonvention og i relevante tekster vedtaget af EU eller dets medlemsstater.
- (9) Det anses for nødvendigt at forbyde eksport og import af udstyr, der ikke har noget andet anvendelsesformål end henrettelse eller tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf.
- (10) Det er også nødvendigt at kræve kontrol med eksport af visse varer, der ikke kun kan anvendes til tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf, men også til lovlige formål. Denne kontrol bør gælde for varer, der primært anvendes i retshåndhævelsesøjemed og, medmindre en sådan kontrol viser sig uforholdsmæssig, for alt andet udstyr eller alle andre produkter, der i betragtning af udstyrets eller produktens konstruktion og tekniske kendetegn kan misbruges til tortur eller anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf.
- (11) Med hensyn til retshåndhævelsesudstyr skal det bemærkes, at artikel 3 i FN's adfærdskodeks for retshåndhævelsespersonale ⁽²⁾ fastsætter, at retshåndhævelsespersonale kun må bruge magt, når det er strengt nødvendigt og i det omfang, der kræves for udførelsen af deres hverv. Ifølge grundprincipperne for retshåndhævelsespersonales magtanvendelse og brug af skydevåben, som i 1990 blev vedtaget på De Forenede Nationers ottende kongres om forebyggelse af forbrydelser og behandling af lovovertrædere, bør retshåndhævelsespersonale under udførelsen af deres hverv så vidt muligt anvende ikke-voldelige midler, før der gribes til magt og våben.
- (12) Med henblik herpå skal der ifølge grundprincipperne udvikles ikke-dødbringende, lammende våben til brug i egnede situationer, men samtidig føres omhyggelig kontrol med anvendelsen af sådanne våben. I denne forbindelse er visse former for udstyr, som politiet traditionelt bruger til selvforsvar og bekæmpelse af optøjer, blevet ændret på en sådan måde, at det kan anvendes til at udsende elektriske stød og kemiske stoffer for at lamme personer. Der er indikationer på, at sådanne våben i flere lande misbruges til tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf.
- (13) Ovennævnte grundprincipper understreger, at retshåndhævelsespersonale bør forsynes med selvforsvarsudstyr. Derfor bør denne forordning ikke finde anvendelse på handel med traditionelt selvforsvarsudstyr som f.eks. skjolde.
- (14) Denne forordning bør også gælde handel med visse særlige kemiske stoffer, der anvendes til at lamme personer.
- (15) For så vidt angår fodlænker, lænker til sammenkædning af fanger og fod- eller håndlænker samt håndjern bør det bemærkes, at artikel 33 i De Forenede Nationers anbefalede minimumsregler for behandling af fængslede ⁽³⁾ fastsætter, at frihedsindskrænkende instrumenter aldrig må anvendes som strafferedskskaber. Endvidere må lænker og kæder ikke bruges som frihedsindskrænkende instrumenter. Det bør også bemærkes, at De Forenede Nationers anbefalede minimumsregler for behandling af fængslede fastsætter, at andre frihedsindskrænkende instrumenter kun må bruges som en forsigtighedsforanstaltning mod flugt under en overførsel eller af medicinske grunde efter anvisning fra lægeligt personale eller, hvis andre kontrolmetoder ikke lykkes, for at forhindre en fængslet i at skade sig selv eller andre eller forårsage materiel skade.

⁽²⁾ De Forenede Nationers Generalforsamlings resolution 34/169 af 17.12.1979.

⁽³⁾ Vedtaget af De Forenede Nationers Økonomiske og Sociale Råd ved resolution 663 C (XXIV) af 31.7.1957 og 2076 (LXII) af 13.5.1977.

⁽¹⁾ EFT C 87 E af 11.4.2002, s. 136.

30.7.2005

DA

Den Europæiske Unions Tidende

L 200/3

- (16) Da nogle medlemsstater allerede har forbudt eksport og import af sådanne varer, er det hensigtsmæssigt at give medlemsstaterne ret til at forbyde eksport og import af fodlænker, lænker til sammenkædning af fanger og bærbare elektriske anordninger med undtagelse af elektriske bæltter. Medlemsstaterne bør også, hvis de ønsker det, have beføjelse til at kontrollere eksport af håndjern, der inklusive kæden og i aflåst tilstand måler over 240 mm.
- (17) Denne forordning berører ikke gældende regler om eksport af tåregas og midler til opretholdelse af ro og orden⁽¹⁾, skydevåben, kemiske våben og giftige kemikalier.
- (18) Det er hensigtsmæssigt at fastsætte særlige undtagelser fra eksportkontrol, så medlemsstaternes politistyrkers arbejde og fredsbevarende operationer eller krisestyringsoperationer ikke hindres, samt for, med forbehold af senere revision, at tillade transit af udenlandske varer.
- (19) Retningslinjerne for en EU-politik over for tredjelande med hensyn til tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf fastsætter bl.a., at missionscheferne i tredjelandene i deres periodiske rapporter skal medtage en analyse af forekomsten af tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf i det land, hvor de er akkrediteret, samt en beskrivelse af de foranstaltninger, der er truffet til imødegåelse heraf. Det er hensigtsmæssigt, at de kompetente myndigheder tager hensyn til disse og lignende rapporter, der udarbejdes af internationale organisationer og organisationer i civilsamfundet, når de træffer beslutning om ansøgninger om tilladelse. Rapporterne bør også beskrive enhver form for udstyr, der i tredjelande anvendes til henrettelse eller til tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf.
- (20) For at bidrage til at afskaffe dødsstraffen i tredjelande og til at forhindre tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf anses det for nødvendigt at forbyde levering til tredjelande af teknisk bistand forbundet med varer, der ikke har noget andet konkret anvendelsesformål end henrettelse eller tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf.
- (21) Foranstaltningerne i denne forordning tager sigte på at forebygge både henrettelse og tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf i tredjelande. De omfatter restriktioner på handel med tredjelande med varer, der kan anvendes til henrettelse eller tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf. Det anses ikke for nødvendigt at fastsætte lignende kontrolforanstaltninger for transaktioner inden for Fællesskabet, da dødsstraf ikke eksisterer i medlemsstaterne, og medlemsstaterne formodes at have vedtaget egnede foranstaltninger til at forbyde og forhindre tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf.
- (22) Ifølge førnævnte retningslinjer bør der træffes foranstaltninger til at forebygge brug og produktion af samt handel med udstyr, der er konstrueret for at blive anvendt til tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf, med henblik på at opfylde målsætningen om at træffe effektive foranstaltninger mod tortur eller anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf. Det er medlemsstaternes ansvar at pålægge og håndhæve de nødvendige restriktioner vedrørende anvendelse og fremstilling af sådanne anordninger.
- (23) For at kunne tage hensyn til ny viden og den teknologiske udvikling bør listerne over de varer, der er omfattet af denne forordning, gennemgås løbende, og der bør fastsættes en særlig procedure for ændring af disse lister.
- (24) Kommissionen og medlemsstaterne bør underrette hinanden om foranstaltninger, der træffes i henhold til denne forordning, og om andre relevante forhold, de har kendskab til i forbindelse med denne forordning.
- (25) De nødvendige foranstaltninger til gennemførelse af denne forordning bør vedtages i overensstemmelse med Rådets afgørelse 1999/468/EF af 28. juni 1999 om fastsættelse af de nærmere vilkår for udøvelsen af de gennemførelsesbeføjelser, der tillægges Kommissionen⁽²⁾.
- (26) Medlemsstaterne bør fastsætte, hvilke sanktioner der skal anvendes ved overtrædelse af denne forordning, og sikre, at de iværksættes. Sanktionerne bør være effektive, stå i rimeligt forhold til overtrædelsen og have afskrækkende virkning.
- (27) Intet i nærværende forordning indskrænker de beføjelser, der gælder i henhold til og i kraft af Rådets forordning (EØF) nr. 2913/92 af 12. oktober 1992 om indførelse af en EF-toldkodeks⁽³⁾ og dens gennemførelsesbestemmelser som fastlagt i Kommissionens forordning (EØF) nr. 2454/93⁽⁴⁾.

⁽²⁾ EFT L 184 af 17.7.1999, s. 23.⁽³⁾ EFT L 302 af 19.10.1992, s. 1. Senest ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 648/2005 (EUT L 117 af 4.5.2005, s. 13).⁽⁴⁾ EFT L 253 af 11.10.1993, s. 1. Senest ændret ved forordning (EF) nr. 883/2005 (EUT L 148 af 11.6.2005, s. 5).⁽¹⁾ Jf. punkt ML7.c i EU's fælles liste over militært udstyr (EUT C 127 af 25.5.2005, s. 1).

(28) Denne forordning overholder de grundlæggende rettigheder og de principper, som især anerkendes i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder —

men ikke kun, politiet, anklagemyndighed, judicielle myndigheder, offentlige eller private fængselsmyndigheder og, hvor sådanne findes, statens sikkerhedsstyrker og militære myndigheder

UDSTEDT FØLGENDE FORORDNING:

KAPITEL I

Emne, omfang og definitioner

Artikel 1

Emne og omfang

1. Denne forordning fastsætter fællesskabsregler for handel med tredjelands varer, der kan anvendes til henrettelse eller tortur og anden grusom, nedværdigende eller umenneskelig behandling eller straf, og med dermed forbunden teknisk bistand.

2. Denne forordning finder ikke anvendelse på ydelse af dermed forbunden teknisk bistand, hvis ydelsen indebærer fysiske personers grænsepassage.

Artikel 2

Definitioner

I denne forordning forstås ved

- a) »tortur«: enhver handling, ved hvilken stærk fysisk eller mental smerte eller lidelse bevidst påføres en person med det formål at fremskaffe oplysninger eller en tilståelse fra denne eller tredjemand, at straffe ham for en handling, som han selv eller tredjemand har begået eller mistænkes for at have begået, eller at skræmme eller lægge tvang på ham eller tredjemand, eller af grunde, der kan henføres til en eller anden form for forskelsbehandling, når en sådan smerte eller lidelse påføres af eller på opfordring af en offentlig ansat eller en anden person, der virker i embeds medfør, eller med en sådan persons samtykke eller indvilligelse. Begrebet omfatter imidlertid ikke smerte eller lidelse, der alene skyldes lovlige straffe
- b) »anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf«: enhver handling, ved hvilken stærk fysisk eller mental smerte eller lidelse påføres en person, når en sådan smerte eller lidelse påføres af eller på opfordring af en offentlig ansat eller en anden person, der virker i embeds medfør, eller med en sådan persons samtykke eller indvilligelse. Begrebet omfatter imidlertid ikke smerte eller lidelse, der alene er en naturlig eller tilfældig følge eller del af lovlige straffe
- c) »retshåndhævende myndighed«: enhver myndighed i et tredjelands med ansvar for at forebygge, opklare, efterforske, bekæmpe og straffe kriminelle lovovertrædelser, herunder,

- d) »eksport«: udførsel af varer fra Fællesskabets toldområde, herunder udførsel af varer, der kræver en toldangivelse, og udførsel af varer efter oplagring i en frizone af kontroltype I eller på et frilager som defineret i forordning (EØF) nr. 2913/92
- e) »import«: indførsel af varer, herunder midlertidig oplagring, anbringelse i en frizone eller på et frilager, anbringelse under en suspensiv procedure og overgang til fri omsætning i henhold til Rådets forordning (EØF) nr. 2913/92
- f) »teknisk bistand«: enhver form for teknisk støtte i forbindelse med reparation, udvikling, fremstilling, prøvning, vedligeholdelse, samling eller enhver anden form for teknisk ydelse, uanset om bistanden ydes i form af instruktion, rådgivning, oplæring, overførsel af driftskendskab og færdigheder eller konsulent-service. Teknisk bistand omfatter også mundtlig bistand og bistand ved hjælp af elektroniske midler
- g) »museum«: en permanent institution, der ikke arbejder med gevinst for øje, og som virker for samfundet og dets udvikling, er åben for offentligheden, og forsker i, indsamler, bevarer, formidler og udstiller materielle vidnesbyrd om mennesket og dets omgivelser i studie-, uddannelses- og adspredelsesøjemed
- h) »kompetent myndighed«: myndighed i en af medlemsstaterne, som opført i bilag I, der i henhold til artikel 8, stk. 1, har beføjelse til at træffe beslutning om en ansøgning om tilladelse
- i) »ansøger«:
 - 1) i tilfælde af den i artikel 3 eller 5 nævnte eksport, enhver fysisk eller juridisk person, der har indgået en kontrakt med en modtager i et land, som varen skal eksporteres til, og som har beføjelse til at træffe beslutning om at sende varer, der er omfattet af denne forordning, ud af Fællesskabets toldområde på det tidspunkt, hvor toldangivelsen antages. Hvis der ikke er indgået en eksportkontrakt, eller hvis indehaveren af kontrakten ikke handler på egne vegne, anses beføjelsen til at træffe beslutning om at sende varen ud af Fællesskabets toldområde for at være afgørende
 - 2) når retten til at disponere over disse varer i tilfælde af en sådan eksport ifølge den kontrakt, i henhold til hvilken eksporten finder sted, indehaves af en person, der har hjemsted uden for Fællesskabet, den kontrahent, der har hjemsted i Fællesskabet

Bilag til f. t. l. vedr. våbenloven m.v.

30.7.2005

DA

Den Europæiske Unions Tidende

L 200/5

3) i tilfælde af den i artikel 3 nævnte ydelse af teknisk bistand, den fysiske eller juridiske person, der skal levere tjenestydelsen, samt

4) i tilfælde af den i artikel 4 nævnte import og ydelse af tekniske bistand, det museum, der skal udstille varerne.

KAPITEL II

Varer, der ikke har noget andet konkret anvendelsesformål end henrettelse, tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf

Artikel 3

Eksportforbud

1. Enhver eksport af varer, der ikke har noget andet konkret anvendelsesformål end henrettelse eller tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf, og som er opført i bilag II, er forbudt uanset varenes oprindelse.

Ydelse af teknisk bistand i forbindelse med varer, der er opført i bilag II, hvad enten det sker mod eller uden modydelse, fra Fællesskabets toldområde til personer, enheder eller organer i tredjelande, er forbudt.

2. Som en undtagelse fra stk. 1 kan den kompetente myndighed give tilladelse til en eksport af varer, der er opført i bilag II, og ydelse af dermed forbunden teknisk bistand, hvis det godtgøres, at de pågældende varer i det tredjeland, hvortil de eksporteres, udelukkende vil blive anvendt til offentlig udstilling på et museum på grund af deres historiske betydning.

Artikel 4

Importforbud

1. Enhver import af varer, der er opført i bilag II, uanset varenes oprindelse, er forbudt.

Det er forbudt for personer, enheder eller organer i Fællesskabets toldområde at acceptere teknisk bistand i forbindelse med de i bilag II opførte varer, der ydes fra et tredjeland, hvad enten det sker mod eller uden modydelse.

2. Som en undtagelse fra stk. 1 kan den kompetente myndighed give tilladelse til import af varer, der er opført i bilag II og ydelse af dermed forbunden teknisk bistand, hvis

det godtgøres, at de pågældende varer i bestemmelsesmedlemsstaten udelukkende vil blive anvendt til offentlig udstilling på et museum på grund af deres historiske betydning.

KAPITEL III

Varer, der kan anvendes til tortur eller anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf

Artikel 5

Krav om eksporttilladelse

1. Der kræves tilladelse til enhver eksport af varer, der kan anvendes til tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf, og som er opført i bilag III, uanset varenes oprindelse. Der kræves imidlertid ikke tilladelse for varer, der kun passerer gennem Fællesskabets toldområde, navnlig varer, der ikke kan henføres til en toldmæssig bestemmelse eller anvendelse bortset fra proceduren for ekstern fællesskabsforsendelse, jf. artikel 91 i forordning (EØF) nr. 2913/92, herunder oplagring af ikke-fællesskabsvarer i en frizone af kontroltype 1 eller på et frilager.

2. Stk. 1 finder ikke anvendelse på eksport til de medlemsstaters territorier, som både er opført i bilag IV og ikke er en del af Fællesskabets toldområde, hvis varerne anvendes af en myndighed, der har ansvaret for retshåndhævelsen i både bestemmelseslandet eller bestemmelsesområdet og det moderland, som det pågældende territorium tilhører. Toldvæsenet eller andre relevante myndigheder har ret til at kontrollere, om denne betingelse er opfyldt, og kan beslutte, at eksporten ikke må finde sted, før kontrollen er foretaget.

3. Stk. 1 finder ikke anvendelse på eksport til tredjelande, hvis varerne anvendes af en medlemsstats eller EU's militære eller civile personel, hvis dette personel deltager i en fredsbevarende mission eller en krisestyringsmission under EU eller FN i det pågældende tredjeland eller i en operation på grundlag af forsvarsrelaterede aftaler mellem medlemsstaterne og tredjelande. Toldvæsenet eller andre relevante myndigheder har ret til at kontrollere, om denne betingelse er opfyldt. Eksporten må ikke finde sted, før denne kontrol er foretaget.

Artikel 6

Kriterier for tildeling af eksporttilladelser

1. Afgørelser om ansøgninger om eksporttilladelser for varer, der er opført i bilag III, træffes i de konkrete tilfælde af den kompetente myndighed under hensyntagen til alle relevante overvejelser, herunder især om, hvorvidt en anden medlemsstat i løbet af de foregående tre år har afslået en ansøgning om tilladelse til en eksport, der i alt væsentligt er identisk.

2. Den kompetente myndighed giver ikke tilladelse, når der er rimelig grund til at antage, at en retshåndhavende myndighed eller en fysisk eller juridisk person i et tredjeland kan anvende varer, der er opført i bilag III, til tortur eller anden grusom, umenneskelig, nedværdigende behandling eller straf, herunder korporlig straf inden for retssystemets rammer.

Den kompetente myndighed tager hensyn til:

- foreliggende domme fra internationale domstole
- resultater af undersøgelser foretaget af de kompetente organer i FN, Europarådet og EU, og rapporter fra Europarådets Europæiske Komité til Forebyggelse af Tortur og Umenneskelig eller Vanærende Behandling eller Straf samt fra FN's særlige rapportør om tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf.

Der kan tages hensyn til andre relevante oplysninger, herunder foreliggende domme fra nationale domstole, rapporter eller anden information udarbejdet af organisationer i civilsamfundet og oplysninger om restriktioner vedrørende varer, der er opført i bilag II og III, der anvendes af bestemmelseslandet.

Artikel 7

Nationale foranstaltninger

1. Uanset artikel 5 og 6 kan en medlemsstat vedtage eller opretholde et forbud mod eksport og import af fodlænker, lænker til sammenkædning af fanger og bærbare elektriske anordninger.
2. En medlemsstat kan kræve, at eksport af håndjern, der inklusive kæden og i aflåst tilstand fra det ene til det andet jerns yderkant ikke måler over 240 mm, kun må ske efter indhentet tilladelse. Den pågældende medlemsstat anvender kapitel III og IV på sådanne håndjern.
3. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen foranstaltninger, der vedtages i medfør af stk. 1 og 2. Gældende foranstaltninger meddeles senest den 30. juli 2006. Efterfølgende foranstaltninger meddeles inden deres ikrafttræden.

KAPITEL IV

Tilladelsesprocedurer

Artikel 8

Ansøgninger om tilladelser

1. En tilladelse til eksport og import og til ydelse af teknisk bistand må kun gives af den kompetente myndighed som opført i bilag I i den medlemsstat, hvor ansøgeren har hjemsted.
2. Ansøgere giver den kompetente myndighed alle relevante oplysninger om de aktiviteter, hvortil der ansøges om tilladelse.

Artikel 9

Tilladelser

1. Tilladelser til eksport og import meddeles på en formular svarende til modellen i bilag V og er gyldig i hele Fællesskabet. Gyldighedsperioden for en tilladelse er 3-12 måneder, og den kan forlænges med indtil 12 måneder.

2. Tilladelsen kan udstedes elektronisk. De specifikke procedurer etableres på nationalt plan. Hvis medlemsstaterne benytter sig af denne mulighed, underretter de Kommissionen herom.

3. I forbindelse med tilladelser til eksport og import kan den kompetente myndighed stille sådanne krav og betingelser, som den anser for hensigtsmæssige.

4. De kompetente myndigheder kan i henhold til denne forordning nægte at give eksporttilladelse og kan annullere, suspendere, ændre eller tilbagekalde en eksporttilladelse, som de allerede har givet.

Artikel 10

Toldformaliteter

1. Eksportøren eller importøren skal ved opfyldelsen af toldformaliteterne forelægge en formular som vist i bilag V, behørigt udfyldt, som bevis på, at den nødvendige tilladelse til den pågældende eksport eller import er indhentet. Hvis dokumentet ikke er udfyldt på det eller de officielle sprog, der anvendes i den medlemsstat, hvor toldformaliteterne opfyldes, kan eksportøren eller importøren blive bedt om at forelægge en oversættelse på et sådant officielt sprog.

2. Hvis der udfærdiges en toldangivelse om varer, der er opført i bilag II eller III, og det bekræftes, at der ikke er givet tilladelse til den planlagte eksport eller import i henhold til denne forordning, tilbageholder toldmyndighederne de angivne varer og gør opmærksom på, at der kan ansøges om tilladelse i henhold til denne forordning. Hvis der ikke er indgivet ansøgning om tilladelse inden for seks måneder efter tilbageholdelsen, eller hvis den kompetente myndighed afslår en sådan ansøgning, disponerer toldmyndighederne over de beslaglagte varer i overensstemmelse med gældende national lovgivning.

Artikel 11

Krav om underretning og konsultation

1. Medlemsstaternes myndigheder, jf. bilag I, meddeler alle de øvrige medlemsstaters myndigheder og Kommissionen, jf. samme bilag, om beslutninger, de træffer om afslag på ansøgninger om tilladelser i henhold til denne forordning, og om tilbagekaldelse af tilladelser, de har givet. Meddelelsen skal ske sted senest 30 dage efter datoen for beslutningen.

30.7.2005

DA

Den Europæiske Unions Tidende

L 200/7

2. Den kompetente myndighed konsulterer den eller de myndigheder, der i løbet af de foregående tre år har afslået en ansøgning om tilladelse til import eller eksport eller levering af teknisk bistand i henhold til denne forordning, hvis den modtager en ansøgning vedrørende import eller eksport eller levering af teknisk bistand, der involverer en i alt væsentligt identisk transaktion, der er nævnt i en sådan tidligere ansøgning, og finder, at der alligevel bør gives tilladelse.

3. Hvis den kompetente myndighed efter sådanne konsultationer beslutter at give tilladelse, underretter den øjeblikkeligt alle de i bilag I opførte myndigheder om sin beslutning og gør rede for årsagerne til beslutningen, eventuelt med angivelse af støttende oplysninger.

4. Hvis et afslag på at give tilladelse er baseret på et nationalt forbud i henhold til artikel 7, stk. 1, udgør det ikke en beslutning om afslag på en ansøgning som omhandlet i stk. 1.

eller et sammendrag heraf, modtagerens navne, og hvis de ikke er de samme, slutbrugernes navne samt de pågældende varer.

3. Medlemsstaterne udarbejder om muligt sammen med Kommissionen en offentlig, årlig aktivitetsrapport med oplysninger om antallet af modtagne ansøgninger, om de af disse ansøgninger berørte varer og lande, og om de afgørelser, de har truffet om disse ansøgninger. Rapporten indeholder ikke oplysninger, hvis videregivelse medlemsstaten betragter som stridende mod dens vitale sikkerhedsinteresser.

4. Bortset fra indgivelse af oplysningerne i stk. 2 til myndighederne i de øvrige medlemsstater og til Kommissionen berører denne artikel ikke gældende nationale regler om fortrolighed og tavshedspligt.

5. Hvis et afslag på at give tilladelse er baseret på et nationalt forbud i henhold til artikel 7, stk. 1, udgør det ikke et afslag på tilladelse som omhandlet i denne artikels stk. 1, 2 og 3.

KAPITEL V

Almindelige og afsluttende bestemmelser

Artikel 12

Ændring af bilagene

1. Kommissionen bemyndiges til at ændre bilag I. Oplysningerne om medlemsstaternes kompetente myndigheder ændres på grundlag af oplysninger fra medlemsstaterne.

2. Kommissionen bemyndiges til at ændre bilag II, III, IV og V efter proceduren i artikel 15, stk. 2.

Artikel 13

Udveksling af oplysninger mellem medlemsstaternes myndigheder og Kommissionen

1. Kommissionen og medlemsstaterne underretter efter anmodning hinanden om, hvilke foranstaltninger der træffes i medfør af denne forordning, og udveksler andre relevante oplysninger, de måtte råde over i forbindelse med denne forordning, især oplysninger om meddelte tilladelser og afslag, jf. dog artikel 11.

2. Relevante oplysninger om tilladelser, der gives og afslås, omfatter mindst afgørelsens art, begrundelsen for afgørelsen

Artikel 14

Oplysningernes anvendelse

Oplysninger, der modtages i henhold til denne forordning, anvendes kun til det formål, de indhentes til, jf. dog Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1049/2001 af 30. maj 2001 om aktindsigt i Europa-Parlamentets, Rådets og Kommissionens dokumenter⁽¹⁾ og national lovgivning om aktindsigt.

Artikel 15

Udvalgsprocedure

1. Kommissionen bistås af Det Rådgivende Udvalg for den Fælles Udførselsordning, der blev nedsat i henhold til artikel 4, stk. 1, i forordning (EØF) nr. 2603/69⁽²⁾.

2. Når der henvises til dette stykke, anvendes artikel 5 og 7 i afgørelse 1999/468/EF.

Perioden i artikel 5, stk. 6, i afgørelse 1999/468/EF fastsættes til to måneder.

3. Udvalget vedtager selv sin forretningsorden.

⁽¹⁾ EFT L 145 af 31.5.2001, s. 43.

⁽²⁾ EFT L 324 af 27.12.1969, s. 25. Senest ændret ved forordning (EØF) nr. 3918/91 (EFT L 372 af 31.12.1991, s. 31).

*Artikel 16***Gennemførelse**

Udvalget, jf. artikel 15, behandler ethvert spørgsmål, der vedrører gennemførelsen af denne forordning, og som forelægges af formanden enten på dennes eget initiativ eller på anmodning af en medlemsstats repræsentant.

*Artikel 17***Sanktioner**

1. Medlemsstaterne fastsætter, hvilke sanktioner der skal anvendes ved overtrædelse af denne forordning, og træffer alle nødvendige foranstaltninger til at sikre, at de gennemføres. Sanktionerne skal være effektive, stå i rimeligt forhold til overtrædelsen og have afskrækkende virkning.

2. Medlemsstaterne giver senest den 29. august 2006 Kommissionen meddelelse om disse sanktioner og underretter den endvidere hurtigst muligt om senere ændringer.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Luxembourg, den 27. juni 2005.

*Artikel 18***Territorialt anvendelsesområde**

1. Denne forordning finder anvendelse på:

- Fællesskabets toldområde, som defineret i forordning (EØF) nr. 2913/92
- de spanske territorier Ceuta og Melilla
- det tyske territorium Helgoland.

2. For så vidt angår denne forordning behandles Ceuta, Helgoland og Melilla som en del af Fællesskabets toldområde.

*Artikel 19***Ikrafttrædelse**

Denne forordning træder i kraft den 30. juli 2006.

På Rådets vegne
L. LUX
Formand

30.7.2005

DA

Den Europæiske Unions Tidende

L 200/9

BILAG I

LISTE OVER KOMPETENTE MYNDIGHEDER SOM OMHANDLET I ARTIKEL 8 OG 11

A. Myndighederne i medlemsstaterne:

BELGIEN

Ministerie van Economie, Energie, Handel en Wetenschapsbeleid

Directoraat E4: Economisch Potentieel, Markttoegangsbeleid, Tarifaire en Non-tarifaire Maatregelen
Vooruitgangsstraat 50c
B-1210 Brussel
Tel. (32-2) 277 51 11
Fax (32-2) 277 53 03
E-mail: Charles.godart@mineco.fgov.be

Ministère de l'économie, de l'énergie, du commerce et de la politique scientifique

Directorat, E4: potentiel économique, politique d'accès aux marchés, mesures tarifaires et non-tarifaires
Rue du Progrès 50c
B-1210 Bruxelles
Téléphone: 32 (2) 277 51 11
Télécopie: 32 (2) 277 53 03
E-mail: Charles.godart@mineco.fgov.be

DEN TJEKKISKE REPUBLIK

Ministerstvo průmyslu a obchodu
Licenční správa
Na Františku 32
110 15 Praha 1
Česká republika
Tel.: (420) 224 90 76 41
Fax: (420) 224 22 18 81
E-mail: osm@mpo.cz

DANMARK

Bilag III, nr. 2 og 3

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
DK-1216 København K
Denmark
Telephone: (45) 33 92 33 40
Telefax: (45) 33 93 35 10
E-mail: jm@jm.dk

Bilag II og bilag III, nr. 1

Økonomi- og Erhvervsministeriet
Erhvervs- og Byggestyrelsen
Eksportkontroladministrationen
Langelinie Allé 17
DK-2100 København Ø
Denmark
Telephone: (45) 35 46 60 00
Telefax: (45) 35 46 60 01
E-mail: ebst@ebst.dk

TYSKLAND

Bundesamt für Wirtschaft und Ausfuhrkontrolle (BAFA)
Frankfurter Straße 29—35
D-65760 Eschborn
Tel.: (+49) 6196 908-0
Fax: (+49) 6196 908.800
E-Mail: ausfuhrkontrolle@bafa.bund.de

GRÆKENLAND

Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών
Γενική Διεύθυνση Σχεδιασμού και Διαχείρισης Πολιτικής
Διεύθυνση Διεθνών Οικονομικών Ροών
Κορνάρου 1
GR-105 63 Αθήνα
Τηλ. (30-210) 328 60 47, (30-210) 328 60 31
Φαξ (30-210) 328 60 94
E-mail: e3c@mneec.gr

ESTLAND

Eesti Välisministeerium
Välismajanduse ja arengukoostöö osakond
Strateegilise kauba kontrolli büroo
Islandi väljak 1
15049 Tallinn
Eesti
Tel: +372 631 7200
Faks: +372 631 7288
E-post: stratkom@mifa.ee

SPANIEN

Secretaría General de Comercio Exterior
Secretaría de Estado de Turismo y Comercio
Ministerio de Industria, Turismo y Comercio
Paseo de la Castellana, 162
E-28046 Madrid
Telephone: (34) 915 83 52 84
Telefax: (34) 915 83 56 19
E-mail: Buzon.Oficial@SGDEFENSA.SECGCOMEX.SSCC.MCX.ES

Departamento de Aduanas e Impuestos Especiales de la
Agencia Estatal de Administración Tributaria
Avda. Llano Castellano, 17
28071 Madrid
España
Telephone: +34 91 7289450
Telefax: +34 91 7292065

FRANKRIG

Ministère de l'économie, des finances et de l'industrie
 Direction générale des douanes et droits indirects
 Service des titres du commerce extérieur (SETICE)
 8, rue de la Tour-des-Dames
 F-75436 PARIS CEDEX 09
 Téléphone: 01 55 07 46 73/- 46 42/- 48 64/- 47 64
 Télécopie: 01 55 07 46 67/- 46 91
 Courrier électronique: dg-setice@douane.finances.gouv.fr

LITAUEN

Policijos departamento prie Vidaus reikalų ministerijos
 Licencijavimo skyrius
 Saltoniškių g. 19
 LT-08105 Vilnius
 Lietuva
 Telephone: +370 8 271 97 67
 Telefax: +370 5 271 99 76
 E-mail: leidimai.pd@policija.lt

IRLAND

Licensing Unit
 Department of Enterprise, Trade and Employment
 Earlsfort Centre
 Lower Hatch Street
 Dublin 2
 Ireland
 Telephone (353-1) 631 21 21
 Telefax (353-1) 631 25 62

LUXEMBOURG

Commerce extérieur
 Office des licences
 B. P. 113
 L-2011 Luxembourg
 Téléphone: 352 4782370
 Télécopie: 352 466138
 Courrier électronique: office.licences@mae.etat.lu

ITALIEN

Ministero delle attività produttive
 Direzione generale per la politica commerciale
 Viale Boston, 25
 I-00144 Roma
 Telephone: +39 06 59 93 25 79
 Telefax: +39 06 59 93 26 34
 E-mail: polcomsegr@mincomes.it

UNGARN

Magyar Kereskedelmi
 Engedélyezési Hivatal
 Margit krt. 85.
 H-1024 Budapest
 Magyarország
 Telephone: +36 1 336 74 30
 Telefax: +36 1 336 74 28
 E-mail: spectrade@mkkeh.hu

CYPERN

Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού
 Υπηρεσία Εμπορίου
 Τμήμα έκδοσης αδειών εισαγωγών/εξαγωγών
 Ανδρέα Αραούζου 6
 CY-1421 Λευκωσία
 Τηλ. (357-22) 86 71 00
 Φαξ (357-22) 37 51 20
 E-mail: perm.sec@mcit.gov.cy

MALTA

Diviżjoni għall-Kummerċ
 Servizzi Kummerċjali
 Lascaris
 Valletta CMR02
 Telephone: +356 25 69 02 09
 Telefax: +356 21 24 05 16

Ministry of Commerce, Industry and Tourism
 Trade Service
 Import/Export Licensing Unit
 6 Andreas Araouzou Street
 CY-1421 Nicosia
 Telephone: (357-22) 86 71 00
 Telefax: (357-22) 37 51 20
 E-mail: perm.sec@mcit.gov.cy

NEDERLANDENE (anføres på et senere tidspunkt)

ØSTRIG

Bundesministerium für Wirtschaft und Arbeit
 Abteilung für Aus- und Einfuhrkontrolle
 A-1011 Wien
 Stubenring 1
 Tel.: (+43) 1 71100 8327
 Fax: (+43) 1 71100 8386
 E-Mail: post@C22.bnwma.gv.at

LETLAND

Ekonomikas ministrija
 Brīvības iela 55
 LV-1519 Rīga
 Latvija
 Telefax.: +371 7 280 882

POLEN

Ministerstwo Gospodarki i Pracy
 plac Trzech Krzyży 3/5
 00-507 Warszawa
 Polska
 Telephone: (+48-22) 693 50 00
 Telefax: (+48-22) 693 40 48

30.7.2005

DA

Den Europæiske Unions Tidende

L 200/11

PORTUGAL

Ministério das Finanças
Direcção-Geral das Alfândegas e dos Impostos Especiais
de Consumo
Direcção de Serviços de Licenciamento
Rua Terreiro do Trigo, edifício da Alfândega
P-11149-060 Lisboa
Tel.: (351-21) 881 42 63
Fax: (351-21) 881 42 61

SLOVENIEN

Ministrstvo za gospodarstvo
Direktorat za ekonomske odnose s tujino
Kotnikova 5
1000 Ljubljana
Republika Slovenija
Telephone: +386 1 478 35 42
Telefax: +386 1 478 36 11

SLOVAKIET

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky
Odbor riadenia obchodovania s citlivými tovarmi
Mierová 19
827 15 Bratislava
Slovenská republika
Telephone: +421 2 48 54 20 53
Telefax: +421 2 43 42 39 15

FINLAND

Sisäasiainministeriö
Arpajais- ja asehallintoyksikkö
PL 50
FI-11101 RIIHIMÄKI
Puhelin (358-9) 160 01
Faksi (358-19) 72 06 68
Sähköposti: aahy@poliisi.fi

SVERIGE

Kommerskollegium
PO Box 6803
S-113 86 Stockholm
Tfn (46-8) 690 48 00
Fax (46-8) 30 67 59
E-post: registrator@kommers.se

DET FORENEDE KONGERIGE

Department of Trade and Industry
Export Control Organisation
4 Abbey Orchard Street
London
SW1P 2HT
United Kingdom
Telephone (44) 207 215 05 85
Telefax (44) 207 215 05 72
E-mail: mevlyn.tompkins@dti.gsi.gov.uk

B. Underretninger sendes til Kommissionen på følgende adresse:**KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLES-
SKABER**

Generaldirektoratet for Eksterne Forbindelser
Direktorat A: den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik
(FUSP) og den europæiske sikkerheds- og forsvarspolitik
(ESFP): koordinering og Kommissionens bidrag
Kontor A.2: Institutionelle og juridiske anliggender,
fælles FUSP-aktioner, sanktioner, Kimberley-processen
CHAR 12/163
B-1049 Bruxelles
Tlf. (32-2) 296 25 56
Fax (32-2) 296 75 63
E-mail: relex-sanctions@cec.eu.int

BILAG II

Liste over varer som omhandlet i artikel 3 og 4

Note: Denne liste omfatter ikke medicinsk-tekniske varer

KN-kode	Beskrivelse
	1. Varer konstrueret til henrettelse af mennesker:
ex 4421 90 98	1.1. Galger og guillotiner
ex 8208 90 00	
ex 8543 89 95	1.2. Elektriske stole til henrettelse af mennesker
ex 9401 79 00	
ex 9401 80 00	
ex 9402 10 00	
ex 9402 90 00	
ex 9406 00 38	1.3. Lufttætte kamre, der er fremstillet af f.eks. stål og glas og konstrueret med henblik på henrettelse af mennesker ved indgivelse af dødelige gasarter eller stoffer
ex 9406 00 80	
ex 8413 81 90	1.4. Automatiske indsprøjtningssystemer, der er konstrueret med henblik på henrettelse af mennesker ved indgivelse af dødelige kemiske stoffer
ex 9018 90 50	
ex 9018 90 60	
ex 9018 90 85	
	2. Varer konstrueret til at indskrænke menneskers frihed:
ex 8543 89 95	2.1. Elektriske bæltter, der er konstrueret med det formål at underkaste personer frihedsindskrænkning ved indgivelse af elektriske chok med en tomgangsspænding på over 10 000 V

30.7.2005

DA

Den Europæiske Unions Tidende

L 200/13

BILAG III

Liste over varer som omhandlet i artikel 5

KN-kode	Beskrivelse
	1. Varer konstrueret til at indskrænke menneskers frihed:
ex 9401 61 00	1.1. Stole med spændetrøjer og brætter med hånd- og fodlænker.
ex 9401 69 00	Note:
ex 9401 71 00	Dette punkt kontrollerer ikke stole med spændetrøjer, der er udformet til handicappede.
ex 9401 79 00	
ex 9402 90 00	
ex 9403 20 91	
ex 9403 20 99	
ex 9403 50 00	
ex 9403 70 90	
ex 9403 80 00	
ex 7326 90 98	1.2. Fodlænker, lænker til sammenkædning af fanger, fod- eller håndlænker samt særskilte
ex 8301 50 00	håndjern eller håndlænker.
ex 3926 90 99	Note:
	Dette punkt kontrollerer ikke almindelige håndjern. Almindelige håndjern er håndjern, der
	inklusive kæden og i aflåst tilstand måler mellem 150 og 280 mm i alt fra det ene til det
	andet jerns yderkant, og som ikke er blevet modificeret med henblik på at påføre fysisk smerte
	eller lidelse.
ex 7326 90 98	1.3. Tommeljern og tommelskruer, herunder takkede tommeljern.
ex 8301 50 00	
ex 3926 90 99	
	2. Bærbare anordninger konstrueret med henblik på bekæmpelse af optøjer eller selv-
	forsvar:
ex 8543 89 95	2.1. Bærbare elektriske anordninger, herunder — men ikke kun — elektriske stave, elektriske
ex 9304 00 00	skjold, bedøvelsespistoler og pilepistoler til udsendelse af elektriske ladninger med en
	tomgangsspænding på over 10 000 V.
	Note:
	1. Dette punkt kontrollerer ikke elektriske bæltter som omhandlet i punkt 2.1 i bilag II.
	2. Dette punkt kontrollerer ikke særskilte elektriske anordninger, der følger deres bruger med
	henblik på brugerens egen personlige beskyttelse.
	3. Stoffer til bekæmpelse af optøjer eller selvforsvar og dermed forbundet bærbart
	spredningsudstyr:
ex 8424 20 00	3.1. Bærbare anordninger til bekæmpelse af optøjer eller selvforsvar ved indgivelse eller
ex 9304 00 00	udspreddning af et lammende kemisk stof.
	Note:
	Dette punkt kontrollerer ikke særskilte bærbare anordninger, selv hvis de indeholder et kemisk
	stof, når de følger deres bruger med henblik på brugerens egen personlige beskyttelse.
ex 2924 29 95	3.2. N-((4-hydroxy-3-methoxyphenyl)methyl)nonanamid (CAS-nr. 2444-46-4).
ex 2939 99 00	3.3. Oleoresin capsicum (CAS-nr. 8023-77-6).

BILAG IV

Liste over medlemsstaternes territorier som omhandlet i artikel 5, stk. 2

DANMARK:

— Grønland

FRANKRIG:

— Ny Kaledonien med tilhørende områder

— Fransk Polynesien

— territorium under de franske sydlige og antarktiske områder

— Wallis og Futunøerne

— Mayotte

— Saint Pierre og Miquelon

TYSKLAND:

— Büsingen

30.7.2005

DA

Den Europæiske Unions Tidende

L 200/15

BILAG V

Formular til ansøgning om eksport- eller importtilladelse som omhandlet i artikel 9, stk. 1*Tekniske specifikationer:*

Følgende formular skal have dimensionerne 210 × 297 mm, idet den største tilladte afvigelse er på 5 mm mindre og 8 mm større. Rubrikkerne er baseret på en måleenhed på 1/10 tomme horisontalt og på 1/6 tomme vertikalt. Underinddelingerne er baseret på en måleenhed på en tiendedel tomme horisontalt.

L 200/16

DA

Den Europæiske Unions Tidende

30.7.2005

DET EUROPÆISKE FÆLLESSKAB

1. Ansøger (fulde navn, adresse, toldnummer) ☐	Type: ☐ TILLADELSE TIL EKSPORT ELLER IMPORT AF VARER, DER KAN ANVENDES TIL TORTUR (FORORDNING (EF) nr. 1236/2005)
2. Modtager (fulde navn og adresse)	3. Tilladelse nr. ☐ Eksport ☐ Import 4. Udløbsdato <input type="text"/>
5. Agent/repræsentant (hvis forskellig fra ansøger)	6. Det land, hvor varerne befinder sig Kode 7. Bestemmelsesland Kode 8. Medlemsstat, hvor toldproceduren finder sted
9. Slutbruger (fulde navn og adresse)	Udstedende myndighed
10. Beskrivelse af varen	11. Vare nr. 1 12. KN-kode 13. Mængde
14. Særlige krav og betingelser	
10. Beskrivelse af varen	11. Vare nr. 2 12. KN-kode 13. Mængde
14. Særlige krav og betingelser	
10. Beskrivelse af varen	11. Vare nr. 3 12. KN-kode 13. Mængde
14. Særlige krav og betingelser	
15. Undertegnede attesterer, at den kompetente myndighed i overensstemmelse med artikel 9, stk. 1, i forordning (EF) nr. 1236/2005 og ifølge kravene, betingelserne og procedurerne i denne formular og det eller de bilag, den henviser til, har givet tilladelse til [eksport] [import] (det ikke relevante overstreges) vedrørende de i rubrik 10 beskrevne varer.	
16. Antal bilag:	
Udfærdiget i (sted, dato)	
Navn (maskinskrift eller blokbogstaver)	
Underskrift	(Den udstedende myndigheds stempel)

Forklarende bemærkninger vedrørende formularen

»Tilladelse til eksport eller import af varer, der kan anvendes til tortur (forordning (EF) nr. 1236/2005)«

Denne formular til tilladelse anvendes til at udstede en tilladelse til eksport eller import af varer i henhold til forordning (EF) nr. 1236/2005 om handel med visse varer, der kan anvendes til henrettelse, tortur eller anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf. Den bør ikke anvendes til at tillade ydelse af teknisk bistand.

Den udstedende myndighed er den myndighed, der er defineret i artikel 2, litra h), i Rådets forordning nr. 1236/2005, som er gengivet i bilag 1 til denne forordning.

Tilladelserne udstedes på en formular (ét enkelt ark), der trykkes på begge sider. Det kompetente toldsted fratrækker de eksporterede mængder fra den samlede disponible mængde. Det skal derfor sikre sig, at de forskellige varer, der er omfattet af tilladelsen, er tydeligt adskilt.

Hvis medlemsstaternes nationale procedurer kræver yderligere kopier af formularen (svarende til f.eks. hvad der gælder for ansøgningen), kan tilladelsesformularen indgå i et formularsæt, der indeholder de nødvendige kopier i overensstemmelse med gældende nationale regler. I rubrikken over rubrik 3 og i margenen til venstre skal det for hvert eksemplar klart angives, til hvilket formål (f.eks. ansøgning, kopi til ansøger) de pågældende kopier er beregnet. Kun ét eksemplar må udgøre den tilladelsesformular, der er gengivet i bilag V til forordning (EF) nr. 1236/2005.

Rubrik 1:	Ansøger	Ansøgerens navn og fulde adresse angives Ansøgerens toldnummer kan også angives (valgfrit i de fleste tilfælde) Ansøgerens type angives (valgfrit) i den relevante rubrik med numrene 1, 2 og 4, der henviser til numrene i artikel 2, litra i), i forordning (EF) nr. 1236/2005
Rubrik 3:	Tilladelse nr.	Nummeret angives, og der sættes kryds i enten eksport- eller importrubrikken. Jf. forordningens artikel 2, litra d) og e), samt artikel 17 for definition af udtrykkene »eksport« og »import«.
Rubrik 4:	Udløbsdato	For dag angives to tal, for måned to tal og for år fire tal.
Rubrik 5:	Agent/repræsentant	Navnet anføres på den behørigt bemyndigede repræsentant eller (toldklarerer) agent, der handler på ansøgers vegne, hvis ansøgningen ikke indgives af ansøgeren. Jf. også artikel 5 i Rådets forordning (EØF) nr. 2913/92
Rubrik 6:	Land, hvor varerne befinder sig	Navnet på både det pågældende land og den relevante landekode angives, jf. koderne i henhold til Rådets forordning (EF) nr. 1172/95 (EFT L 118 af 25.5.1995, s. 10). Jf. Kommissionens forordning (EF) nr. 1779/2002 (EFT L 296 af 5.10.2002, s. 6)
Rubrik 7:	Bestemmelsesland	Navnet på både det pågældende land og den relevante landekode angives, jf. koderne fastsat i henhold til Rådets forordning (EF) nr. 1172/95 (EFT L 118 af 25.5.1995, s. 10). Jf. Kommissionens forordning (EF) nr. 1779/2002 (EFT L 296 af 5.10.2002, s. 6)
Rubrik 10:	Beskrivelse af varen	Oplysninger om emballering af de pågældende varer eventuelt medtages. Bemærk, at varernes værdi også kan angives i rubrik 10 Hvis der ikke er tilstrækkelig plads i rubrik 10, fortsættes der på et vedhæftet blankoark med en henvisning til tilladelsens nummer. Antal bilag angives i rubrik 16 Formularen er udformet til at kunne bruges til op til tre forskellige typer varer (jf. forordningens bilag II og III). Hvis det er nødvendigt at tillade eksport eller import af mere end tre typer varer, anvendes to tilladelser

30.7.2005

DA

Den Europæiske Unions Tidende

L 200/19

Rubrik 11:	<i>Vare nr.</i>	Denne rubrik udfyldes kun på formularens bagside. Varenummeret skal svare til det trykte varenummer i rubrik 11 ved siden af beskrivelsen af den pågældende vare på forsiden
Rubrik 14:	<i>Særlige krav og betingelser</i>	Hvis der ikke er plads nok i rubrik 14, fortsættes der på et vedhæftet blankoark, idet der henvises til tilladelsens nummer. Antal bilag angives i rubrik 16
Rubrik 16:	<i>Antal bilag</i>	Antal bilag angives eventuelt (jf. forklaringerne til rubrik 10 og 14)

RAPPORT

om

krigsmateriellovens regler om udenlandsk ejerskab mv.
afgivet af Justitsministeriets arbejdsgruppe om reglerne for udførsel af våben mv.

1. Om arbejdsgruppen

1.1. Arbejdsgruppens nedsættelse og kommissorium

Arbejdsgruppen om reglerne for udførsel af våben mv. blev nedsat den 10. maj 2001.

I henhold til arbejdsgruppens kommissorium er arbejdsgruppens opgave at gennemgå og vurdere en række nærmere angivne spørgsmål, som reglerne og praksis for kontrol med udførsel af våben mv. har givet anledning til.

I overensstemmelse hermed afgav arbejdsgruppen den 6. december 2003 en rapport om våben-transport. På baggrund heraf fremsatte justitsministeren den 4. februar 2004 lovforslag nr. L 158 om ændring af våbenloven (Transport af våben mv. mellem tredjelande). Lovforslaget blev vedtaget som lov nr. 353 af 19. maj 2004.

Den 14. december 2004 afgav arbejdsgruppen endvidere en rapport om våbenformidling, den produktmæssige afgrænsning af våbeneksportkontrollen, ikke-fysisk overførsel og teknisk bistand vedrørende masseødelæggelsesvåben. Justitsministeren fremsatte herefter den 30. marts 2005 lovforslag nr. L 133 om ændring af våbenloven (Våbenformidling mv.). Lovforslaget blev vedtaget som lov nr. 555 af 24. juni 2005.

Arbejdsgruppen har endvidere som den sidste opgave i kommissoriet vurderet den administrative praksis i forbindelse med behandlingen af sager om udførsel af våben mv. Dette spørgsmål er behandlet i en særskilt rapport som afgives samtidig med nærværende rapport.

Ved brev af 21. november 2003 til Justitsministeriet anførte Dansk Industri blandt andet, at krigsmateriellovens regler med hensyn til udenlandsk ejerskab medfører store begrænsninger for udenlandsk ejerskab og dermed begrænser grundlaget for en konkurrencedygtig og dynamisk udvikling og vækst inden for forsvarsindustrien i Danmark og medfører en negativ indflydelse på markedsværdien for danske krigsmaterielproducerende virksomheder. Dansk Industri oplyste samtidig, at en foreløbig undersøgelse af de øvrige EU-landes regler på området havde vist, at ingen andre lande har regler, der indeholder de samme begrænsninger som den danske krigsmateriellov. Dansk Industri anførte endvidere, at det er vigtigt, at det danske lovgrundlag giver mulighed for, at danske virksomheder på linje med de øvrige EU- og NATO-lande kan opnå de økonomiske, tekniske og industrielle fordele, som handel, samarbejde og investering på tværs af grænserne medfører.

Dansk Industri anbefalede, at disse forhold blev taget i betragtning i forbindelse med arbejdet i Justitsministeriets arbejdsgruppe om reglerne for udførsel af våben mv.

På den baggrund anmodede Justitsministeriet ved brev af 8. januar 2005 arbejdsgruppen om tillige at vurdere krigsmateriellovens regler om udenlandsk ejerskab.

1.2. Arbejdsgruppens sammensætning og arbejde

Arbejdsgruppen har behandlet spørgsmålet om krigsmateriellovens regler om udenlandsk ejerskab på 2 møder og har i dette forløb haft følgende sammensætning:

Bilag til f. t. l. vedr. våbenloven m.v.

Kontorchef Michael Højer, Justitsministeriet (formand)

Kontorchef Søren Hellener, Erhvervs- og Byggestyrelsen

Kontorchef Bjarne Bitsch, Erhvervs- og Byggestyrelsen

Konsulent Per Fischer, Udenrigsministeriet

Major Niels Poul Petersen, Forsvarsministeriet

Chefkonsulent Kirsten Fosdal, Forsvarsministeriet

Ingeniør Gitte Falstrup, Forsvarskommandoen

Fuldmægtig Anette Arnsted, Justitsministeriet, har fungeret som arbejdsgruppens sekretær.

1.3. Sammenfatning af arbejdsgruppens overvejelser

Krigsmaterielloven blev vedtaget i 1990. Indtil da gjaldt lov om kontrol med tilvirkning af krigsmateriel m.m. fra 1937, som blandt andet indeholdt et forbud mod udenlandsk kapital i krigsmaterielproducerende virksomheder med henblik på at undgå enhver form for udenlandsk indflydelse. Under hensyn til det stigende internationale samarbejde i såvel NATO-regi som blandt de europæiske NATO-lande blev reglerne om udenlandsk ejerskab mv. lempet med 1990-loven, som bl.a. giver mulighed for op til 40 pct. udenlandsk kapital i krigsmaterielproducerende virksomheder.

Siden 1990 er tendensen til stigende internationalt samarbejde på krigsmaterielområdet fortsat, og det samme er den generelle industrielle globalisering.

Arbejdsgruppen har indhentet oplysninger om retstilstanden på krigsmaterielområdet i en række andre europæiske lande og kan på den baggrund konstatere, at Danmark med krigsmateriellovens ufravigelige grænser for udenlandsk ejerskab til og indflydelse på krigsmaterielproducerende virksomheder synes at ligge i den mest restriktive ende af spektret.

Efter arbejdsgruppens opfattelse vil det som udgangspunkt være en fordel for Danmark, hvis personer eller virksomheder fra nærtstående lande, herunder de fleste EU- og NATO-lande, men også lande som Australien, New Zealand og Japan, får øget mulighed for at investere i krigsmaterielproducerende virksomheder.

Det er samtidig arbejdsgruppens opfattelse, at en generel fjernelse af begrænsningerne for udlændinges mulighed for at eje eller på anden måde have bestemmelse indflydelse på krigsmaterielproducerende virksomheder i Danmark alt andet lige kan indebære risiko for omgåelse af de danske våbeneksportkontrolregler og misbrug af krigsmateriel her i landet.

Alt efter karakteren af det fremstillede udstyr, de pågældende investorer og omstændighederne i øvrigt kan det endvidere ikke udelukkes, at der selv for så vidt angår personer eller virksomheder fra f.eks. ovennævnte EU- og NATO-lande kan være grund til at begrænse adgangen til ejerskab og indflydelse. Omvendt kan der være situationer, hvor det må anses for uproblematisk at slække på begrænsningerne vedrørende personer eller virksomheder fra lande, som normalt ikke anses for nærtstående.

På den baggrund finder arbejdsgruppen, at den gældende retstilstand bør ændres, så overholdelse af de nuværende grænser for udenlandsk ejerskab mv. ikke længere skal være en betingelse for at opnå tilladelse til fremstilling af krigsmateriel.

I stedet foreslås en ordning, hvor overskridelse af de nuværende grænser for udenlandsk ejerskab mv. kræver særskilt tilladelse fra Justitsministeriet, både når overskridelsen eksisterer på tidspunktet

for ansøgning om fremstillingstilladelse, og når overskridelsen opstår ved efterfølgende ændringer i virksomhedens ejer- og ledelsesforhold mv.

Arbejdsgruppen forudsætter, at ansøgninger om sådanne særskilte tilladelser som altovervejende hovedregel skal imødekommes, medmindre udenrigspolitiske eller sikkerhedsmæssige forhold taler herimod. Det foreslås i den forbindelse, at Justitsministeriet skal forelægge de pågældende ansøgninger for Udenrigsministeriet, Forsvarsministeriet og Rigspolitichefen med henblik på en vurdering af sagens udenrigspolitiske og sikkerhedsmæssige aspekter.

Den foreslåede ordning indebærer, at krigsmateriellovens regler om udenlandsk ejerskab mv. skifter karakter, idet der ikke længere vil være et forbud mod udenlandsk ejerskab mv. ud over lovens nuværende grænser. Derimod vil ejer- og ledelsesforhold mv., som indebærer, at de nuværende grænser overskrides, blive underlagt kontrol i form af et krav om særskilt tilladelse fra Justitsministeriet.

2. Gældende ret

2.1. Krigsmaterielloven

Efter § 2 i krigsmaterielloven¹⁾ må krigsmateriel kun fremstilles, hvis justitsministeren giver tilladelse dertil. I visse tilfælde kan der gives dispensation, jf. nedenfor.

Efter krigsmateriellovens § 1, stk. 1, forstås ved krigsmateriel:

- 1) Materiel, som er konstrueret til militær anvendelse, og som ikke finder civil anvendelse.
- 2) Skydevåben, bortset fra våben, der er specielt konstrueret til jagtbrug, sportsbrug eller lignende.
- 3) Ammunition, som kan anvendes til militære formål.
- 4) Krudt og sprængstoffer.
- 5) Komponenter og dele, som er konstrueret til at anvendes i materiel mv., som nævnt ovenfor, og som ikke finder civil anvendelse.

Virksomheder, som staten ejer, er ikke omfattet af loven, jf. § 1, stk. 2.

Efter lovens § 2, stk. 2, kan der kun meddeles fremstillingstilladelse til virksomheder, der opfylder betingelserne i lovens §§ 4-6. En tilladelse kan i øvrigt tilbagekaldes, når særlige forhold taler derfor, jf. § 3.

Lovens §§ 4-6 har følgende indhold:

§ 4. Krigsmateriel må fremstilles i personligt drevne virksomheder, hvis indehaveren er dansk statsborger. Aktieselskaber, anpartsselskaber, andelsselskaber eller lignende, som fremstiller krigsmateriel, skal have hjemsted i Danmark.

§ 5. Direktører og tegningsberettigede medarbejdere i virksomheder, som fremstiller krigsmateriel, skal være danske statsborgere. Mindst 80 pct. af bestyrelsesmedlemmerne skal ligeledes være danske statsborgere.

§ 6. I en virksomhed, som fremstiller krigsmateriel, skal mindst 60 pct. af selskabskapitalen være dansk ejet. Udlændinge må dog tilsammen kun eje en så stor del af selskabskapitalen i et selskab eller lignende, at de tilsammen højst repræsenterer 20 pct. af stemmerne.

Stk. 2. Udlændinge må i øvrigt ikke gennem besiddelse af kapital eller på anden måde udøve bestemmende indflydelse på en virksomhed, der producerer krigsmateriel.

¹⁾ Lov nr. 400 af 13. juni 1990 som ændret ved lov nr. 386 af 20. maj 1992 og lov nr. 433 af 31. maj 2000.

Stk. 3. Aktierne i et selskab, som fremstiller krigsmateriel, skal udstedes på navn.

Det følger endvidere af lovens § 7, at virksomheder, som fremstiller krigsmateriel, kun må optage udenlandske lån eller lån med udenlandsk garanti med samtykke fra justitsministeren.

Justitsministeren skal efter lovens § 8 hvert år afgive en beretning til Det Udenrigspolitiske Nævn om antallet af virksomheder, der med tilladelse fra Justitsministeriet fremstiller krigsmateriel, og hvilke former for krigsmateriel tilladelserne omfatter.

Justitsministeren kan i henhold til lovens § 9 fastsætte regler om salg af krigsmateriel, herunder at salg kun må ske med ministerens tilladelse. Denne bemyndigelse er ikke udnyttet.

Virksomheder, som fremstiller krigsmateriel, er i henhold til lovens § 10 underkastet tilsyn af Statens Våbenkontrol. Statens Våbenkontrol består af fem medlemmer, hvoraf justitsministeren udnævner våbenkontrollens formand. Forsvarsministeren og økonomi- og erhvervsministeren udnævner hver to medlemmer.

Det er i lovens § 11 bestemt, at virksomheder, som fremstiller krigsmateriel, efter anmodning skal give Statens Våbenkontrol enhver oplysning om virksomheden og dens produktion, herunder om økonomiske og regnskabsmæssige forhold. Våbenkontrollen har endvidere adgang til forretningsbøger af enhver art, aktiebøger, regnskabsbilag, kontrakter og andet materiale, som efter våbenkontrollens skøn er nødvendigt for våbenkontrollen. I øvrigt skal virksomhederne uanmodet indsende årsregnskab til våbenkontrollen senest 3 måneder efter regnskabsårets slutning.

Statens Våbenkontrol eller de personer, som våbenkontrollen bemyndiger dertil, har i henhold til lovens § 12, hvis det skønnes nødvendigt, til enhver tid uden retskendelse og mod behørig legitimation adgang til virksomheder, der fremstiller krigsmateriel, med henblik på at tilvejebringe oplysninger til brug for våbenkontrollens virksomhed.

Virksomheder med tilladelse til fremstilling af krigsmateriel betaler efter lovens § 13 en årlig afgift til dækning af omkostninger ved administrationen af krigsmaterielloven. For regnskabsåret 2003 udgør det samlede beløb 342.353,45 kr. Alle virksomheder, som i løbet af året har haft en gyldig tilladelse, betaler en grundafgift på 500 kr. Det resterende beløb fordeles mellem virksomhederne i forhold til den enkelte virksomheds omsætningsmæssige andel af den samlede krigsmaterielproduktion det pågældende år.

I henhold til lovens § 14, stk. 1, kan justitsministeren efter lovens § 14, stk. 1, tillade, at en virksomhed er undtaget fra bestemmelserne i lovens §§ 2-7 i følgende tre tilfælde:

- 1) Virksomheden fremstiller kun i ringe omfang krigsmateriel.
- 2) Virksomheden fremstiller udelukkende sprængstoffer eller krudt.
- 3) Virksomheden beskæftiger sig udelukkende med underordnede delprocesser i fremstillingen.

I henhold til lovens § 15 er det strafbart at producere krigsmateriel uden tilladelse fra Justitsministeriet, at tilsidesætte vilkår for en tilladelse og at undlade at efterkomme en anmodning om oplysninger mv. til Statens Våbenkontrol. Straffen er bøde eller fængsel indtil 4 måneder, eller under skærpene omstændigheder fængsel i indtil 1 år. Er overtrædelsen begået af et aktieselskab, andels-selskab, anpartsselskab eller lignende, kan der pålægges selskabet som sådant bødeansvar.

2.2. Forarbejder til krigsmaterielloven

Den gældende krigsmateriellov er i vidt omfang er videreførelse af lov nr. 137 af 7. maj 1937 om kontrol med tilvirkning af krigsmateriel m.m. I henhold til denne lovs § 1, stk. 2, kunne der alene meddeles tilladelse til personer med dansk indfødsret og aktieselskaber, der havde hjemsted i Danmark, og i hvis vedtægter det var bestemt, at aktierne skulle lyde på navn, og at samtlige bestyrelses-

medlemmer, direktører og prokurister skulle have dansk indfødsret. Det fremgik endvidere af bestemmelsen, at tilladelse ikke kunne meddeles, når der i den pågældende virksomhed var eller agtedes anbragt udenlandsk kapital.

Om baggrunden for bestemmelsen anføres følgende i forarbejderne:

»De i stk. 2 foreslåede bestemmelser går ud på, at kun danske virksomheder med udelukkende dansk kapital kan få tilladelse til fremstilling af krigsmateriel, idet ministeriet tillægger det særlig betydning, at enhver udenlandsk indflydelse på den hjemlige våben- og ammunitionsfremstilling undgås.«

Med vedtagelsen af den nugældende krigsmateriellov i 1990 blev forbuddene mod bestyrelsesmedlemmer med udenlandsk statsborgerskab og kravet om 100 pct. dansk ejerskab til selskabskapitalen lempet, så kun 80 pct. af bestyrelsesmedlemmerne skal være danske statsborgere og kun 60 pct. af selskabskapitalen skal være dansk ejet. Der blev dog samtidig indført bestemmelser om, at udlændinge tilsammen kun må eje så stor en del af kapitalen i et selskab eller lignende, at de tilsammen højst repræsenterer 20 pct. af stemmerne, og at udlændinge i øvrigt ikke gennem besiddelse af kapital eller på anden måde må udøve bestemmende indflydelse på en krigsmaterielproducerende virksomhed.

I forarbejderne til loven er lempelserne begrundet som følger:

»Efter den gældende lov om kontrol med tilvirkning af krigsmateriel m.m. kan tilladelse kun gives til virksomheder, der er 100 pct. dansk ejet og ledet. Gennemførelsen i sin tid af denne regel skal ses i sammenhæng med den særlige situation i 1937, hvor man lagde afgørende vægt på at hindre tysk indflydelse på dansk krigsmaterielproduktion. Dertil kom, at kravet ikke havde synderlig betydning for dansk industri, der, så vidt vides, ikke på daværende tidspunkt indgik i internationalt samarbejde om produktion af krigsmateriel.

Under udarbejdelsen af lovforslaget har Industrirådet redegjort for nødvendigheden af, at kapitalkravet lempes. Også industriministeriet og Udenrigsministeriet har peget på det ønskelige i en lempelse af kapitalkravet.

Bestemmelsen om, at hele kapitalen skal være på danske hænder, har ikke betydning for danske myndigheders muligheder for at sikre, at danske interesser varetages i forbindelse med produktionen. Sikringen heraf må ske gennem kontrol med virksomhedernes produktion og reglerne om eksport af krigsmateriel. Det stigende internationale samarbejde navnlig i såvel NATO-regi som blandt de europæiske NATO-lande om udvikling og produktion af krigsmateriel tilsiger, at der åbnes mulighed for, at udenlandsk kapital – i hvert fald i begrænset omfang – kan indgå som ansvarlig kapital i danske virksomheder, der har produktionstilladelse.

Et samarbejde om udvikling og produktion af krigsmateriel åbner endvidere mulighed for udveksling af højteknologisk viden af betydelig interesse også for danske virksomheders civile produktion. Et samarbejde herom med udenlandske virksomheder, f.eks. i form af joint ventures, forudsætter ofte, at de samarbejdende virksomheder med henblik på fælles investeringer udveksler mindre andele af selskabskapitalen, og at de samarbejder på bestyrelsesplan.

Baggrunden for forslaget til ændring af §§ 5-6 er derfor samtidig med at åbne mulighed for begrænset udenlandsk kapital at give mulighed for, at de udenlandske investorer i en vis mindre udstrækning kan få sæde i selskabets bestyrelse. Derfor foreslås § 5 ændret, således at op til 20 pct. af bestyrelsespladserne kan besættes med udenlandske statsborgere.

Kravet om, at direktører og prokurister skal være danske statsborgere, fastholdes.

Ændringsforslagene medfører ikke nogen nævneværdig udenlandsk indflydelse på produktionen og medfører ingen ændring i den kontrol, virksomhederne er undergivet. Det er således fortsat Statens Våbenkontrol, der påser, at loven overholdes. Forslagene vil imidlertid kunne have stor betydning for dansk industris mulighed for at deltage i internationale projekter, der kan være værdifulde for industri produktionen både i den militære og den civile sektor. Skabes der ikke en sådan mulighed, kan tab af danske arbejdspladser på længere sigt befrygtes.«

I henhold til 1937-lovens § 8, stk. 2, krævede enhver låneoptagelse i en krigsmaterielproducerende virksomhed justitsministerens samtykke. Dette krav blev med 1990-loven lempet, så Justitsministeriet alene skal give samtykke til udenlandske lån eller lån med udenlandsk garanti, jf. lovens § 7.

I forarbejderne er baggrunden for opretholdelsen af samtykkekravet i relation til udenlandske lån beskrevet som følger:

»Optagelse af lån fra en udenlandsk långiver eller lån, der garanteres af en udlænding, betyder risiko for udenlandsk indflydelse i virksomheden. Den gældende lovs krav om samtykke til en sådan låneoptagelse er derfor opretholdt. Ved afgørelsen af om tilladelse til udenlandske lån kan meddeles, vil der blive taget hensyn til, om der foreligger en dansk kaution for lånet, samt til, om den udenlandske långiver skønnes at kunne opnå indflydelse i virksomheden i kraft af lånet.«

3. Omfanget af dansk krigsmaterielproduktion

I 2004 havde 28 virksomheder tilladelse efter krigsmateriellovens § 2 til fremstilling af krigsmateriel i 2004, mens 30 virksomheder havde dispensation efter krigsmateriellovens § 14, stk. 1, jf. afsnit 2.1. I 2002 og 2003 havde 22 virksomheder fremstillingstilladelse, mens antallet af virksomheder med dispensation var 13 i 2002 og 24 i 2003. Stigningen i antallet af virksomheder med dispensation omfatter navnlig underleverandører til virksomheder med fremstillingstilladelse.

Værdien af den samlede krigsmaterielproduktion i virksomheder med fremstillingstilladelse udgjorde i 2002 knap 663 mio. kr. og i 2003 knap 1,5 mia. kr. Værdien af produktionen i 2004 er endnu ikke opgjort. Der foreligger ikke oplysninger om værdien af produktionen i virksomheder med dispensation, dvs. virksomheder, som kun i ringe omfang fremstiller krigsmateriel, som udelukkende fremstiller sprængstoffer eller krudt, eller som udelukkende er beskæftiget med underordnede delprocesser i fremstillingen af krigsmateriel.

Som nævnt i afsnit 2.1. skal justitsministeren i henhold til krigsmateriellovens § 8 hvert år afgive en beretning til det udenrigspolitiske nævn om antallet af virksomheder med produktionstilladelse, og hvilke former for krigsmateriel tilladelserne omfatter. Beretningen for 2004 er optrykt som bilag til denne rapport. Som det fremgår af beretningen, omfatter den danske krigsmaterielproduktion kun få færdige våben mv. Produktionen omfatter derimod i vidt omfang delkomponenter til våben og andet militært udstyr, som færdiggøres i andre lande, f.eks. dele til militære fly og køretøjer.

4. Udenlandsk ret

Arbejdsgruppen har via de danske ambassader i de pågældende lande indhentet oplysninger om reglerne for krigsmaterielproduktion i Belgien, Finland, Frankrig, Grækenland, Holland, Italien, Norge, Portugal, Spanien, Storbritannien, Sverige, Tyskland og Østrig.

4.1. Belgien

De belgiske myndigheder har oplyst, at der ikke stilles krav om særskilt tilladelse til fremstilling af våben i Belgien. Derimod kræver det tilladelse at forhandle, eksportere eller levere våben, ammunition eller andet materiale til specielt militært brug eller relateret teknologi, til udlandet eller at be-

sidde de nævnte våben mv. med henblik herpå. Den virksomhed/person, der anmoder om tilladelse, skal være bosiddende i Belgien og have status som belgisk virksomhed.

4.2. Finland

Det finske forsvarsministerium har oplyst, at fremstilling af skydevåben kræver tilladelse, mens fremstilling af andre former for militært udstyr kan fremstilles uden tilladelse.

Tilladelse til fremstilling af skydevåben kan meddeles 1) personer med bopæl i EØS-lande, 2) finske virksomheder og fonde og 3) virksomheder og fonde registreret i et EØS-land med en filial registreret i Finland. Personer, virksomheder og fonde, som ikke opfylder disse kriterier, kan efter omstændighederne opnå tilladelse efter en konkret vurdering.

4.3. Frankrig

Det franske forsvarsministerium har oplyst, at produktion eller handel med krigsmateriel kræver tilladelse fra den franske stat.

Tilladelsen beror på en række betingelser. Enkeltpersoner må ikke tidligere være straffet eller være misbrugere af alkohol eller andet. Også konstateret psykisk sygdom, som er uforenelig med våbenbesiddelse, vil forhindre, at man som enkeltperson kan få tilladelse til at producere eller handle med krigsmateriel og andre våben.

For virksomheder stilles der en række krav til ejerskabet afhængigt af virksomhedstypen. Essensen heri er, at ejerkredsen og topledelsen skal være fransk eller komme fra et EU- eller EØS-land. F.eks. skal aktiemajoriteten i et aktieselskab være fransk ejet eller på EU- eller EØS-hænder.

4.4. Grækenland

Det græske udenrigsministerium har oplyst, at produktion af krigsmateriel i Grækenland kræver tilladelse fra ministeriet for industri, energi og teknologi. Med hensyn til spørgsmålet om statsborgerskab har udenrigsministeriet oplyst, at øvrige EU-borgere kan opnå tilladelse, men at kravene herfor er strenge og komplekse.

4.5. Holland

Det hollandske justitsministerium har oplyst, at der i henhold til den hollandske våbenlov skal indhentes særlig tilladelse for at kunne fremstille våben.

En tilladelse til fremstilling af våben afgives efter forudgående undersøgelse af og indhentelse af dokumentation for, at ansøgeren er i besiddelse af den nødvendige faglige ekspertise og at produktionsstedet er udstyret med de fornødne sikkerhedsforanstaltninger. Endvidere foretages der en undersøgelse af ansøgerens personlige baggrund. Der er ikke noget nationalitetskrav.

4.6. Italien

Produktion af krigsmateriel i Italien kræver tilladelse fra det italienske indenrigsministerium, der foretager en overordnet vurdering af den ansøgende virksomhed. Virksomhedens lokaliteter og maskinpark undersøges af en af ministeriet nedsat kommission med henblik på at vurdere, om de fysiske rammer for produktion af krigsmateriel kan betegnes som egnede.

Tilladelse kan kun gives, hvis den ansøgende virksomhed ikke tidligere har haft retslige problemer. Ligeledes forlanges, at virksomhedens ledere har en ren straffeattest. Hvis en krigsmaterielproducerende virksomhed går konkurs, vil tilladelsen straks blive inddraget. Der stilles ikke krav om

italiensk statsborgerskab til ejere eller administratorer af virksomheder, der producerer krigsmateriel. Der stilles dog krav om, at disse personer skal have fast bopæl i Italien, og at de skal være statsborgere i et land, der gennem en international juridisk traktat muliggør udlevering af borgere til Italien til retsforfølgelse. Ligeledes stilles der krav om, at virksomhedens juridiske repræsentanter skal have italiensk statsborgerskab.

Der stilles ingen særlige krav vedrørende økonomisk indflydelse og særlige ejerskabsforhold, således som det er tilfældet i dansk lovgivning.

4.7. Norge

De norske myndigheder har oplyst, at der i Norge ikke kræves særskilt tilladelse til produktion af militært udstyr og militære våben. Derimod skal en producent af sådant udstyr mv. enten have en aftale med det norske forsvar om leverance eller have en tilladelse i henhold til de norske eksportregler for at kunne eksportere udstyret/våbnene. Der knytter sig heller ingen specielle krav til ejerskab for våbenproducenter, udover det som er reguleret i internationale aftaler.

4.8. Portugal

Det portugisiske forsvarsministerium har oplyst, at virksomheder, der producerer eller udvikler militært udstyr og teknologi i Portugal, skal have tilladelse fra forsvarsministeriet. Tilladelse indebærer overholdelse af en række krav, herunder opnåelse af et sikkerhedsbevis («Security Credential») fra den nationale sikkerhedsmyndighed («National Security Authority»).

Kun portugisiske selskaber, som er underlagt portugisisk lov, kan få fremstillingstilladelse. Lovgivningen indeholder ingen restriktioner vedrørende ejerskab til de pågældende selskaber eller statsborgerskab for de implicerede parter, men selskaberne er forpligtet til at give detaljerede oplysninger om disse forhold, og alle faktorer vurderes inden afgørelse om udstedelse af tilladelse træffes.

4.9. Spanien

Det spanske udenrigsministerium har oplyst, at fabrikation af våben kun kan finde sted på officielt kontrollerede virksomheder, der er underlagt generelle og specielle bestemmelser i en bekendtgørelse for våben, også selvom fremstillingen foregår på håndværksmæssig vis.

Fabrikation af krigsmateriel er desuden underlagt de af regeringen fastsatte bestemmelser efter forslag af forsvarsministeren.

Etablering, væsentlig ændring eller flytning af en våbenfabrik kræver, for så vidt angår skydevåben til krigsbrug, tilladelse fra Forsvarsministeriet. For så vidt angår andre skydevåben skal der, alt efter våbnenes karakter, enten indhentes tilladelse fra eller ske forudgående underretning af Guardia Civil.

Ejere og direktører for virksomheder, der fabrikere skydevåben, skal være spanske statsborgere og have bopæl på spansk territorium. Hvis ejeren er en juridisk person (af spansk nationalitet og med domicil i Spanien), skal endvidere dennes juridiske repræsentanter samt halvdelen plus én af bestyrelsens medlemmer have spansk statsborgerskab. En hvilken som helst ændring, der vedrører virksomhedens repræsentanter eller bestyrelsesmedlemmer, skal meddeles myndighederne. Direkte eller indirekte udenlandsk økonomisk deltagelse i virksomheden må ikke under nogen omstændigheder overstige 50 pct. af virksomhedens kapital. Ændringer inden for denne procentsats skal meddeles myndighederne.

4.10. Storbritannien

Det britiske forsvarsministerium har oplyst, at det ikke er nødvendigt at have en tilladelse for at producere våben (war equipment) i Storbritannien. Derimod kræves der tilladelse for at kunne producere sprængstoffer og andre stoffer.

Det er endvidere oplyst, at der i UK sjældent er restriktioner på ejerskabet/kontrollen over en våbenproducerende virksomhed. Dog bliver enhver fusion, indgåelse af aftaleforhold mellem virksomheder eller erhvervelse vurderet i forhold til dens implikationer for den nationale sikkerhed. Hvis det skønnes nødvendigt, kan beskyttelsesforanstaltninger sættes i kraft.

4.11. Sverige

Den svenske krigsmateriellov gør det muligt for Inspektionen för Strategiske Produkter (ISP) eller regeringen at forsyne fremstillingstilladelser med vilkår om svensk bestemmende indflydelse. Svensk bestemmende indflydelse defineres som svensk ejerskab til mindst 50 pct. af aktiebeholdningen.

ISP har oplyst, at hvis der er tale om et aktieselskab, tager ISP stilling til, om fremstillingstilladelsen skal forsynes med et vilkår om begrænset udenlandsk ejerskab. Som regel beslutter man at indsætte et sådant vilkår. Da et flertal af svenske krigsmaterielproducerende virksomheder nu ejes af udenlandske virksomheder, gælder der dog ikke sådanne vilkår for disse virksomheder. Vilkår om begrænset udenlandsk ejerskab fastsættes som udgangspunkt ikke for små enmandsejede foretagender.

En virksomhed med fremstillingstilladelse skal årligt indsende oplysninger om ejerforholdene til ISP. Tilladelsen kan tilbagekaldes, hvis ændrede forhold begrundes dette. ISP kan, efter anmeldelse om ændrede ejerforhold, ændre et vilkår om bestemmende svensk indflydelse. I de senere år er et flertal af svenske krigsmaterielproducerende virksomheder blevet opkøbt af udenlandske virksomheder. Afhængigt af hvor stor en del af aktiebeholdningen, som overgår til udenlandsk ejerskab, besluttet det, om vilkåret om svensk bestemmende indflydelse skal fjernes helt, eller om vilkåret skal ændres, så den andel af aktiebeholdningen, som skal være på svenske hænder, nedsættes.

4.12. Tyskland

Det tyske økonomi- og arbejdsministerium har oplyst, at produktion af krigsmateriel i Tyskland kræver tilladelse i henhold til krigsmaterielkontrolloven (Kriegswaffenkontrollgesetz, KWKG). Loven indeholder en bestemmelse om, at en ansøgning om fremstillingstilladelse kan nægtes, hvis ansøgeren ikke er tysk eller har permanent bopæl uden for Tyskland. Denne bestemmelse anvendes yderst sjældent i praksis til at nægte tilladelse til udlændinge/udenlandske virksomheder.

Ud over krigsmaterielloven er der i juli måned 2004 indført ny lovgivning, som kræver, at en udenlandsk virksomhed, der erhverver 25 pct. eller derover af en virksomhed, som er beliggende i Tyskland, og som producerer krigsmateriel, skal anmelde erhvervelsen til økonomi- og arbejdsministeriet, som herefter inden for 30 dage kan underkende erhvervelsen ud fra nationale sikkerhedsgrunde efter høring af det tyske udenrigsministerium og forsvarsministerium.

4.13. Østrig

Det østrigske økonomi- og erhvervsministerium har oplyst, at fremstilling af krigsmateriel kræver tilladelse fra det pågældende ministerium. Kriterierne for at få en tilladelse er for fysiske personer, at disse skal være østrigske statsborgere og have fast bopæl i Østrig. For firmaer (juridiske personer) er kriterierne, at firmaet eller dets hovedkontor/administration er beliggende i Østrig, og at medlem-

mer af de i henhold til loven ansvarlige bestyrelser o.lign. er østrigske statsborgere med bopæl i Østrig.

5. Udtalelse fra Dansk Industri

Dansk Industri har den 18. september 2005 afgivet følgende udtalelse til våbenarbejdsgruppen:

»Mange forhold har ændret sig siden krigsmaterielloven i sin tid blev formuleret. Krigshandlinger er således ikke længere noget, der alene udkæmpes mellem militære styrker. Også terrorisme og regionale konflikter falder ind under dette begreb. Det har stillet Danmark og de øvrige EU- og NATO-lande over for nye globale sikkerhedspolitiske udfordringer. I denne "nye" verden har Danmark i stigende omfang involveret sig i internationale aktiviteter til fremme af fred, sikkerhed og stabilitet. Herunder sender vi både mandskab og udstyr til konfliktområder i verden.

Den ændrede sikkerhedspolitiske situation har medført behov for nye produkter inden for forsvar og sikkerhed. Da udvikling af nye militære produkter er en kostbar og langsigtet proces, har danske virksomheder imidlertid kun i begrænset omfang mulighed for at deltage i denne udvikling. Det betyder, at vi i meget høj grad er udelukket fra at kunne udvikle og producere kvalificerede, moderne og konkurrencedygtige produkter til det danske forsvar, EU- og NATO-projekter samt internationale operationer. Et forhold der da også afspejler sig i omfanget af vores import af forsvarsmateriel samt i vores problemer med at udnytte de muligheder, der ligger i de indgåede industrisamarbejdsaftaler.

Hvis vi skal kunne sikre bedre forsknings- og udviklingsmuligheder i Danmark, vil det være nødvendigt i højere grad at give mulighed for overførsel af udenlandsk kapital og teknologi til Danmark. Her sætter krigsmateriellovens begrænsninger med hensyn til udenlandsk ejerskab imidlertid meget store begrænsninger for udenlandske investeringer inden for udvikling og produktion af forsvarsmateriel i Danmark.

Det er naturligvis nødvendigt, at loven indeholder krav med hensyn til tilladelse til produktion af krigsmateriel. Krav der da også er indeholdt i de øvrige EU- og NATO-landes lovgivning. Danmark er imidlertid det eneste land, der har fastlagt specifikke begrænsninger i selve lovtæksten. Det gør reglerne ufleksible og udelukker muligheden for, at Danmark i højere grad kan tillade f.eks. andre EU- og NATO-lande at investere i Danmark.

En ændring af krigsmaterielloven på dette område vil give mulighed for, at også danske virksomheder kan få del i de teknologiske, økonomiske og udviklingsmæssige muligheder, som de ændrede sikkerhedspolitiske forhold har medført. Hertil kommer, at en styrket udvikling og produktion i Danmark vil give mulighed for øgede arbejdspladser inden for denne sektor.

Med henvisning til ovenstående skal Dansk Industri anbefale, at krigsmateriellovens begrænsning med hensyn til kravet om udenlandsk ejerskab ændres, så loven i lighed med de øvrige EU- og NATO-lande alene angiver, at fremstilling af krigsmateriel kræver Justitsministeriets tilladelse.

Tilladelse til fremstilling af krigsmateriel bør fortsat skulle ske efter en konkret vurdering i de enkelte tilfælde, men med den ændring, at andre EU og NATO-lande i højere grad end i dag får mulighed for investering i Danmark. Samtidig vil en tilladelse naturligvis altid skulle vurderes i lyset af nationale samt udenrigs- og sikkerhedspolitiske faktorer.

Da produkter omfattet af krigsmaterielloven altid vil være underlagt våbenlovens udførselsbestemmelser, vil en ændring af krigsmaterielloven for så vidt angår udenlandsk ejerskab ikke have nogen indflydelse på Danmarks politik med hensyn til udførsel af våben og andre militære produkter.«

6. Arbejdsgruppens overvejelser

Krigsmaterielloven, som blev vedtaget i 1990, er i vidt omfang en videreførelse af lov om kontrol med tilvirkning af krigsmateriel m.m. fra 1937. Kravene om dansk ejerskab og indflydelse i krigsmaterielproducerende virksomheder er dog lempet noget. For eksempel blev der i 1937-loven stillet krav om, at hele aktiekapitalen skulle være dansk ejet og alle bestyrelsesmedlemmer skulle være danske statsborgere, mens 1990-loven bestemmer, at 60 pct. af selskabskapitalen skal være dansk-ejet, og 80 pct. af bestyrelsesmedlemmerne skal være danske. Indholdet af og baggrunden for krigsmaterielloven er nærmere beskrevet i afsnit 2.1. og 2.2.

Formålet med loven er at sikre, at danske interesser varetages i forbindelse med krigsmaterielproduktion. Vedtagelsen af både 1937-loven og 1990-loven skal imidlertid ses i lyset af de udenrigs- og sikkerhedspolitiske forhold, som gjorde sig gældende på daværende tidspunkter. I 1937 blev der således lagt afgørende vægt på at hindre tysk indflydelse på dansk krigsmaterielproduktion, mens man i 1990 under hensyn til det stigende internationale samarbejde på krigsmaterielområdet fandt, at en lempelse af lovens krav om dansk ejerskab og indflydelse var nødvendig.

Siden 1990 er tendensen til stigende internationalt samarbejde på krigsmaterielområdet fortsat, og det samme er den generelle industrielle globalisering.

Spørgsmålet er, om der på denne baggrund bør ske en yderligere lempelse af krigsmateriellovens krav om dansk ejerskab og indflydelse, så der i højere grad åbnes op for udenlandske investeringer inden for udvikling og fremstilling af krigsmateriel i Danmark.

Arbejdsgruppen skal i den forbindelse bemærke, at der er divergerende regler på dette område i andre europæiske lande, jf. afsnit 4.

Nogle lande kræver slet ikke tilladelse til fremstilling af krigsmateriel eller kun til enkelte former herfor. Dette gælder Belgien, Finland, Norge og Storbritannien, hvoraf Storbritannien dog har oplyst, at man vurderer de krigsmaterielproducerende virksomheders fusioner, overdragelser mv. og kan sætte »beskyttelsesforanstaltninger« i kraft, hvis hensynet til den nationale sikkerhed tilsiger dette.

Andre lande har et generelt krav om fremstillingstilladelse, uden at der i loven er fastsat bestemte krav til ejerskab, statsborgerskab mv. Det er tilfældet i Italien, Portugal og Sverige, hvoraf Sverige dog har oplyst, at der som udgangspunkt fastsættes vilkår om svensk bestemmende indflydelse i fremstillingstilladelse.

Der er endvidere lande, som har tilladelsesordninger med specificerede krav til ejerskab, statsborgerskab o.lign. Frankrig stiller krav om, at ejerkræds og topledelse er fransk eller kommer fra EU-/EØS-lande. Spanien har visse krav om spansk statsborgerskab og spansk ejet kapital, men kun for virksomheder, der fremstiller skydevåben. Østrig stiller generelt krav om østrigsk statsborgerskab for fysiske personer og for medlemmer af ansvarlige bestyrelser mv. i selskaber, der fremstiller krigsmateriel.

Endelig kan nævnes den tyske ordning, hvor udenlandsk erhvervelse af en andel af en krigsmaterielproducerende virksomhed på 25 pct. eller derover skal anmeldes til de tyske myndigheder, som kan underkende erhvervelsen under hensyn til den nationale sikkerhed.

På baggrund af de foreliggende oplysninger om retstilstanden i andre europæiske lande synes Danmark med krigsmateriellovens ufravigelige grænser for udenlandsk ejerskab til og indflydelse på krigsmaterielproducerende virksomheder at ligge i den mest restriktive ende af spektret.

Efter arbejdsgruppens opfattelse vil det som udgangspunkt være en fordel for Danmark, hvis personer eller virksomheder fra nærtstående lande, herunder de fleste EU- og NATO-lande, men også

lande som Australien, New Zealand og Japan, får øget mulighed for at investere i krigsmaterielproducerende virksomheder i Danmark og dermed skabe vækst i dansk industri.

Det er samtidig arbejdsgruppens opfattelse, at en helt ubegrænset adgang for udlændinge til at eje eller på anden måde have bestemmende indflydelse på krigsmaterielproducerende virksomheder i Danmark – alt andet lige – vil indebære en øget risiko for, at udenlandske interesser, som er uforenelige med de danske, får indflydelse på dansk krigsmaterielproduktion.

Alt efter karakteren af det fremstillede udstyr, de pågældende investorer og omstændighederne i øvrigt kan det endvidere ikke udelukkes, at der vil være tilfælde, hvor der også for så vidt angår personer eller virksomheder fra f.eks. ovennævnte EU- og NATO-lande kan være grund til at begrænse adgangen til ejerskab og indflydelse. Omvendt kan der være situationer, hvor det må anses for uproblematisk at slække på begrænsningerne vedrørende personer eller virksomheder fra lande, som normalt ikke anses for nærtstående.

På den baggrund finder arbejdsgruppen, at den gældende retstilstand bør ændres, så overholdelse af de nuværende grænser for udenlandsk ejerskab mv. ikke længere skal være en betingelse for at opnå tilladelse til fremstilling af krigsmateriel.

I stedet foreslås en ordning, hvor overskridelse af de nuværende grænser for udenlandsk ejerskab mv. kræver særskilt tilladelse fra Justitsministeriet, og hvor tilladelse vil blive meddelt, medmindre udenrigspolitiske eller sikkerhedsmæssige forhold taler herimod.

For at sikre, at der ikke ved efterfølgende ændringer i virksomhedens ejerkreds, ledelse mv. opstår udenrigspolitisk eller sikkerhedsmæssigt betænkelige situationer, bør kravet om tilladelse gælde både overskridelser, som eksisterer på tidspunktet for ansøgning om fremstillingstilladelse, og overskridelser, som er et resultat af efterfølgende ændringer i virksomhedens ejer- og ledelsesforhold mv.

Det forudsættes endvidere, at kravet om særskilt tilladelse også skal gælde i tilfælde, hvor virksomheder, som allerede har f.eks. udenlandsk ejet kapital i et omfang, der overskrider de nuværende grænser, ønsker enten at udvide andelen af udenlandsk ejet kapital eller at lade ejerskabet til en kapitalandel overgå fra én udlænding til en anden. På samme måde skal f.eks. en virksomhed, der allerede har over 20 pct. udenlandske bestyrelsesmedlemmer, søge om tilladelse til både at udvide andelen af udenlandske bestyrelsesmedlemmer og til at udskifte ét udenlandsk bestyrelsesmedlem med et andet.

Arbejdsgruppen foreslår, at Justitsministeriet skal forelægge ansøgninger om de pågældende særskilte tilladelser for Udenrigsministeriet, Forsvarsministeriet og Rigspolitichefen med henblik på en vurdering af de udenrigspolitiske og sikkerhedsmæssige aspekter.

Det bemærkes i den forbindelse, at arbejdsgruppen finder, at også sager, hvor en virksomhed for første gang søger om fremstillingstilladelse uden samtidig at søge om særskilt tilladelse til overskridelse af de nuværende grænser for udenlandsk ejerskab mv., bør forelægges for Forsvarsministeriet og Rigspolitichefen med henblik på en vurdering af sagens sikkerhedsmæssige aspekter.

Justitsministeriet bør som altovervejende hovedregel meddele tilladelse, hvis de hørte myndigheder ikke har indvendinger herimod.

Den foreslåede ordning indebærer, at krigsmateriellovens regler om udenlandsk ejerskab mv. skifter karakter, idet der ikke længere vil være et forbud mod udenlandsk ejerskab mv. ud over lovens nuværende grænser. Derimod vil ejer- og ledelsesforhold mv., som indebærer, at de nuværende grænser overskrides, blive underlagt kontrol i form af et krav om særskilt tilladelse fra Justitsministeriet.

Sammenfattende betyder de foreslåede ændringer, at udenlandske personer og virksomheder vil kunne eje, deltage i ledelsen af eller i øvrigt have bestemmende indflydelse på krigsmaterielproducerende virksomheder i Danmark, medmindre de danske myndigheder i den konkrete sag kan pege på udenrigspolitiske eller sikkerhedsmæssige betænkeligheder herved.

Ordningen indebærer således en betydelig udvidelse af mulighederne for udenlandske investeringer i krigsmaterielproducerende virksomheder i Danmark og må endvidere siges at bringe Danmark på linje med ordningerne i andre lande, som vi normalt sammenligner os med.

7. Forslag til lovbestemmelser

Den i afsnit 6 skitserede ordning foreslås gennemført ved følgende ændringer af krigsmaterielloven:

1. § 2, stk. 2 og 3, ophæves.
2. §§ 3-6 affattes således:

§ 3. Det kræver særskilt tilladelse fra justitsministeren, hvis ejer- eller ledelsesforholdene mv. i en virksomhed, der fremstiller krigsmateriel, når tilladelse meddeles efter § 2 eller på grund af efterfølgende ændringer, indebærer, at:

- 1) en personligt drevet virksomhed har eller får en indehaver, der ikke er dansk statsborger,
- 2) aktieselskaber, anpartsselskaber, andelsselskaber eller lignende har eller får hjemsted uden for Danmark,
- 3) virksomheden har eller får direktører eller tegningsberettigede medarbejdere, som ikke er danske statsborgere,
- 4) andelen af virksomhedens bestyrelsesmedlemmer, som er danske statsborgere, er eller bliver mindre end 80 pct.,
- 5) andelen af dansk ejet selskabskapital er eller bliver mindre end 60 pct.,
- 6) udlændinge gennem ejerskab til selskabskapitalen repræsenterer eller kommer til at repræsentere over 20 pct. af stemmerne, eller
- 7) udlændinge i øvrigt gennem besiddelse af kapital eller på anden måde har eller får bestemmende indflydelse på virksomheden.

§ 4. Tilladelse efter § 3 meddeles, medmindre udenrigspolitiske eller sikkerhedsmæssige forhold taler herimod.

§ 5. Justitsministeren kan fastsætte regler om form og indhold for ansøgninger om tilladelse efter §§ 2-3.

Stk. 2. Tilladelser efter §§ 2-3 kan tilbagekaldes, når særlige forhold taler derfor.

§ 6. Aktierne i et selskab, som fremstiller krigsmateriel, skal udstedes på navn.

3. I § 7 ændres »samtykke« til: »tilladelse«.

4. § 10, stk. 2, 2. pkt., affattes således:

»Justitsministeren udnævner våbenkontrollens formand, og forsvarsministeren og økonomi- og erhvervsministeren udnævner hver 2 medlemmer.«

5. I § 15, stk. 1, nr. 1, ændres »§ 2, stk. 1« til: »§§ 2-3«.

Bilag 3.1

BERETNING

til Det Udenrigspolitiske Nævn i henhold til § 8 i lov nr. 400 af 13. juni 1990 om krigsmateriel m.v.

Justitsministeriet har pr. 31. december 2004 i henhold til krigsmateriellovens § 2 meddelt tilladelse til fremstilling af krigsmateriel til i alt 28 firmaer.

Hovedparten af tilladelserne vedrører underleverancer til større udenlandske virksomheder. Tilladelserne omfatter følgende former for krigsmateriel:

1) Modifikation og produktion af dele til luftbårne våbensystemer, kampfly og helikoptere:

Mekaniske og elektroniske dele til militære fly og helikoptere.

Ballistisk beskyttelse til militære fly.

Dele til F-16 jagerfly.

Dele til Bombardier fly.

Dele til selvbeskyttelsesudstyr til Apache-helikoptere.

Helikopter refueling booms til HH-3 og HH-53 helikoptere.

Dele til SAAB JAS39 jagerfly.

Dele til Draken jagerfly.

Dele til Lynx helikoptere.

Værktøjer (master- og kontrolværktøjer) til F-16 jagerfly.

Dele af klimastyringsanlæg af aluminium med betegnelsen Internal Duct Outlet Assy Tegn. nr. 700-7580-1 til F-16 jagerfly.

Dele til forsvarsprojektet Joint Strike Fighter (JSF).

Dele til EH101 helikoptere.

Dele til Unmanned Air Vehicle (UAV).

Dele til simulationsudstyr til jagerfly.

Elektronikbokse og paneler til F-16 fly.

Dele til Joint Stand-Off Weapon (JSOW).

Programmable Interference Blanker Unit (PIBU).

Tactical Data Unit.

JSF Test Equipment – Noseboom Installation Detal and Tray Assy (Inclusive Installation Kit, Loose Parts).

Dele til Westland helikoptere.

Aluminiumsdele til F-16 jagerfly.

2) Modifikation af samt produktion af dele til maritime våbensystemer. Bygning af militære fartøjer:

FLEX-system til anvendelse i STANDARD FLEX 300 skibstypen.

Dele til kabelkontrolleret søminesystem M-19.

Hjemmeværnsfartøjer af typen MHV 900.

HSK-printkort til søminesystemet SMG 80 (G2).

Skibe med typebetegnelsen STANDARD FLEX 300, Surface Auxilliary

Vessel (MCM minerydningsdrone).

Sprængemnet Danish Mine Disposal Charge (DAMDIC).

Minerydningsdroner.

Trainerpulte, blindplader og operationspulte til korvetter af Niels Juel-klassen.

Levetidsforlængelse af korvetter af Niels Juel-klassen.

MCM Link udstyr.

Dele til torpedo fundament til ASW torpedo.

Fundament til ASW torpedo.

Dele til torpedoer til U-både.

Soft Kill Weapon System (SKWS).

Containersystemer til Søværnets Standard Flex-skibe.

Betjeningspulte.

Link 11 konsol (indbygning til radarpult).

Taktiske Data Link Systemer.

Glasfiberkomponenter til korvetter af Visby-klassen (bjælker, forstærkningsstykker, stivere, knæ, mv.).

Dele til DM2 A4 torpedoer.

Bugser- og stationsfartøjer forberedt for specialudrustning til løsning af minerydningsopgaver.

Støtteskibe til Søværnets Materielkommando.

Combat Management System (C41 System) til anvendelse i bl.a. Standard Flex-skibstypen.

Inspektionsfartøjer PGBH til Søværnets Materielkommando.

Standardfartøjer MK I til Søværnets Materielkommando.

Ballistisk beskyttelse til militære skibe.

3) Modifikation af samt produktion af dele til kampvogne, artilleri og andre landmilitære våbensystemer:

Dele til kampvogne og andre pansrede køretøjer samt til upansrede køretøjer, der er indrettet som våbenplatforme.

Panserminetændere (Anti-tank Mine Fuze M/88).

Dele til Leopard kampvogne.

PMV-våbensystemer med maskinkanon.

Reserve dele og øvrige militære komponenter - herunder panser - til kampvogn M-41 våbensystemer.

Modifikation af LEOPARD kampvogn samt fremstilling af militære komponenter hertil.

Kølere til M-41 kampvogne.

Strømforsyningsmoduler til panserværnsraketsystem MILAN 3.

Lavetter og dele hertil.

Simuleringsudstyr til skydetræning.

Dele til kampvogne, pansrede og upansrede køretøjer, der er indrettet til våbenplatform, herunder Leopard, LECLERC, M41 og Haubitsere.

Vedligeholdelsesopgaver og reparation af kampkøretøjer, type CVR(T) (Scorpion/Scimitar).

Fremstilling af pansrede skrog, inkl. luger og lemme samt diverse dele til PIRANHA-vogne.

Ballistisk beskyttelse til militære køretøjer.

4) Modifikation af samt produktion af dele til missilsystemer:

Mekaniske og elektroniske dele til indbygning i prototyper til militære missiler.

Moduler til NATO HAWK missiler.

Dele til missilsystemet Starstreak.

Dual Mount Stinger Launch structure Assembly (DMS).

Dele til Envolved Sea Sparrow Missile (ESSM).

Missillaunchere.

Varmeskjold til beskyttelse mod missil-blast.

Dele til DEHAWK-system, bestående af:

- Search Radar.
- Operational Centre.
- High Power Illuminator radar.
- Missile Launcher.

Trykte kredsløb til Helitow-missiler.

AIM-9L Training Missiles (dummy missiles).

Dele til AIM-9X Sidewinder Missile, herunder CATM, Captive Air Training Missile.

CATM, Captive Air Training Missile Tube Assy.

AIM-9P Training Missiles (dummy missiles).

Enhederne Shipboard Mounting Interface (SMI), Exhaust Control System Unit Vertical Duct samt Cannister som led i Seasparrow Lightweight Missile System (SLMS).

Dele til Seasparrow missilsystemet, AMRAAM missiler (Advanced Medium-Range, Air-to-Air, Missile og Sidewinder missiler)

Mikrobølgemodtagere til NATO Seasparrow systemet.

Mekaniske dele til RAM Missile Launcher.

Delemner til mobile Harpoon missilbatterier samt samling og testning af det færdige system.

Harpoon Simulator Salg (HMS).

Evolved Missile Launch Controller (EMLC).

Evolved Test Set (ETS).

Canister Test Set (CTS) til anvendelse i forbindelse med bl.a. Seasparrow og Evolved SeaSparrow (ESSM)-missiler.

Fremstilling af Elevated TOW-system og dele og komponenter hertil.

Short Range Air Defense System (SHORAD).

Renovering/opdatering af SHORAD-systemer.

Raketaffyringsmidler med dertil hørende udstyr af elektronisk og mekanisk art.

Elektronisk udstyr til brug ved raketaffyringsramper.

Emnet Stud Plate til raketmotor.

Blødtjærnsdele til styremekanismer i raketter.

Dele til Tactical Tomahawk Missile.

Dele til raketsimulatorer.

Panel Computer (rugget terminal til brug i forbindelse med en Hawk missilsimulator).

CWS-Flex.

Aluminiumsdele til Seasparrow missiler.

5) Modifikation af samt produktion af dele til sensor- og vildledelsesudstyr:

Radiokommunikationsudstyr samt teleudstyr.

Bilag til f. t. l. vedr. våbenloven m.v.

Terminalenheder til "Air Defence Alerting Device" (ADAD)-systemet.

Moduler til natsigteudstyr til modernisering af M-113.

Komponenter til NATO's overvågningssystem AWACS.

Mekaniske enkeltdele af metal til AWACS-systemet.

Tactical Reconnaissance System (TRS).

Dele til ACCIS (Austrian Communication Control and Information System):

- Main-computers
- Workstation
- Weapon Terminals
- Controllers

Sequencer Switch, Pylon Integrated Dispenser Station og Dispense Management Unit til jagerfly (ACMDS).

Chaff-kits til militærfly.

Dele til vildledningsudstyr (chaff/flares) til militærfly.

»Control and Warning System« (CWS) til beskyttelse mod lavtgående fly og helikoptere.

TASOR Low Voltage Converter til indbygning i laserafstandsmålere.

IRMA Low Voltage Converter til brug for indbygning i infrarøde kameraer.

Sea Gnat Decoy Launchers.

Den elektriske del til et Chaff Decoy Launcher system.

Radar Control Panel F-16 jagerfly.

Komponenter til "Modular Reconnaissance POD" (MRP).

Dele til rekognosceringsudstyr.

Scanter 2002 Surveillance Radar System til u-både.

Testsystem til Acoustical Wake Detector System, Type EM7205, med tilhørende elektronik, der anvendes i forbindelse med fremstilling af dele til DM2 A4 Torpedoer.

SIFCOM System.

Dele til militære kikkerter.

Apache Modular Aircraft Survivability Equipment (AMASE).

Dele til LANTIRN-pods (Low Altitude Navigation and Targeting Infrared for Night).

6) Ammunition og pyroteknik:

Mekaniske og elektroniske dele til brandrør.

Metalfatninger til øvelsesgranater.

Dele til granatnæser.

Dele til raketnæser.

Dele til granater og brandrør.

Aluminiumsspidser til øvelsesprojektiler.

Dele til granatlegeme til håndgranat M/54, holdere og ben til skærladninger.

Halerør med styrefinne til brug for 81 mm mortargranater.

»Sporlyskopp« af messing, der skal indgå i 12,7 mm patroner af typen MP-T.

Aluminiumshuse til detonatorenheder i DAMDIC.

Tændsatsdele til torpedoer og granater.

Dele til tændsatser til granater.

7) Diverse:

Løftevogne til MLD.

Bærebæslag, som er en del af emballagen til mortargranater.

Kabelharness til forsvarsmaterielsystemer.

Almindelige, mindre elektroniske komponenter og kabler til militært udstyr.

Informationssystemet DACCIS (Danish Army Command and Control Information System).

Informationssystemet ODIN.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I lov om våben og eksplosivstoffer, jf. lovbe-
kendtgørelse nr. 918 af 10. september 2004, som
ændret ved lov nr. 555 af 24. juni 2005, foretages
følgende ændringer:

§ 1. Det er forbudt uden tilladelse af justitsmi-
nisteren eller den, han dertil bemyndiger, at ind-
føre eller tilvirke:

1. § 1, stk. 1, nr. 4, affattes således:

4) håndgranater, bomber, patroner og lignende
som våben eller ammunition fremtrædende
genstande, der indeholder eller er beregnede
til at indeholde faste stoffer, væsker eller
luftarter, som ved spredning virker skade-
voldende, bedøvende eller irriterende, såvel
som dele af sådanne våben eller ammuni-
onsgenstande, samt redskaber til at bringe
dem i virksomhed,

»4) patroner, ampuller og spraydåser samt lig-
nende genstande, der ved spredning af stof-
fer er beregnede til at virke skadevoldende,
bedøvende eller irriterende i kortere tid efter
eksponeringen,«

§ 4. ...

Stk. 2. Justitsministeren kan udstede regler om
forbud mod at indføre, ved overdragelse at er-
hverve, at besidde, bære eller anvende, at over-
drage eller overlade andre besiddelsen af:

3) Genstande, der uden at fremtræde som vå-
ben eller ammunition er egnede til at anven-
des på lignende måde som de i § 1, stk. 1,
nr. 4, nævnte genstande.

2. § 4, stk. 2, nr. 3, ophæves.

Nr. 4-7 bliver herefter nr. 3-6.

Gældende formulering

§ 5. Det er forbudt uden justitsministerens tilladelse at tilvirke og udvikle eller med henblik herpå forske i faste stoffer, væsker eller luftarter, som ved spredning virker skadevoldende, bedøvende eller irriterende. Justitsministeren kan fastsætte regler for opbevaring af sådanne stoffer.

§ 6. Det er forbudt uden tilladelse fra justitsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil, i hvert enkelt tilfælde at udføre

- 1) våben af enhver art med undtagelse af jagtvåben,
- ...
- 9) teknologi til udvikling, fremstilling eller anvendelse af de under nr. 1-8 nævnte genstande, jf. dog stk. 2.

Lovforslaget

3. § 5 affattes således:

»§ 5. Det er forbudt at indføre, udføre, transportere, erhverve, overdrage, besidde, bære, anvende, tilvirke, udvikle eller med henblik på udvikling at forske i kemiske, biologiske, radiologiske eller nukleare våben og fremføringsmidler, der er specielt udformet eller modificeret til sådanne våben, jf. dog stk. 3. Det samme gælder dele, der er specielt udformet eller modificeret til at indgå i sådanne våben og fremføringsmidler.

Stk. 2. Forbuddet i stk. 1 omfatter med de begrænsninger, der følger af straffelovens §§ 7, 10, 10 a og 10 b, også handlinger foretaget i udlandet.

Stk. 3. Forbuddet i stk. 1 omfatter ikke transportere, der gennemføres uden for Danmark, herunder om bord på dansk indregistreret fartøj, i det omfang transporten sker i overensstemmelse med internationale aftaler om ikke-spredning af masseødelæggelsesvåben.

Stk. 4. Forbuddet i stk. 1 omfatter ikke de i § 1, stk. 1, nr. 4, og § 4, stk. 2, nr. 3, nævnte genstande og stoffer.

Stk. 5. Justitsministeren kan i særlige tilfælde dispensere fra forbuddet i stk. 1.

4. I § 6, *stk. 1, nr. 1*, indsættes efter »jagtvåben«: »», jf. dog stk. 2«.

5. I § 6, *stk. 1, nr. 9*, ændres »stk. 2« til: »stk. 3«.

6. I § 6 indsættes efter *stk. 1* som nyt stykke:

»*Stk. 2.* Forbuddet i *stk. 1* omfatter ikke udførsel af varer, der er omfattet af Rådets forordning (EF) nr. 1236/2005 af 27. juni 2005 om handel med visse varer, der kan anvendes til henrettelse, tortur eller anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf, til destinationer uden for EU's toldområde, jf. forordningens artikel 18.«

Stk. 2-4 bliver herefter stk. 3-5.

Gældende formulering

§ 10. Med bøde, fængsel indtil 4 måneder eller under skærpende omstændigheder fængsel indtil 2 år straffes den, der overtræder §§ 1-2 a, 2 c, 2 d, og 5, § 6, stk. 1, § 7, § 7 b, stk. 1, og § 7 c, stk. 1. På samme måde straffes den, der forsætligt eller ved grov uagtsomhed overtræder § 7 a, stk. 2.

§ 192 a. Den som i strid med lovgivningen om våben og eksplosivstoffer indfører, tilvirker, besidder, bærer, anvender eller overdrager våben eller eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnede til at forvolde betydelig skade, straffes med fængsel indtil 6 år.«

Stk. 2. På samme måde straffes den, der i strid med lovgivningen om våben og eksplosivstoffer udvikler eller med henblik herpå forsker i faste stoffer, væsker eller luftarter, som ved spredning virker skadevoldende, bedøvende eller irriterende.

§ 2. Krigsmateriel må kun fremstilles, hvis justitsministeren giver tilladelse dertil. Justitsministeren fastsætter de nærmere vilkår for tilladelsen.

Stk. 2. Tilladelse kan kun gives til virksomheder, der opfylder betingelserne i §§ 4-6.

Lovforslaget

7. I § 10, stk. 1, 1. pkt., ændres »5« til: »§ 5, stk. 1«.

§ 2

I straffeloven, jf. lovebekendtgørelse nr. 909 af 27. september 2005, foretages følgende ændringer:

1. § 192 a, stk. 1, affattes således:

»§ 192 a. Den, som i strid med lovgivningen om våben og eksplosivstoffer indfører, udfører, transporterer, erhverver, overdrager, besidder, bærer, anvender, tilvirker, udvikler eller med henblik på udvikling forsker i våben eller eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnede til at forvolde betydelig skade, straffes med fængsel indtil 6 år.«

2. § 192 a, stk. 2, ophæves.

§ 3

I lov nr. 400 af 13. juni 1990 om krigsmateriel mv., som ændret ved lov nr. 386 af 20. maj 1992 og lov nr. 433 af 31. maj 2000, foretages følgende ændringer:

1. § 2, stk. 2 og 3, ophæves.

Gældende formulering

Stk. 3. Justitsministeren kan fastsætte regler om form og indhold for ansøgninger om tilladelse.

§ 3. En tilladelse efter § 2, stk. 1, kan tilbagekaldes, når særlige forhold taler derfor.

§ 4. Krigsmateriel må fremstilles i personligt drevne virksomheder, hvis indehaveren er dansk statsborger. Aktieselskaber, anpartsselskaber, andelsselskaber eller lignende, som fremstiller krigsmateriel, skal have hjemsted i Danmark.

§ 5. Direktører og tegningsberettigede medarbejdere i virksomheder, som fremstiller krigsmateriel, skal være danske statsborgere. Mindst 80 pct. af bestyrelsesmedlemmerne skal ligeledes være danske statsborgere.

Lovforslaget

2. §§ 3-6 affattes således:

»§ 3. Det kræver særskilt tilladelse fra justitsministeren, hvis ejer- eller ledelsesforholdene mv. i en virksomhed, der fremstiller krigsmateriel, når tilladelse meddeles efter § 2 eller på grund af efterfølgende ændringer, indebærer, at:

- 1) en personligt drevet virksomhed har eller får en indehaver, der ikke er dansk statsborger,
- 2) aktieselskaber, anpartsselskaber, andelsselskaber eller lignende har eller får hjemsted uden for Danmark,
- 3) virksomheden har eller får direktører eller tegningsberettigede medarbejdere, som ikke er danske statsborgere,
- 4) andelen af virksomhedens bestyrelsesmedlemmer, som er danske statsborgere, er eller bliver mindre end 80 pct.,
- 5) andelen af dansk ejet selskabskapital er eller bliver mindre end 60 pct.,
- 6) udlændinge gennem ejerskab til selskabskapitalen repræsenterer eller kommer til at repræsentere over 20 pct. af stemmerne, eller
- 7) udlændinge i øvrigt gennem besiddelse af kapital eller på anden måde har eller får bestemmende indflydelse på virksomheden.

§ 4. Tilladelse efter § 3 meddeles, medmindre udenrigspolitiske eller sikkerhedsmæssige forhold taler herimod.

§ 5. Justitsministeren kan fastsætte regler om form og indhold for ansøgninger om tilladelse efter §§ 2-3.

Stk. 2. Tilladelser efter §§ 2-3 kan tilbagekaldes, når særlige forhold taler derfor.

Gældende formulering

§ 6. I en virksomhed, som fremstiller krigsmateriel, skal mindst 60 pct. af selskabskapitalen være dansk ejet. Udlændinge må dog tilsammen kun eje en så stor del af selskabskapitalen i et selskab eller lignende, at de tilsammen højst repræsenterer 20 pct. af stemmerne.

Stk. 2. Udlændinge må i øvrigt ikke gennem besiddelse af kapital eller på anden måde udøve bestemmende indflydelse på en virksomhed, der producerer krigsmateriel.

Stk. 3. Aktierne i et selskab, som fremstiller krigsmateriel, skal udstedes på navn.

§ 7. Virksomheder, som fremstiller krigsmateriel, må kun optage udenlandske lån eller lån med udenlandsk garanti med samtykke fra justitsministeren.

§ 10. ...

Stk. 2. Statens Våbenkontrol består af 5 medlemmer. Justitsministeren udnævner våbenkontrollens formand, forsvarsministeren udnævner 2 medlemmer, og industriministerens og økonomiministerens udnævner hver 1 medlem.

§ 15. Med bøde eller hæfte straffes den, der

1) overtræder § 2, stk. 1, § 7, § 12, stk. 2,

Lovforslaget

§ 6. Aktierne i et selskab, som fremstiller krigsmateriel, skal udstedes på navn.«

3. I § 7 ændres »samtykke« til: »tilladelse«.

4. § 10, stk. 2, 2. pkt., affattes således:

»Justitsministeren udnævner våbenkontrollens formand, og forsvarsministeren og økonomi- og erhvervsministeren udnævner hver 2 medlemmer.«

5. I § 15, stk. 1, nr. 1, ændres »§ 2, stk. 1« til: »§§ 2-3«.

§ 4

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2006, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. § 1, nr. 4-6, træder i kraft den 30. juli 2006.

Til lovforslag nr. L 130. Skriftlig fremsættelse (25. januar 2006)

Justitsministeren (Lene Espersen):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af våbenloven, straffeloven og krigsmaterielloven. (Masseødelæggelsesvåben mv.)

(Lovforslag nr. L 130).

Forslaget har *for det første* til formål at sikre, at Danmark opfylder de forpligtelser i FN's Sikkerhedsråds resolution nr. 1540 af 28. april 2004 om ikke-spredning af masseødelæggelsesvåben mv., som hører under Justitsministeriets område.

FN's Sikkerhedsråds resolution nr. 1540 (2004) indebærer bl.a. en folkeretlig forpligtelse for Danmark til at vedtage og håndhæve national lovgivning, der forbyder ikke-statslige aktørers, herunder terroristers, adgang til masseødelæggelsesvåben mv. Endvidere pålægger resolutionen Danmark at gennemføre og håndhæve en række nationale kontrolforanstaltninger mv. med henblik på at forhindre ulovlig spredning af sådanne våben.

Lovforslaget tilsigter *for det andet* at gennemføre en generel modernisering og opdatering af de gældende bestemmelser i våbenloven og straffeloven om masseødelæggelsesvåben, der er baseret på videreførelser fra lov nr. 122 af 28. april 1934 om Handel med samt Tilvirkning og Besiddelse af Vaaben mv.

Efter de nuværende bestemmelser i våbenlovgivningen sidestilles masseødelæggelsesvåben i vidt omfang med andre tilladelsespligtige våben. Justitsministeriet kan således i dag meddele tilladelser til bl.a. indførsel, produktion og udførsel af masseødelæggelsesvåben, dele af sådanne våben samt fremføringsmidler hertil.

Selv om de eksisterende regler administreres i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser vedrørende ikke-spredning af masseødelæggelsesvåben og derfor allerede i vidt

omfang sikrer et effektivt værn mod spredning af masseødelæggelsesvåben mv., finder Justitsministeriet det bedst overensstemmende med FN's Sikkerhedsråds resolution nr. 1540 (2004), at der indføres et mere generelt forbud mod masseødelæggelsesvåben mv.

Det foreslås derfor, at Justitsministeriets nuværende adgang til at meddele tilladelse vedrørende masseødelæggelsesvåben ophæves, og at der i stedet indføres et samlet forbud mod masseødelæggelsesvåben, som omfatter alle relevante handlinger i relation til sådanne våben. Dispensation fra dette forbud vil kun kunne meddeles helt undtagelsesvis og kun i tilfælde, hvor der foreligger ganske særlige sikkerhedspolitiske, humanitære eller andre beskyttelsesværdige hensyn.

Overtrædelse af det foreslåede forbud vil som udgangspunkt kunne straffes på samme måde som overtrædelser af de nugældende regler i våbenloven vedrørende masseødelæggelsesvåben, det vil sige med bøde, fængsel indtil 4 måneder eller under skærpende omstændigheder fængsel indtil 2 år. Derudover udvides bestemmelsen i straffelovens § 192 a vedrørende våben og eksplosivstoffer af særdeles farlig karakter, således at bestemmelsen fremover kommer til at omfatte alle handlinger, som er indeholdt i det foreslåede forbud mod masseødelæggelsesvåben, i det omfang de vedrører kemiske, biologiske, radiologiske og nukleare våben, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnede til at forvolde betydelig skade. Ændringen medfører, at forsætlige overtrædelser af våbenlovens regler vedrørende masseødelæggelsesvåben i vidt omfang fremover vil kunne henføres under straffelovens § 192 a og dermed straffes med fængsel i op til 6 år.

For det tredje har lovforslaget til formål at ændre reglerne om udførsel af våben, som tillige er omfattet af EU's forordning nr. 1236/2005 af 27.

juni 2005 om handel med visse varer, der kan anvendes til henrettelse, tortur eller anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf. Forordningen indeholder bl.a. regler om udførsel fra EU's toldområde af visse bærbare anordninger og stoffer til bekæmpelse af op-tøjer eller selvforsvar, som også er omfattet af reglerne i våbenlovens § 6 om udførsel af våben mv. fra Danmark.

Forordningen gælder umiddelbart i Danmark og har forrang for national ret. På den baggrund foreslås det, at våbenlovens eksportkontrolregler ændres, således at det fremgår udtrykkeligt af våbenloven, at forordningen finder anvendelse i de tilfælde, hvor våbenloven og forordningen overlapper hinanden.

Endelig har lovforslaget til formål at ændre reglerne for udenlandske investeringer i krigsmaterielproducerende virksomheder i Danmark.

De gældende bestemmelser i krigsmaterielloven indebærer, at krigsmaterielproducerende virksomheder i Danmark kun i et vist omfang kan ejes, drives eller i øvrigt være under indflydelse af udenlandske personer eller virksomheder. F.eks. må en krigsmaterielproducerende virksomhed ikke have mere end 40 pct. udenlandsk ejet aktiekapital, ligesom udenlandske personer eller virksomheder ikke må repræsentere mere end 20 pct. af stemmerne i selskabet. Endvidere skal alle direktører og mindst 80 pct. af bestyrelsesmedlemmerne være danske statsborgere. Disse grænser for udenlandsk ejerskab og ledelse mv. er ufravigelige.

Under hensyn til det fortsat stigende internationale samarbejde på krigsmaterielområdet og

den generelle industrielle globalisering finder Justitsministeriet, at den gældende ordning begrænser mulighederne for udenlandske investeringer i danske virksomheder i unødigt omfang.

I stedet foreslås en ordning, hvorefter der ikke længere vil gælde et *forbud* mod udenlandsk ejerskab mv. ud over de nuværende grænser. Derimod vil dispositioner, som indebærer, at de nuværende grænser overskrides, blive underlagt *kontrol* i form af et krav om tilladelse fra Justitsministeriet.

Tilladelse vil som altovervejende hovedregel blive meddelt, medmindre udenrigspolitiske eller sikkerhedsmæssige hensyn taler imod at meddele tilladelse. Det forudsættes herved, at Justitsministeriet forelægger ansøgninger om tilladelse til ændringer i ejer- eller ledelsesforholdene mv. for Udenrigsministeriet, Forsvarsministeriet og Rigspolitichefen med henblik på en vurdering af de udenrigspolitiske og sikkerhedsmæssige forhold.

De foreslåede ændringer indebærer en meget betydelig udvidelse af mulighederne for udenlandsk ejerskab mv. i danske krigsmaterielproducerende virksomheder, idet udenlandske personer og virksomheder vil kunne eje, deltage i ledelsen af eller i øvrigt have bestemmende indflydelse på krigsmaterielproducerende virksomheder i Danmark, medmindre dette i den konkrete sag giver anledning til udenrigspolitiske eller sikkerhedsmæssige betænkeligheder.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og de ledsagende bemærkninger, skal jeg hermed anbefale lovforslaget til det Høje Tings velvillige behandling.